



PENYATA RASMI PARLIMEN

PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT
HOUSE OF REPRESENTATIVES

PARLIMEN KELIMA
Fifth Parliament

PENGGAL PERTAMA
First Session

KANDUNGANNYA

USUL-USUL:

Aturan Urusan Mesyuarat [Ruangan 5789]

Perutusan Takziah Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri
Paduka Baginda Raja Permaisuri Agong dan Kebawah
Duli Yang Maha Mulia Sultan Kelantan [Ruangan 5789]

Waktu Mesyuarat dan Urusan yang dibebaskan daripada
Peraturan Mesyuarat dan Penangguhan [Ruangan 5897]

Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 2), 1978—
Jawatankuasa:

Maksud P. 8 [Ruangan 5873]

Maksud P. 24 [Ruangan 5891-5897]

Maksud P. 25 [Ruangan 5900]

Maksud P. 26 dan P. 27 [Ruangan 5901]

Maksud P. 29 dan P. 30 [Ruangan 5905]

Maksud P. 32 dan P. 35 [Ruangan 5909]

Maksud P. 37 [Ruangan 5917]

Maksud P. 53 [Ruangan 5930]

Maksud P. 56, P. 57 dan P. 60 [Ruangan 5931]

Maksud P. 62 [Ruangan 5943]

Maksud P. 63 [Ruangan 5936]

Maksud P. 64 [Ruangan 5937]

Maksud P. 66 [Ruangan 5940]

**Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 1), 1979—
Jawatankuasa:**

Maksud P. 8, P. 9 dan P. 10 [Ruangan 5871]
Maksud P. 15, P. 17, P. 18, P. 19 dan P. 20 [Ruangan 5948]
Maksud P. 22 [Ruangan 5945]
Maksud P. 23 [Ruangan 5881]
Maksud P. 24 [Ruangan 5891]
Maksud P. 25 [Ruangan 5900]
Maksud P. 26 dan P. 27 [Ruangan 5901]
Maksud P. 28 [Ruangan 5904]
Maksud P. 29 [Ruangan 5905]
Maksud P. 30 [Ruangan 5908]
Maksud P. 31 dan P. 34 [Ruangan 5909]
Maksud P. 36 [Ruangan 5913]
Maksud P. 37 [Ruangan 5917]
Maksud P. 39, P. 40, P. 43 dan P. 44 [Ruangan 5924]
Maksud P. 45, P. 46 dan P. 47 [Ruangan 5928]
Maksud P. 52 dan P. 53 [Ruangan 5930]
Maksud P. 54, P. 55, P. 56, P. 57, P. 58,
P. 59 dan P. 60 [Ruangan 5931]
Maksud P. 61 dan P. 63 [Ruangan 5943]
Maksud P. 64 [Ruangan 5936]
Maksud P. 65 [Ruangan 5938]
Maksud P. 66 [Ruangan 5940]

Akta Kastam, 1967—

Perintah Duti Kastam (Pindaan) (No. 22), 1978 [Ruangan 5953]
Perintah Duti Kastam (Pindaan) (No. 23), 1978 [Ruangan 5953]
Perintah Duti Kastam (Pindaan), 1979 [Ruangan 5953]
Perintah Duti Kastam (Pindaan) (No. 2), 1979 [Ruangan 5953]

PENGUMUMAN YANG DI-PERTUA:

Perutusan Takziah daripada Yang di-Pertua Dewan Nasional
Republik Turki [Ruangan 5814]

**JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 5814]**

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan Tambahan (1978)

**Jawatankuasa:
Jadual—**

Maksud B. 2, B. 4, B. 7, B. 9, B. 11, B. 13 dan B. 14 [Ruangan 5870]
Maksud B. 20 [Ruangan 5948]
Maksud B. 24 [Ruangan 5891]
Maksud B. 25 [Ruangan 5900]
Maksud B. 26 [Ruangan 5901]
Maksud B. 29 dan B. 30 [Ruangan 5905]
Maksud B. 31 [Ruangan 5908]
Maksud B. 33 dan B. 36 [Ruangan 5909]
Maksud B. 37 [Ruangan 5913]
Maksud B. 39, B. 41 dan B. 44 [Ruangan 5924]
Maksud B. 49 [Ruangan 5929]
Maksud B. 52 [Ruangan 5929]
Maksud B. 55, B. 57 dan B. 60 [Ruangan 5931]
Maksud B. 61 dan B. 68 [Ruangan 5943]
Maksud B. 69 [Ruangan 5945]
Maksud B. 70 [Ruangan 5948]

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT YANG KELIMA

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG PERTAMA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, **TAN SRI DATO' (DR) SYED NASIR BIN ISMAIL**, P.M.N.,
S.P.M.J., S.S.I.J., D.P.M.P., P.I.S., B.S.I.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Wilayah Persekutuan, **DATO' HUSSEIN ONN**, D.K. (Johor) (Sri Gading).

„ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Perdagangan dan Perindustrian,
DATO' SERI DR MAHATHIR BIN MOHAMAD, S.S.D.K., S.P.M.S., S.S.A.P.
(Kubang Pasu).

Yang Berhormat Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, **DATO' LEE SAN CHOON**, S.P.M.J., S.S.I.J., K.M.N. (Segamat).

„ Menteri Pengangkutan, **TAN SRI V. MANICKAVASAGAM**, P.M.N., S.P.M.S.
(Pelabuhan Kelang).

„ Menteri Undang-undang, **DATO' SERI HAJI HAMZAH BIN HAJI ABU SAMAH**,
S.S.A.P., S.I.M.P., S.M.K., S.P.D.K. (Temerloh).

„ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, **TAN SRI ONG KEE HUI**, P.M.N.,
P.N.B.S., P.G.D.K. (Bandar Kuching).

„ Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, **TAN SRI HAJI MUHAMMAD GHAZALI BIN SHAFIE**, P.M.N., S.I.M.P., S.P.D.K. (Lipis).

„ Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, **TAN SRI DATO' HAJI ABDUL KADIR BIN YUSOF**, P.M.N., S.P.M.J., S.P.D.K. (Tenggaroh).

„ Menteri Kebajikan Am, **DATIN PADUKA HAJAH AISHAH BINTI HAJI ABDUL GHANI**, D.P.M.S., J.M.N. (Kuala Langat).

„ Menteri Pertahanan, **DATUK AMAR HAJI ABDUL TAIB BIN MAHMUD**, D.A.,
P.G.D.K. (Samarahan).

„ Menteri Luar Negeri, **Y.M. TENGKU DATO' AHMAD RITHAUDDEEN AL-HAJ BIN TENGKU ISMAIL**, S.P.M.P., P.M.K. (Kota Bharu).

„ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, **DATO' MICHAEL CHEN WING SUM**, D.P.M.S. (Ulu Selangor).

„ Menteri Pelajaran, **DATO' MUSA BIN HITAM**, S.P.M.J., S.S.I.J. (Labis).

„ Menteri Kewangan, **Y.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH HAMZAH**, D.K.,
S.P.M.K., P.S.M. (Ulu Kelantan).

„ Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, **DATUK ABDUL SAMAD BIN IDRIS**,
J.M.N., P.J.K. (Jejebu).

„ Menteri Kesihatan, **TAN SRI CHONG HON NYAN**, P.S.M., J.M.N.
(Batu Berendam).

„ Menteri Pertanian, **DATO' SHARIFF AHMAD**, D.S.A.P., D.I.M.P., J.M.N.
(Jerantut).

„ Menteri Penerangan, **DATO' MOHAMED BIN RAHMAT**, S.P.M.J., S.S.I.J.,
D.P.M.J., K.M.N. (Pulai).

Yang Berhormat Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, DATO' RICHARD HO UNG HUN, D.P.M.P. (Lumut).

- „ Menteri Perusahaan Utama, TUAN PAUL LEONG KHEE SEONG (Taiping).
- „ Menteri Perusahaan Awam, TUAN ABDUL MANAN BIN OTHMAN, P.P.T. (Kuala Trengganu).
- „ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, TUAN LEO MOGGIE ANAK IROK (Kanowit).
- „ Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua, DATUK MANSOR BIN OTHMAN (Kuala Pilah).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' SRI HAJI KAMARUDDIN BIN MOHD. ISA, S.P.M.P., K.M.N., J.P. (Larut).
- „ Timbalan Menteri Pelajaran, DATO' CHAN SIANG SUN, D.I.M.P., J.S.M., A.M.N., P.J.K., J.P. (Bentong).
- „ Timbalan Menteri Pertahanan, DATO' MOKHTAR BIN HAJI HASHIM (Tampin).
- „ Timbalan Menteri Kesihatan, DR SULAIMAN BIN HAJI DAUD, J.B.S. (Santubong).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO' HAJI RAMLI BIN OMAR, D.P.M.P., K.M.N., P.M.P. (Bagan Serai).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, DR GOH CHENG TEIK (Nibong Tebal).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO' DR NEO YEE PAN, D.P.M.J. (Muar).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, TUAN MOHD. ALI BIN M. SHARIFF (Kuantan).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, TUAN EDMUND LANGGU ANAK SAGA, P.B.S (Saratok).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATIN PADUKA RAFIDAH AZIZ, D.P.M.S., A.M.N. (Selayang).
- „ Timbalan Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, TUAN K. PATHMANABAN, K.M.N. (Telok Kemang).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO' LEW SIP HON, D.P.M.S., J.M.N., K.M.N. (Shah Alam).
- „ Timbalan Menteri Pelajaran, TUAN HAJI SALLEH JAFARUDDIN (Mukah).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, DR LING LIONG SIK (Mata Kuching).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, TUAN HAJI ZAKARIA BIN HAJI ABDUL RAHMAN, P.B. (Besut).
- „ Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, DATO' SERI SYED AHMAD SHAHABUDDIN AL-HAJ, S.P.M.K., S.S.D.K., P.G.D.K., J.M.N., J.P. (Padang Terap).
- „ Timbalan Menteri Undang-undang, DATO' ABDULLAH BIN ABDUL RAHMAN, D.P.M.T., K.M.N. (Ulu Nerus).
- „ Timbalan Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, TUAN SANUSI BIN JUNID (Jerlun-Langkawi).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO S. SAMY VELLU, D.P.M.S., A.M.N. (Sungei Siput).
- „ Timbalan Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, TUAN MAK HON KAM (Tanjong Malim).
- „ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' MOHD. NAJIB BIN TUN HAJI ABDUL RAZAK, O.K.I.S. (Pekan).

- Yang Berhormat** Timbalan Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, DR NIK HUSSEIN BIN HAJI WAN ABDUL RAHMAN, K.M.N. (Kuala Krai).
- „ Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN CLARENCE E. MANSUL (Penampang).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebajikan Am, TUAN PATRICK ANEK UREN (Mas Gading).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan, TUAN LUHAT WAN (Baram).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, TUAN JAWAN ANAK EMPALING (Rajang).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Pertahanan, DATO' ABDUL JALAL BIN HAJI ABU BAKAR, D.P.M.J., S.M.J. A.M.N. (Batu Pahat).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan, DATO' HAJI EMBONG BIN YAHYA, D.P.M.J., A.M.N. (Ledang).
- „ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, TUAN SHAHRIR BIN ABDUL SAMAD (Johor Bahru).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Wilayah Persekutuan, TUAN ABDULLAH BIN HAJI AHMAD, K.M.N. (Kepala Batas).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan dan Perindustrian, TUAN ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, S.M.T., S.M.S., P.I.S. (Kuala Selangor).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Perusahaan Awam, TUAN IDRIS BIN ABDUL RAUF, A.M.P., A.M.N. (Parit Buntar).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Perusahaan Utama, TUAN ABDUL RAHIM BIN DATUK TAMBY CHIK (Alor Gajah).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, TUAN WILLIAM LYE CHEE HIEN (Gaya).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Luar Negeri, TUAN MOHD. KASSIM *alias* YAHYA BIN AHMAD (Machang).
- „ TUAN ABAH BIN MENGIMBAL *alias* GEORGE ABAH (Bandau).
- „ TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).
- „ TUAN ABDUL GHANI BIN MISBAH (Kinabatangan).
- „ TUAN ABDUL KADIR BIN SHEIKH FADZIR (Kulim-Bandar Bahru).
- „ TUAN ABDUL RAHMAN BIN DAUD (Pasir Mas).
- „ DATUK PATINGGI TAN SRI (DR) HAJI ABDUL-RAHMAN BIN YA'KUB, D.P., P.M.N., S.P.M.J., S.I.M.P., S.P.M.K., S.P.D.K., P.N.B.S. (Paloh).
- „ TUAN ABDUL SHUKOR BIN HAJI SIRAJ (Tanjung Karang).
- „ DATUK HAJI ABU BAKAR BIN UMAR, D.S.K.D., S.D.K. (Kota Setar).
- „ TUAN ALIAS BIN MD. ALI (Ulu Trengganu).
- „ TUAN A. K. ALIUDDIN BIN PENGIRAN HAJI MOHD. TAHIR (Kimanis).
- „ TUAN HAJI AMPONG BIN PUYON (Labuk Sugut).
- „ DATUK HAJI ASHKAR HASBOLLAH, P.G.D.K. (Marudu).
- „ TUAN AU HOW CHEONG (Telok Anson).
- „ TUAN AWANG BIN JABAR (Dungun).
- „ TUAN AZHARUL ABIDIN BIN HAJI ABDUL RAHIM, A.M.P. (Batang Padang).
- „ TUAN BUJANG BIN HAJI ULIS (Simunjan).
- „ TUAN CHAN AH KOW *alias* CHAN TECK CHAN (Kota Melaka).

Yang Berhormat TUAN CHAN KOK KIT *alias* CHAN KIT (Sungai Besi).

- „ DR CHEN MAN HIN (Seremban).
- „ TUAN CHIAN HENG KAI (Batu Gajah).
- „ TUAN CHIENG TIONG KAI (Sarikei).
- „ TUAN CHIN HON NGIAN (Renggam).
- „ PUAN CHOW POH KHENG (Ulu Langat).
- „ TUAN PETER PAUL DASON (Bukit Bendera).
- „ TUAN V. DAVID (Damansara).
- „ TUAN RICHARD DAMPING ANAK LAKI (Serian).
- „ TUAN EDWIN ANAK TANGKUN, A.B.S. (Batang Lupar).
- „ DATUK STEPHEN ROBERT EVANS, P.G.D.K., J.P. (Keningau).
- „ TUAN FUNG KET WING (Sandakan).
- „ DATUK HARRIS BIN MOHD. SALLEH, S.P.D.K. (Ulu Padas).
- „ TUAN HASHIM BIN ENDUT (Ulu Muda).
- „ TUAN HASHIM BIN GHAZALI (Matang).
- „ TUAN HAJI HASSAN ADLI BIN HAJI ARSHAD, J.S.M. (Bagan Datok).
- „ DR HEE TIEN LAI, A.M.N., P.I.S. (Ayer Hitam).
- „ TUAN HIEW NYUK YING (Tawau).
- „ TUAN HISHAMUDDIN BIN YAHAYA (Maran).
- „ TUAN HUSSEIN BIN MAHMOOD (Tanah Merah).
- „ TUAN IBRAHIM BIN MUHAMMAD, P.B., P.P.M., P.P.N. (Rantau Panjang).
- „ TUAN HAJI IKHWAN BIN NASIR (Pontian).
- „ TUAN ISMAIL BIN ARSHAD (Jerai).
- „ TUAN ISMAIL *alias* MANSOR BIN SAID, A.M.N. (Kemaman).
- „ TUAN JAMALUDDIN BIN SUHAIMI, A.M.N., P.J.K. (Sabak Bernam).
- „ TUAN KAMALUDDIN BIN MAAMOR (Hilir Perak).
- „ TUAN KARPAL SINGH (Jelutong).
- „ TUAN MARK KODING (Kinabalu).
- „ TUAN LEE BOON PENG, A.M.N., P.J.K., J.P. (Mantin).
- „ TUAN LEE KAW (Keluang).
- „ TUAN LEE LAM THYE (Kuala Lumpur Bandar).
- „ TUAN LIBEN ANAK KATO (Betong).
- „ TUAN LIM CHO HOCK (Ipoh).
- „ TUAN LIM KIAM HOON *alias* LIM AII YING (Padang Serai).
- „ TUAN LIM KIT SIANG (Petaling).
- „ TUAN LEONARD LINGGI ANAK JUGAH, J.B.S. (Kapit).
- „ TUAN MOHAMAD TAJOL ROSLI BIN MOHAMED GHAZALI (Gerik).
- „ TUAN HAJI MOHAMED BIN HAJI ALI, K.M.N., A.M.N., P.B. (Nilam Puri).
- „ TUAN MOHAMED KHIR JOHARI (Kuala Muda).
- „ TAN SRI DATUK HAJI MOHAMED SAID BIN KERUAK, P.M.N., S.P.D.K. (Kota Belud).

- Yang Berhormat TUAN HAJI MOHAMMAD TAUFECK BIN O. K. K. HAJI ASNEH, B.S.K., B.K., P.P.M. (Hilir Padas).
- „ TUAN MOHD. BAKRI BIN ABDUL RAIS, A.M.P. (Parit).
- „ TUAN HAJI MOHD. IDRIS BIN HAJI IBRAHIM, J.S.M. (Setapak).
- „ TUAN MOHD. NAPI *alias* NAKHAIE BIN HAJI AHMAD (Baling).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZAIN BIN ABDULLAH (Bachok).
- „ TUAN MUHIYUDDIN BIN HAJI MOHAMED YASSIN, P.I.S. (Pagoh).
- „ TUAN JONATHAN NARWIN ANAK JINGGONG (Lubok Antu).
- „ TUAN HAJI NIK ABDUL AZIZ BIN NIK MAT. K.M.N., J.P. (Pengkalan Chepa).
- „ DATUK NIK HASSAN BIN ABDUL RAHMAN, S.P.M.T., P.S.D., K.M.N. (Kuala Nerus).
- „ DATUK JAMES PETER ONGKILI (Tuaran).
- „ TUAN Oo GIN SUN, A.M.K. (Alor Setar).
- „ TUAN P. PATTO (Menglembu).
- „ TUAN RACHA UMONG (Bukit Mas).
- „ DATUK HAJI SAKARAN BIN DANDAI (Silam).
- „ DATUK SENU BIN ABDUL RAHMAN (Kuala Kedah).
- „ TUAN SEOW HUN KHIM (Bukit Mertajam).
- „ TUAN SHAARI BIN JUSOH, P.P.N., P.P.M. (Kangar).
- „ TUAN SHAMSURI BIN MD. SALLEH, A.M.N., J.P. (Balik Pulau).
- „ PUAN SHARIFFAH DORAH BINTI MOHAMMED (Semerah).
- „ TUAN SIBAT MIYUT ANAK TAGONG (Ulu Rajang).
- „ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).
- „ TUAN HAJI SUHAIMI BIN DATUK HAJI KAMARUDDIN, A.M.N. (Sepang).
- „ TUAN SYED HASSAN BIN SYED MOHAMED, P.J.K. (Arau).
- „ TUAN RAYMOND SZETU MEI THONG (Lambir).
- „ TUAN TAN KOON SWAN, A.M.P., J.P. (Raub).
- „ DR TAN TIONG HONG (Kepong).
- „ TENGKU NOOR ASIAH BINTI TENGKU AHMAD, A.M.N., P.B. (Tumpat).
- „ TUAN TING CHEK MING (Bruas).
- „ TUAN TING LING KIEW (Bintulu).
- „ TUAN UMAR BIN HAJI ISMAIL, A.M.N., P.P.T. (Padang Rengas).
- „ WAN MOHD. NAJIB BIN WAN MOHAMAD (Pasir Puteh).
- „ WAN ZAINAB BINTI M. A. BAKAR, A.M.N., P.J.K. (Sungai Petani).
- „ TUAN WONG HOONG KEAT (Tanjong).
- „ DR WONG SOON KAI, P.B.S. (Sibu).
- „ TUAN YANG CHOONG FU (Kinta).
- „ PUAN YONG FATIMAH BINTI MOHD. RAZALI, A.M.N., P.J.K. (Kuala Kangsar).
- „ DATUK STEPHEN YONG KUET TZE, P.N.B.S. (Padawan).
- „ TUAN YUSOF BIN MALIM KUNING *alias* ABDUL RAHMAN BIN MOHD. JANI, P.I.S., B.S.I. (Panti).
- „ TUAN HAJI ZABIDI BIN HAJI ALI (Permatang Pauh).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Datuk Azizul Rahman bin Abdul Aziz.

Timbalan Setiausaha: Mohd. Salleh bin Abu Bakar.

Penolong Setiausaha: Ghazali bin Haji Abdul Hamid.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Penyunting: Yahya Manap.

Penolong Penyunting: P. B. Menon.

Penolong Penyunting: Osman bin Sidik

Pemberita-pemberita:

N. Ramaswamy.

Louis Yeoh Sim Ngoh.

Abdul Rahman bin Haji Abu Samah.

Suhor bin Husin.

Amran bin Ahmad.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof.

Margaret Chye Kim Lian.

Puan Ng Chong Kin.

Puan Kong Yooi Thong.

Juliah binti Awam.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Hassan.

Shamsiah binti Mohd. Yusof.

Kalsom binti Ghazali.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Musa bin Alang Ahmad.

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Selasa, 3hb April, 1979

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*)

USUL-USUL

ATURAN URUSAN MESYUARAT

Menteri Pengangkutan (Tan Sri V. Manickavasagam): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

Bahawa menurut Peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Rakyat 14 (2) Dewan ini akan terus menimbangkan Usul atas nama Yang Amat Berhormat Perdana Menteri bagi menyembahkan ucapan takziah Kebawah Duli Yang Maha Mulia Tuanku Zainab binti Tengku Mohamed Petra sekarang.

Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam (Dato Lee San Choon): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

Bahawa menurut Peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Rakyat 14 (2) Dewan ini akan terus menimbangkan Usul atas nama Yang Amat Berhormat Perdana Menteri bagi menyembahkan ucapan takziah Kebawah Duli Yang Maha Mulia Tuanku Zainab binti Tengku Mohamed Petra sekarang.

Tuan Yang di-Pertua: Saya jemput dengan segala hormatnya Yang Amat Berhormat Perdana Menteri.

PERUTUSAN TAKZIAH KEBAWAH DULI YANG MAHA MULIA SERI PADUKA BAGINDA RAJA PERMAISURI AGONG DAN KEBAWAH DULI YANG MAHA MULIA SULTAN KELANTAN

2.37 ptg.

Perdana Menteri (Dato Hussein Onn): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon izin mem-

bentangkan satu usul yang berbunyi:

Bahawa Dewan ini

(a) merakamkan perasaan sedih dan dukacita yang amat sangat di atas kemangkatan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong Yang Ke Enam, Tuanku Yahya Petra ibni Almarhum Sultan Ibrahim;

(b) menyembahkan perutusan takziah Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Raja Permaisuri Agong, Tuanku Zainab binti Tengku Mohamed Petra dan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Kelantan, Tuanku Ismail Petra ibni Almarhum Sultan Yahya Petra serta kepada Kerabat Di Raja Kelantan, diiringi dengan doa semoga Duli-duli Yang Maha Mulia Baginda itu dikurniakan berbanyak sabar di atas kemangkatan mengejut Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong itu;

(c) merafakkan sembah menjunjung kasih serta penghargaan dan pujian Kebawah Duli Yang Maha Mulia Tuanku Zainab di atas segala jasa dan khidmat Baginda sebagai Raja Permaisuri Agong.

Tuan Yang di-Pertua.

“Tiap-tiap yang bernyawa akan menemui mati.”

قُلْ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ

(Surah Al-Imran; ayat 185). Dan Allah juga berfirman yang bermaksud,

“Di mana saja kamu berada, nescaya kematian akan mendapatkan kamu, biarpun kamu dalam benteng yang teguh”.

(Surah Annisaa'; ayat 78).

Sesungguhnya sebagai makhluk Tuhan, kita wajib menerima hakikat ini. Walau bagaimanapun, kita merasa amat sedih dan pilu

kerana dengan secara tiba-tiba negara dan rakyat Malaysia telah kehilangan seorang Raja yang berpengalaman luas dan berhemah tinggi. Kemangkatan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda, Tuanku Yahya Petra Ibni Almarhum Sultan Ibrahim, Yang di-Pertuan Agong yang kita kasihi, pada hari Khamis, 29hb Mac, yang lalu, telah mengejutkan seluruh negara.

Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya, pada petang hari itu, saya telah diberitahu bahawa Almarhum telah jatuh gering disebabkan penyakit lemah jantung. Saya telah pergi ke Istana Negara. Rawatan pakar yang rapi telah dijalankan serta-merta, tetapi dengan kehendak Tuhan Yang Maha Berkuasa, Baginda Tuanku telah mangkat. Innalillahi Wa-inna-ilaihi Raajiuun.

Saya sendiri berasa amat terkejut dan terharu sekali dengan kemangkatan Almarhum, oleh kerana pada pagi hari Rabu, 28hb Mac, sebagaimana biasa, saya telah mengadap Baginda. Pada ketika itu, Almarhum berada di dalam kandungan sihat walafiat dan riang gembira. Inilah saat-saat terakhir saya bersama dengan Baginda di mana saya telah diterima mengadap hampir satu jam iaitu lebih dari jangka masa yang biasa dijadualkan.

Memanglah menjadi kebiasaan bagi saya mengadap Baginda pada tiap-tiap hari Rabu, sebelum mesyuarat mingguan Jemaah Menteri. Tetapi pada hari tersebut Baginda telah mengambil masa yang panjang sedikit kerana sebagaimana biasa Baginda telah bertanya hal dalam beberapa perkara. Sebagaimana biasa juga perbualan kami adalah dalam suasana penuh mesra dan berterus terang. Minat yang ditunjukkan oleh Baginda benar-benar melahirkan bahawa Baginda adalah Raja yang berjiwa Rakyat, sentiasa mengambil berat di atas kepentingan dan kebajikan rakyat, lebih-lebih lagi rakyat yang miskin dan daif yang tinggal di kawasan-kawasan yang kurang maju.

Pada tiap-tiap kali saya mengadap perbualan Baginda sentiasa berkisar mengenai kemajuan pembangunan untuk rakyat. Sebagai Raja bagi negeri Kelantan, perhatian berat Baginda sentiasa tertumpu, kepada negeri Baginda yang telah tertinggal dalam bidang pembangunan di masa-masa yang telah lalu. Sesungguhnya, rakyat negeri Kelantan khususnya, telah kehilangan seorang Raja yang payah untuk diganti. Jasa bakti Baginda

semasa menduduki takhta Kerajaan Negeri Kelantan dan Kerajaan Persekutuan sukar ditandingi. Kita tidak akan dapat membalas kesemuanya ini, tetapi Almarhum akan tetap tinggal di dalam kenangan setiap rakyat.

Tuan Yang di-Pertua, memanglah tepat maksud pepatah Melayu bahawa Harimau mati meninggalkan belang, manusia mati meninggalkan nama. Sebagaimana saya telah katakan bahawa semasa hayatnya, Almarhum sentiasa mengambil berat dan suka mengambil tahu hal-ehwal mengenai negara, terutama perkara-perkara yang melibatkan kepentingan dan kebajikan rakyat. Hasrat ini sentiasa dilahirkan oleh Almarhum pada tiap-tiap minggu atau bila-bila masa saya mengadap. Saya percaya Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, bahkan seluruh negara mengetahui minat yang kuat yang ditunjukkan oleh Almarhum dalam menjalankan tugas-tugas negara. Walaupun usia Almarhum telah lanjut dan tugas-tugas Yang di-Pertuan Agong itu berat, Almarhum sentiasa cuba dengan sedaya upaya menunaikan kewajipan Baginda.

Sebagai Ketua Negara berperlembagaan, Almarhum telah mengambil bahagian hampir dalam semua perayaan-perayaan Kebangsaan dan Istiadat-istiadat Negara. Dalam Perayaan Hari Kebangsaan misalnya, Almarhum telah berdiri berjam-jam lamanya untuk menerima tabik hormat serta menyaksikan kegiatan-kegiatan yang dipersembahkan oleh rakyat berbilang kaum. Begitulah juga halnya dalam perayaan Maulud Nabi Salallahu Alaihi Wasallam di mana Almarhum telah turut bersama-sama dengan umat Islam yang lain berarak dari Stadium Merdeka ke Masjid Negara. Kepada saya, kesemuanya itu adalah satu contoh tauladan yang amat mulia yang telah dilakukan oleh seorang Raja. Perbuatan Almarhum itu telah meningkatkan lagi semangat dan kecenderongan rakyat terhadap mengukuhkan lagi perpaduan negara dan meninggikan lagi syiar Islam. Minat dan penyertaan Almarhum dalam kegiatan-kegiatan yang dianjurkan oleh rakyat telah menyubur dan mengembangkan semangat kasih sayang rakyat kepada Baginda. Ini jelas kelihatan semasa lawatan rasmi Baginda ke negeri-negeri di mana sambutan yang begitu meriah dan mesra telah diberikan oleh rakyat dari segenap lapisan.

Tuan Yang di-Pertua, Almarhum Tuanku Yahya Petra adalah seorang Raja yang amat bertimbang rasa. Baginda sentiasa sedar terhadap kewajipan dan tanggungjawabnya, tanggungjawab dan tugas Menteri-menteri dan pegawai-pegawai Kerajaan, dan dengan sedaya-upaya Baginda sentiasa membantu bagi meringankan beban dan tanggungjawab kita semua. Dalam menjalankan tugas dan tanggungjawab sebagai Yang di-Pertuan Agong, Almarhum sentiasa sedar dan faham di atas peranannya, sebagai seorang Ketua Negara berperlembagaan. Baginda juga sentiasa sedar dan faham di atas segala undang-undang dan peraturan serta sentiasa berpandu dan berpegang teguh kepada Perlembagaan.

Sejak Baginda dilantik sebagai Yang di-Pertuan Agong Yang Ke Enam, tiga tahun setengah yang lalu iaitu pada 21hb September, 1975, Malaysia dan rakyatnya telah mencapai kemajuan dalam berbagai bidang. Dengan berkat pemerintahan Baginda, Malaysia telah menikmati kemajuan sosio-ekonomi sekalipun pertumbuhan ekonomi dunia telah lembab. Perpaduan dan persefahaman di kalangan rakyat berbilang kaum telah dapat dieratkan lagi sementara keselamatan negara telah dapat dikawal dan dipelihara. Kegiatan-kegiatan dalam bidang rohaniah telah juga dipesatkan dan ini telah membawa kesan yang bermenafaat kepada seluruh rakyat. Dengan berkat daulat Almarhum, imej Malaysia di luar negeri telah meningkat dan negara kita telah menjadi lebih terkenal di kalangan antarabangsa.

Tuan Yang di-Pertua, di sepanjang masa pemerintahan Baginda yang adil dan bijaksana, Almarhum telah melakukan lawatan rasmi hampir keseluruh negara serta beramah mesra dengan rakyat di semua peringkat dan lapisan. Sifat-sifat peramah, pengasih dan pemurah hati Almarhum itu telah menawan hati rakyat jelata dan menambahkan lagi kesayangan dan semangat taat setia mereka kepada Baginda dan negara. Mengingati dan mengenangkan sifat-sifat mulia inilah maka seluruh negara merasa amat terharu dan amat sedih serta terkejut apabila mengetahui Kemangkatan Baginda itu.

Tuan Yang di-Pertua, tidak ada kata-kata pujian yang lebih tinggi yang dapat saya

lafazkan bagi menilaikan serta memberi penghargaan di atas jasa-jasa dan khidmat bakti yang telah dikurniakan oleh Baginda kepada negara. Setiap rakyat tidak akan lupa di atas jasa dan khidmat bakti Almarhum itu. Marilah kita bersama-sama berdoa semoga Allah Subhanahu Wataala mencucuri rahmat ke atas roh Almarhum itu, dan supaya ditempatkan Baginda di kalangan para salihin dan muttaqin.

Tuan Yang di-Pertua, akhirnya, saya dengan hormatnya mempersilakan semua Ahli-ahli Yang Berhormat berdiri bertafakkur selama satu minit. Mereka yang beragama Islam, sama-samalah kita bersedekah Al-Fatihah dan bagi yang lain-lain, boleh melafazkan doa mengikut cara ugama masing-masing.

Tuan Yang di-Pertua, demikianlah saya mohon mencadangkan usul ini, terima kasih.

2.53 ptg.

Menteri Kerjaya dan Kemudahan-kemudahan Awam (Dato Lee San Choon): Tuan Yang di-Pertua, dengan hati yang sangat sedih, saya berdiri untuk menyokong usul tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, kemangkatan Duli Yang Maha Mulia Tuanku Yahya Petra Ibn Almarhum Sultan Ibrahim telah meninggalkan semua rakyat dalam keadaan yang sangat hiba.

Almarhum Duli Yang Maha Mulia kelihatan sangat sihat dan telah mengikuti dengan giatnya banyak acara-acara lawatan yang telah diatur oleh Kerajaan Negeri baru ini.

Ahli-ahli Yang Berhormat tentu masih ingat lawatan Baginda ke Melaka hanya sebulan yang lalu di mana Baginda telah diberi sambutan yang sangat meriah. Pada hari kemangkatan Baginda, Baginda telah dijadualkan untuk menerima menghadap Putra Mahkota Hassan Talal daripada Jordan yang melawat negara ini. Sebenarnya Baginda juga sepatutnya telah memulakan lawatan rasmi selama 3 hari ke Labuan mulai semalam.

Almarhum Duli Yang Maha Mulia sekarang tidak lagi dapat melawat setiap penjuru negara.

Baginda untuk menemui rakyat Baginda. Namun begitu sebagai Yang di-Pertuan Agong yang mengambil berat tentang rakyat Baginda Tuanku Yahya Petra akan tetap dikenang. Dalam masa pemerintahan selama 3½ tahun Baginda telah berjaya merapatkan jurang di antara rakyat dengan raja dan juga di antara rakyat dengan Kerajaan. Baginda juga diibaratkan sebagai tumpuan perpaduan semua rakyat dan juga sebagai lambang cita-cita dan nasib kita semua.

Pemerintahan Almarhum Duli Yang Maha Mulia bersaing dengan tempoh pembangunan dan juga perpaduan negara Baginda. Almarhum Tuanku Yahya Petra memberikan perhatian berat terhadap rancangan memodenkan Kerajaan Baginda dan juga terhadap kebajikan rakyat Baginda. Baginda menganggap rancangan pembangunan negara kita adalah sebagai punca segala kemajuan dan kemakmuran negara kita di masa hadapan iaitu satu perkara yang telah dibincangkan di Dewan ini minggu dahulu.

Tuan Yang di-Pertua, Almarhum Duli Yang Maha Mulia Tuanku Yahya Petra berbakti untuk negaranya dengan penuh kemuliaan dan meninggikan martabat takhta Baginda di dalam masa pemerintahannya. Rakyat Baginda akan sentiasa mengingati Baginda di atas penghormatan yang telah diwujudkan di negara ini dan dengan kerendahan hati Baginda telah memimpin rakyat Baginda. Rakyat Malaysia dari semua kaum telah kehilangan seorang sahabat dan pemerintah.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, usul atas nama Yang Amat Berhormat Perdana Menteri yang telah disokong, sekarang saya buka untuk perbincangan. Dan supaya dapat keadilan dalam perbincangan ini, saya akan beri peluang kepada Ahli Yang Berhormat yang juga menjadi pemimpin kepada sesuatu parti yang diwakili di dalam Dewan ini.

2.57 ptg.

Menteri Pengangkutan (Tan Sri V. Manickavasagam): Tuan Yang di-Pertua, saya dengan perasaan yang amat sedih mengucapkan takziah kepada Duli Yang Maha Mulia Tuanku Zainab binti Tengku Mohamad Petra di atas kemangkatan Almarhum Duli Yang Maha Mulia Seri

Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong, Tuanku Yahya Petra Ibni Almarhum Sultan Ibrahim dalam usia Baginda 61 tahun.

Seluruh rakyat dari semua kaum dan ugama turut bersedih di atas kemangkatan Seri Paduka seorang raja yang sangat dikasihi oleh rakyat jelata kerana Baginda sangat mengambil berat akan hal ehwal negara baik dari segi ekonomi, sosial, kebudayaan mahupun dari segi kehidupan sehari-hari rakyat Baginda. Baginda Seri Paduka mangkat pada ketika negara kita sedang pesat membangun sebagai sebuah negara yang aman dan makmur.

Tuan Yang di-Pertua, kita di Dewan yang mulia ini berasa bertuah berkhidmat kebawah Duli Seri Paduka sebagai Yang di-Pertuan Agong Yang Keenam dan di bawah pemerintahan Seri Padukalah maka Rancangan Malaysia Ketiga dilancarkan pada tahun 1976 yang lalu. Dengan berkat kegigihan Seri Paduka maka kita semua di dalam Kerajaan dan Dewan ini dapat melaksanakan Rancangan Malaysia Ketiga dengan lancarnya dan teratur. Di bidang ekonomi pula pelabur-pelabur asing telah datang mencurah-curah melaburkan wang mereka di negara ini kerana mereka sedar bahawa Malaysia di bawah pemerintahan Seri Paduka merupakan sebuah negara yang paling stabil sekali baik dalam segi politik mahupun dari segi ekonomi di rantau ini. Negara-negara lain memuji-muji akan keupayaan dan ketabahan Malaysia dan rakyatnya menyelesaikan masalah-masalah yang dihadapinya sehari-hari. Kita berasa sedih Seri Paduka mangkat ketika masih di dalam takhta dan ketika Malaysia terkenal sebagai sebuah negara maju. Sebagai seorang Raja Seri Paduka telah memainkan peranan memegang tanggungjawab Baginda terhadap hal ehwal negara. Seri Paduka tetap menjalankan tugasnya dengan adil dan saksama. Hasil daripada usaha Seri Paduka maka rakyat jelata sekarang ini sedang menikmati akan kekayaan-kekayaan yang cemerlang yang telah dicapai oleh Rancangan Malaysia Ketiga.

Minggu lalu Dewan yang mulia ini telah meluluskan Laporan Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Ketiga dan Seri Paduka sudah tentunya bergembira mendengarkan hasil kejayaan titik peluh Baginda. Kita rakyat Malaysia semua maklum bahawa Seri Paduka

adalah seorang Raja yang sangat dedikasi terhadap tugas Baginda serta juga bertanggungjawab (committed) terhadap perpaduan rakyat dan kemajuan negara. Ini dapat kita saksikan dengan lawatan-lawatan yang telah dibuat oleh Seri Paduka kepada beberapa buah projek pembangunan ketika di dalam pemerintahan Baginda.

Seri Paduka adalah juga menjadi sumber ilham kepada pegawai-pegawai Kerajaan dan rakyat jelata yang terlibat di dalam projek-projek pembangunan yang dilaksanakan beberapa tahun yang baru lalu. Baginda sentiasa menaruh minat terhadap kemajuan yang dicapai dalam Dasar Ekonomi Baru kita.

Seri Paduka adalah merupakan simbol perpaduan rakyat dalam sebuah negara yang berbilang kaum dan ugama seperti Malaysia ini. Baginda telah berusaha bersungguh-sungguh untuk menyatupadukan rakyat supaya mereka hidup dalam perasaan harmoni dan muhibbah bagi mencapai taraf hidup yang lebih tinggi lagi. Keyakinan dan kepercayaan Seri Paduka ke arah matlamat ini akhirnya telah mencapai kejayaan sedikit demi sedikit.

Seri Paduka semasa hayatnya adalah seorang Raja yang gemar melawat negeri-negeri untuk mengetahui secara dekat akan masalah yang dihadapi oleh rakyat jelata. Sesungguhnya Seri Paduka seharusnya akan mengadakan lawatan rasmi ke Sabah tetapi dengan kehendak Tuhan niat Baginda itu tidak dapat dimakbulkan. Baginda mangkat sebelum sempat menjalankan tugas rasmi Baginda yang terakhir itu. Seluruh negara dan rakyat jelata dari semua keturunan berkabung di atas kemangkatan Seri Paduka.

Pada waktu sedih ini rakyat menyembahkan ucapan takziah yang tidak terhingga kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Raja Permaisuri Agong Tuanku Zainab binti Tengku Mohamed Petra yang telah kehilangan suami yang amat dikasihi dan kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Kelantan Tuanku Ismail Petra ibni Almarhum Sultan Yahya Petra serta kepada kerabat di Raja Kelantan.

Duli Yang Maha Mulia Tuanku Zainab binti Tengku Mohamed Petra menghadapi saat-saat yang pilu ini dengan hati yang tabah dan sabar. Kita berdoa moga-moga Tuhan akan memberikan tenaga dan kekuatan

kepada Duli Yang Maha Mulia Tuanku Zainab menghadapi saat-saat yang sedih ini.

Marilah kita semua berdoa kepada Tuhan agar Tuhan mencucuri roh Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli Yang Berhormat dari Petaling.

3.04 ptg.

Tuan Lim Kit Siang (Petaling): Tuan Yang di-Pertua, dengan perasaan sedih, saya bangun untuk turut menyokong usul yang dicadangkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, berbunyi:

“Bahawa Dewan ini

- (a) merakamkan perasaan sedih dan dukacita yang amat sangat di atas kemangkatan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong Yang Ke Enam, Tuanku Yahya Petra ibni Almarhum Sultan Ibrahim,
- (b) menyembahkan perutusan takziah Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Raja Permaisuri Agong Tuanku Zainab binti Tengku Mohamed Petra dan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Kelantan Tuanku Ismail Petra ibni Almarhum Sultan Yahya Petra. . . .”

Kemangkatan Baginda dengan mengejut pada hari Khamis lalu telah memeranjatkan seluruh lapisan rakyat. Tidak ada kata-kata yang boleh menyatakan betapa sayu pilunya rakyat atas kepulungan Baginda yang merupakan payong negara. Seluruh pemerintahannya selama 42 bulan Baginda bersama-sama Permaisurinya telah banyak menaburkan budi bakti dan jasa kepada rakyat dan negara. Sungguhpun semasa hayatnya kesihatan Baginda tidak begitu memuaskan tetapi Baginda dengan penuh tekun dan berani telah menjalankan tugas-tugasnya dengan penuh dedikasi. Kemangkatan Baginda di saat kita masih memerlukan kepimpinan dan kasih sayangnya merupakan satu kehilangan besar kepada rakyat dan negara. Kita harus ingat bahawa walaupun pemerintah dan Pembangkang

mempunyai perjuangan dan dasar-dasar yang berbeza dan berlainan, bagi kita semua hanya ada seorang sahaja sebagai Ketua Negara yang dikasihi dan disanjung tinggi.

Bagi pihak rakan-rakan saya dari pihak Pembangkang amnya dan khasnya DAP dan bagi pihak diri saya sendiri ingin saya merakamkan rasa sedih dan simpati kami dan menyembahkan takziah kepada Raja Permaisuri Agong dan keluarga Baginda.

3.07 ptg.

Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar (Tan Sri Ong Kee Hul): Tuan Yang di-Pertua, saya bangun untuk menyokong usul yang dikemukakan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan turut melafaskan sentimen yang disuarakan oleh rakan-rakan saya Ahli-ahli Yang Berhormat terdahulu daripada ini.

Sebagaimana Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum negara Malaysia sedang mengalami satu peristiwa yang sangat mengharukan. Tidak ada satu kuasa yang dapat menahan tetapi kemangkatan Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong yang tiba-tiba meninggalkan rakyat yang masih dahagakan perlindungan begitu menyayatkan hati setiap rakyat.

Sebaik sahaja berita kemangkatan Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong yang dikasihi Almarhum Tuanku Yahya Petra ibni Almarhum Sultan Ibrahim diterima pada petang Khamis, 29hb Mac yang lalu cuaca Ibukota seolah-olah turut sama berdukacita, langit tiba-tiba diliputi mendong dan hujan mencurah turun membasahi negara melambangkan air mata kesedihan seluruh rakyat jelata. Kesayuan dari setiap golongan bangsa dan keturunan jelas membayangkan satu kehilangan dan satu-satunya tempat rakyat melimpahkan kasih dan kesejahteraan hidup.

Sesungguhnya kesedihan kita amat terasa kerana Almarhum meninggalkan kita sebelum sempat melihat kejayaan sepenuhnya rancangan-rancangan Kerajaan bimbingan Baginda. Almarhum Seri Paduka Baginda selama pemerintahan sebagai Yang di-Pertuan Agong yang ke Enam pada bulan September, 1975 telah banyak menaburkan budi bakti dan jasa kepada rakyat dan negara dengan memandu Kerajaan ke arah pentadbiran yang

menjamin kestabilan dan kemakmuran negara.

Semasa pemerintahan Almarhum, Kerajaan telah melancarkan Rancangan Malaysia Ketiga pada bulan Julai, 1976 dengan harapan yang amat besar terhadap kesejahteraan rakyat yang dikasihi. Almarhum juga tidak ketinggalan memastikan Dasar Ekonomi Baru dilaksanakan dengan berkesan demi kepentingan rakyat.

Baginda baru sahaja dapat mendengar pada minggu yang lalu bagaimana Rancangan Malaysia Ketiga itu sebahagian besarnya telah mencapai matlamat dengan pembentangan Laporan Kajian Separuh Penggal di Dewan Rakyat yang mulia ini. Kejayaan selanjutnya sudahpun terbayang. Harapan Almarhum supaya rakyat yang dikasihinya menikmati kemakmuran dan kesejahteraan sedang dengan tegasnya menjadi kenyataan. Tetapi sudah demikianlah kira kehendak Tuhan, Baginda tidak sempat melihat hasil ini. Hanya harapan dan amanat-amanat Almarhum selama Baginda memerintah itulah yang akan tinggal sebagai obor kepada negara untuk meneruskan rancangan itu ke puncak kejayaannya.

Almarhum Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong adalah seorang yang berjiwa rakyat. Semasa hayat Baginda, Almarhum telah mengambil berat tentang kehidupan rakyat jelata dan sentiasa mendampingi rakyat dan segala masalah kehidupan rakyat jelata diberi perhatian dengan sewajarnya dan inilah perkara yang menjadi tumpuan utama tugas-tugas Baginda sebagai Sultan dan Yang di-Pertuan Agong.

Saya pernah diberi penghormatan menjadi Menteri Pengiring kepada Almarhum Seri Paduka Baginda semasa Baginda membuat lawatan rasmi ke negeri Trengganu dan saya memahami betapa beratnya tugas-tugas Baginda sebagai ketua negara tetapi Baginda sentiasa bersabar dan bertimbang rasa dan semenjak hari itu saya lebih mengenali Baginda secara dekat dan menyanjung tinggi cara-cara Baginda menjalankan tugas-tugas rasmi sebagai ketua negara.

Almarhum Seri Paduka Baginda mempunyai sifat-sifat keperibadian yang lemah-lembut, sentiasa berbudi bahasa serta suka

beramah mesra dengan rakyat jelata. Baginda sentiasa memberi perhatian berat terhadap kehidupan rakyat. Almarhum tidak pernah mengira di mana rakyat berada baik di desa mahupun di bandar. Baginda sanggup menjelajah untuk bermesra dan bersua muka dengan rakyat yang dikasihi dan mengasihi Almarhum.

Almarhum sesungguhnya sumber galakan dan ilham dalam kehidupan rakyat. Nasihat Baginda yang luhur, galakan Almarhum yang jujur telah diikuti oleh seluruh rakyat yang kasihkan Baginda sehingga dapat pula mewujudkan perpaduan dan melahirkan masyarakat yang bersatupadu, berkeyakinan maju ke hadapan. Dengan adanya sifat-sifat dan tanggungjawab kepada rakyat khususnya dan kepada negara amnya maka kehilangan Baginda bukan sahaja merupakan satu kehilangan kepada rakyat malah kepada pemimpin-pemimpin negara asing.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin juga mengambil kesempatan ini untuk menyampaikan perutusan takziah kepada Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Raja Permaisuri Agong Tuanku Zainab binti Almarhum Tengku Mohamed Petra dan kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan dan Kerabat di Raja Kelantan mudah-mudahan Tuhan akan mencucuri rahmat ke atas roh Almarhum Duli Yang Maha Mulia Tuanku Yahya Petra ibni Almarhum Sultan Ibrahim. Tidak ada kata-kata yang dapat disusun atur bagi menyatakan betapa sayu pilunya rakyat atas kepulangan Baginda, payung negara, iambang kebesaran ugama dan tonggak kekuasaan politik rakyat semesta.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli Yang Berhormat dari Kota Setar.

3.16 ptg.

Datuk Haji Abu Bakar bin Umar (Kota Setar): Tuan Yang di-Pertua, saya bangun turut menyokong dengan segala kesedihan ke atas usul yang telah dikemukakan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri yang berbunyi sebagaimana yang kita telah mendengar sendiri daripada ucapan Yang Amat Berhormat di waktu membentangkan usulnya tadi.

Bagi saya mewakili parti saya PAS dan mewakili Ahli-ahli Dewan PAS dalam Dewan ini merasakan dengan kehilangan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dari kalangan kita pada hari ini dan akan hilang buat selama-lamanya menjadi dan membawa satu kesedihan yang luar biasa bagi PAS khususnya walaupun kesedihan ini kita rasa bersama dan bagi PAS tentu sekali merasai lebih daripada itu.

Tuan Yang di-Pertua, sepanjang hayatnya Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong menjadi Sultan Negeri Kelantan dan menjadi Yang di-Pertuan Agong bagi Malaysia PAS telah mendapat bimbingan yang luar biasa dan mendapat nasihat yang berfaedah di waktu PAS memerintah negeri Kelantan yang hampir-hampir 19 tahun. Kebetulanannya 19 tahun itu Duli Yang Maha Mulia adalah menjadi Sultan Negeri Kelantan.

Kita tidak dapat menolak yang bahawa Baginda Yang di-Pertuan Agong adalah sebenar-benarnya berjiwa rakyat dan kasih kepada rakyat dan melakukan segala-gala yang dapat dilakukan demi untuk kepentingan rakyat.

Saya merasa amat kagum apabila Tuan Setiausaha Agong Bangsa-bangsa Bersatu, Encik Kurt Waldheim di dalam menyampaikan ucapan takziahnya di atas kemangkatan Duli Yang Maha Mulia mengatakan Duli Yang Maha Mulia ini adalah seorang negarawan yang agong di atas muka dunia ini.

Memang betul, Tuan Yang di-Pertua, kalau dibandingkan dalam negara Malaysia ini pun, Yang di-Pertuan Agong waktu menjadi Sultan Negeri Kelantan adalah lain daripada Sultan-sultan yang lain. Walau bagaimanapun di atas pengalaman yang luas yang bahawa kita ini negara yang berdasarkan berpemerintahan demokrasi, Yang di-Pertuan Agong di waktu menjadi Sultan Negeri Kelantan telah melaksanakan tugasnya dengan sebaik-baiknya dan PAS di waktu itu telah mendapat banyak nasihat dan pertolongan daripada Duli Yang Maha Mulia Sultan pada waktu itu.

Walaupun bagaimanapun, Tuan Yang di-Pertua, kita cinta dan kita kasih kepada Duli Yang Maha Mulia tetapi Kehendak Tuhan

tetap berlaku. Kullu nafsin dza-iqatul maut: Tiap-tiap yang bernafas mesti merasai kematian. Iza-ja a-ajaluhum la-yas ta' khiruna sa'atan wa-la-yastaqdimun: Apabila sampai masanya ajal seseorang tidak dapat didahulukan barang sesaat dan tidak dapat dikemudiankan. Maka berlakulah benda (taqdir) yang telah berlaku.

Bagi kita, Tuan Yang di-Pertua, dan juga bagi saya, bagi ahli-ahli PAS dalam Dewan ini dan bagi semua ahli-ahli PAS dalam Malaysia ini menyampaikan dan berdoa kepada Allah semoga Allah akan memberikan mencucuri rahmatnya ke atas roh Baginda dan menjadikan tempat bersemadanya Duli Yang Maha Mulia Yang di-Pertuan Agong daripada kebun-kebun syurga:

Allahuma aj'al qabrahmu radhatan min-riadhil jannah.

Dan kepada keluarga Duli Yang Maha Mulia Yang di-Pertuan Agong, bagi pihak Parti PAS menyampaikan ucapan takziah dan berharap moga-moga seluruh keluarganya bersabar di atas kepergian Duli Yang Maha Mulia ke alam baqa.

3.23 ptg.

Menteri Perusahaan Utama (Tuan Paul Leong Khee Seong): Tuan Yang di-Pertua, adalah dengan perasaan yang amat dukacita saya bangun untuk melahirkan perasaan saya yang sungguh-sungguh terharu di atas kemangkatan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong yang kita kasihi. Saya dengan ini menyampaikan ucapan takziah kepada keluarga Almarhum Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dan kepada rakyat Kelantan dan menyatakan bahawa saya juga turut merasakan kemangkatan Baginda adalah satu kehilangan yang besar.

Tuan Yang di-Pertua, sebagai seorang rakyat Malaysia saya terharu atas kemangkatan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda yang di-Pertuan Agong yang telah melambangkan perpaduan bagi seluruh rakyat di Malaysia dengan begitu berkesan dan mulia. Baginda adalah Raja bagi seluruh rakyat jelata di negara ini dan ini telah selalu dipertunjukkan dalam perhatian dan perasaan yang tulus ikhlas yang telah diberikan kepada segenap lapisan rakyat Malaysia tidak kita keturunan, bangsa dan ugama.

Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong melambangkan sebuah masyarakat yang adil dan saksama dalam menjalankan tugas-tugasnya. Almarhum Seri Paduka Baginda telah mengambil berat terhadap kebajikan rakyatnya dan juga kesejahteraan negara ini. Ini telah dilakukannya dengan membuat lawatan-lawatan ke seluruh negara ini untuk menemui rakyat jelata sekalian.

Sebagai Yang di-Pertuan Agong, Almarhum telah mengikuti dengan penuh minat terhadap perkembangan dan kemajuan yang berlaku di negara ini. Semasa pemerintahan Almarhum, Rancangan Malaysia Ketiga telah dilancarkan dan berbagai rancangan kemajuan telah dilaksanakan untuk menunjukkan bahawa kehidupan rakyat jelata sekalian dan juga ekonomi negara ini bertambah maju. Almarhum juga telah memandang berat terhadap rakyat yang miskin yang tidak mempunyai rumah supaya diberi peluang untuk mendapatkan rumah sendiri dan juga pelajaran hendaklah diberikan kepada semua kanak-kanak dan mereka yang menganggur pula dapat diberi peluang pekerjaan.

Di bawah pemerintahan Almarhum negara telah mencapai paras kemajuan yang baru dan kemajuan-kemajuan negara sentiasa meningkat bersama dengan taraf kehidupan rakyat di negara ini adalah satu pencapaian yang sangat membanggakan semasa hayat Almarhum.

Tuan Yang di-Pertua, di bawah pemerintahan Almarhum negara kita telah menikmati keamanan dan keadaan yang stabil. Keadaan ini telah dicapai terutama sekali melalui semangat taat setia yang tidak berbelah bahagi yang telah ditunjukkan oleh angkatan tentera dan juga polis kepada Baginda. Dengan adanya keselamatan yang terjamin ini maka rakyat Malaysia telah menikmati keamanan dan kebahagiaan.

Sebagai Ketua Negara Almarhum telah melawat negara-negara lain. Ini telah mengiratkan lagi tali persaudaraan antara Malaysia dengan negara-negara itu dan juga telah menolong meningkatkan imej dan nama Malaysia dalam lapangan antarabangsa.

Semasa pemerintahannya Almarhum telah berjaya menggalakkan semua rakyat supaya menyedari tentang matlamat dan cita-cita sebuah negara yang muda. Semua ini adalah

melambangkan dalam kedudukannya sebagai Yang di-Pertuan Agong yang mana Almarhum telah menjaga dengan penuh kemuliaan dan perasaan bertanggungjawab.

Pemerintahan Almarhum telah meningkatkan lagi kemegahan kedudukannya sebagai ketua negara. Sungguhpun pemerintahan Almarhum agak pendek, namun pencapaian yang telah diperolehinya adalah gilang-gemilang. Ini melambangkan negara kita akan menuju perkembangan dan kejayaan yang lebih besar di masa hadapan.

Dengan kemangkatan Almarhum negara dan rakyat telah kehilangan seorang Raja yang dikasihi yang kita semua turut bersedih.

Tuan Yang di-Pertua, dengan demikian, saya mohon menyokong usul ini.

3.30 ptg.

Datuk James Peter Ongkili (Tuaran): Tuan Yang di-Pertua, saya berdiri dalam Dewan yang mulia ini bagi pihak Barisan Nasional di Sabah, khasnya parti BERJAYA, untuk menyokong usul takziah atas kemangkatan D.Y.M.M. Yang di-Pertuan Agong Almarhum Tuanku Yahya Petra ibni Almarhum Sultan Ibrahim yang dikemukakan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri.

Kemangkatan D.Y.M.M. Seri Paduka Baginda Almarhum Tuanku Yahya Petra itu adalah merupakan satu detik sejarah yang menyedihkan hati seluruh rakyat Malaysia yang tidak dapat dilupakan. Saya tidaklah bermaksud menambahkan lagi kepiluan hati kita dengan membangkitkan segala peristiwa dan kenangan manis di masa Almarhum Tuanku menjadi Yang di-Pertuan Agong, satu jawatan yang paling istimewa dan teragong di negara kita. Saya yakin semua lapisan masyarakat tentu telah sama-sama merasai dan menyaksikan detik-detik yang gemilang dahulu itu.

Almarhum Tuanku telah menempatkan kebajikan rakyat Baginda atas segala-galanya. Dengan tidak mengira penat-lelah Almarhum telah mencemarkan Kebawah Duli berangkat menemui rakyat Baginda sama ada di bandar atau di kampung-kampung. Sambutan beribu-ribu rakyat mengalu-alukan keberangkatan Baginda di mana sahaja Almarhum berada sudah cukup untuk membuktikan

penghargaan dan kasih sayang rakyat terhadap Almarhum Tuanku.

Tuan Yang di-Pertua, rakyat di Sabah telah memahami dan mengikuti riwayat hidup Baginda Tuanku, lebih-lebih lagi semasa dan selepas lawatan resmi Duli Yang Maha Mulia dan Raja Permaisuri Agong ke Sabah dalam bulan Jun, 1977. Rakyat di Sabah berasa begitu mesra dan kagum terhadap kepimpinan dan kejujuran Baginda sebagai punca dan lambang keutuhan, keharmonian dan kesejahteraan negara kita.

Masih jelas dalam ingatan kita di masa pembukaan Parlimen yang ada sekarang dalam bulan Oktober tahun lalu, Almarhum Tuanku dalam Titah Ucapan Baginda telah menegaskan betapa pentingnya bagi semua rakyat mengokohkan lagi muhibah dan perpaduan antara mereka. Almarhum Tuanku amat kasih dan sentiasa memikirkan rakyat Baginda.

Almarhum merupakan simbol perpaduan dan kedaulatan negara. Pimpinan di-Raja yang bermutu tinggi dan mulia ini tentu sahaja menjadi kenangan dan inspirasi rakyat yang berbilang keturunan di negara ini yang inginkan keharmonian dan kesejahteraan hidup.

Tuan Yang di-Pertua, kemangkatan Almarhum Duli Yang Maha Mulia adalah merupakan satu tragedi yang sangat menyedihkan dan memeranjatkan rakyat di Sabah. Almarhum Tuanku telah dijadualkan untuk berangkat melawat Labuan di Sabah di mana persediaan-persediaan menyambut keberangkatan kebawah Duli Yang Maha Mulia telahpun disiapkan dan menurut jadual Tuanku sepatutnya telah tiba di Labuan semalam. Malang tidak berbau dan Allah jualah yang mengetahui dan berkuasa atas segala-galanya. Kemangkatan Almarhum Tuanku adalah atas kehendak dan kuderat Allah. Rakyat Sabah merasa kaku dan amat pilu apabila mendengar berita kemangkatan Almarhum Tuanku yang mengejut dan tidak disangka-sangka itu.

Dengan kemangkatan Tuanku Yahya Petra ibni Almarhum Sultan Ibrahim negara kita telah kehilangan seorang pemimpin yang agong yang bijak, sungguh berpengalaman, jujur dan mengasihi rakyat jelata negara ini.

Tuan Yang di-Pertua, kita semua tahu yang sudah pergi tetap tidak akan kembali, begitulah kehendaknya Illahi. Saya dan juga bagi pihak rakyat dan Kerajaan Negeri Sabah merakamkan dan menyampaikan perasaan sedih dan ucapan seikhlas-ikhlas takziah kepada Duli Yang Maha Mulia Permaisuri Agong, kerabat di Raja Kelantan atas kemangkatan Almarhum Tuanku itu, semoga Tuhan yang maha pengasih dan penyayang merestui roh Almarhum Tuanku dan menempatkan di tempat yang tinggi, suci dan mulia.

3.35 ptg.

Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Tuan Leo Moggie anak Irok): Tuan Yang di-Pertua, saya juga bangun untuk menyokong usul yang dikemukakan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri tadi. Dan izinkan saya bagi pihak khususnya Parti Kebangsaan Sarawak dan juga termasuk rakyat Malaysia di negeri Sarawak mengambil kesempatan di Dewan yang mulia ini untuk turut menyampaikan Ucapan Takziah atas kemangkatan Almarhum Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Tuanku Yahya Petra ibni Almarhum Sultan Ibrahim. Kemangkatan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda secara mengejut sangat-sangat menyedihkan rakyat di seluruh negara. Rakyat semua turut merasa kehilangan seorang Ketua Negara yang disayangi yang sentiasa mengambil perhatian berat atas kesejahteraan negara dan rakyat seluruhnya.

Sejak perlantikan sebagai Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong, Almarhum telah melawat seluruh pelusuk Malaysia dan berjumpa dengan rakyat dari semua peringkat. Menerusi lawatan-lawatan ini Almarhum Baginda telah dapat memahami masalah-masalah rakyat serta juga mengeratkan lagi perpaduan antara kaum di seluruh negara. Betapa Almarhum mengambil berat tentang rakyat sekalian dapat juga dicerminkan dengan rancangan Almarhum untuk melawat Sabah sebelum Baginda mangkat.

Saya juga ingin mengambil kesempatan di Dewan ini untuk menyampaikan ucapan takziah yang tidak terhingga kepada Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Raja Permaisuri Agong dan keluarga Baginda. Kita

berdoa semoga Allah mencucuri rahmat ke atas roh Almarhum Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda.

3.37 ptg.

Tan Sri Datuk Haji Mohamad Said bin Keruak (Kota Belud): Tuan Yang di-Pertua, dengan nama Allah yang maha kuasa dan maha besar, saya turut serta dan menyokong usul takziah yang telah dikemukakan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri. Kami rakyat di Malaysia Timur, terutama sekali bagi penyokong-penyokong USNO di Sabah turut bersehid dan terharu apabila mendengar berita yang menyedihkan itu.

Almarhum Tuanku Yahya Petra sebagai Ketua Negara selalu sahaja dilihat berkecimpung dengan rakyat jelata di dalam upacara-upacara kebangsaan. Almarhum turut serta juga di dalam perarakan Maulud Nabi s.a.w. di Bandaraya Kuala Lumpur. Ini kami rasa adalah satu contoh atau tauladan yang baik dari seorang Ketua Negara.

Tuan Yang di-Pertua, kehilangan Almarhum bukanlah satu kehilangan biasa yang dirasai oleh sesuatu kaum atau keluarga tetapi satu kehilangan Ketua Negara yang dikasihi dan dicintai oleh rakyat seluruh negara yang tidak dapat dilupakan.

3.40 ptg.

Menteri Tak Berpotfolio (Dato' Haji Mohamed bin Nasir): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mengambil bahagian di dalam menyokong usul takziah yang telah disampaikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri pada petang ini. Adalah dengan perasaan yang amat dukacita dan dengan tulus ikhlas saya melahirkan perasaan yang sungguh-sungguh terharu di atas kemangkatan Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong yang kita semua kasihi.

Bagi pihak Parti Berjasa dan Yang Berhormat Tuan Haji Hassan Adli, Duta Besar Malaysia di Cairo, saya dengan ini menyampaikan takziah kepada keluarga Almarhum Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong serta Kerabat-kerabat di Raja dan juga kepada seluruh rakyat negeri Kelantan. Saya merasakan kemangkatan Baginda adalah satu kehilangan yang amat besar kepada rakyat dan negara.

Tuan Yang di-Pertua, sebagai seorang rakyat Malaysia dan anak negeri Kelantan saya sangat terharu atas kemangkatan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong yang menjadi lambang perpaduan bagi semua rakyat di Malaysia dan dengan begitu berkesan mengambil berat tentang kemajuan ugama Islam. Baginda adalah Raja bagi semua rakyat jelata di negara ini dan ini telah selalu dipertunjukkannya di dalam perhatian dan perasaan yang tulus ikhlas Baginda yang diberikannya kepada segenap lapisan rakyat negara Malaysia tidak kira apa keturunan bangsa dan ugama.

Tuan Yang di-Pertua, saya suka menyatakan bahawa Seri Paduka Baginda adalah lambang sebuah masyarakat yang adil dan saksama dan di dalam menjalankan tugas-tugasnya, Almarhum Seri Paduka Baginda telah mengambil berat terhadap kebajikan rakyat dan juga kesejahteraan negara. Waktu berita kemangkatan Almarhum sampai kepada saya, saya masih berada dalam Parlimen ini dan pada ketika itu saya merasa seolah-olah kaku kerana perasaan sedih. Sebagai Yang di-Pertuan Agong Almarhum telah mengikuti dengan penuh minat terhadap perkembangan dan kemajuan negara dan juga mengenai dengan perkembangan dan kemajuan ugama Islam dalam negara ini. Almarhum juga telah memandang berat terhadap rakyat-rakyat yang miskin supaya ianya diberi peluang untuk mencapai segala nikmat pembangunan dan juga semasa pemerintahan Almarhumlah Rancangan Malaysia Ketiga telah dilancarkan. Di dalam pemerintahan Almarhum rakyat Malaysia telah banyak mencapai nikmat pembangunan iaitu, seperti pelajaran, kemajuan ekonomi dan lain-lain. Di bawah naungan pemerintahan Almarhumlah rakyat dapat hidup aman, damai walaupun ada ancaman-ancaman di dalam negara ini. Walaupun pemerintahan Almarhum agak singkat, namun begitu banyak kejayaan-kejayaan telah tercapai. Almarhum mengambil berat tentang perpaduan rakyat yang mana Almarhum merupakan satu simbol perpaduan di dalam negara ini. Marilah kita bersama-sama berdoa kepada Allah subhanahu wataala supaya roh Almarhum dicucuri rahmat oleh Allah subhanahu wataala. Dan akhirnya, Tuan Yang di-Pertua, saya dengan ikhlasnya menyokong usul ini.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Timbalan Menteri Kesihatan.

3.45 ptg.

Timbalan Menteri Kesihatan (Dr. Sulaiman bin Haji Daud): Tuan Yang di-Pertua, saya berdiri di sini sebagai wakil Parti Pesaka Bumiputera Bersatu, Wakil Rakyat yang membawa amanah rakyat negeri Sarawak untuk menyokong usul yang dibawa oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan menyampaikan perasaan terharu mereka dan sedih yang amat sangat di atas kemangkatan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong yang ke enam Almarhum Tengku Yahya Petra ibni Almarhum Sultan Ibrahim.

Rakyat Sarawak seperti juga rakyat di negeri-negeri lain di Malaysia terasa begitu terpegun, malah seolah-olah tidak mahu menerima berita kemangkatan Baginda itu ketika diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita Datuk Hussein Onn. Bagi rakyat negeri Sarawak kemangkatan Baginda adalah merupakan satu kehilangan yang besar kepada rakyat dari Perlis ke Pulau Sebatik dan seluruh pelusuk dan kepulauan Malaysia. Walaupun di segi geographical Sarawak dan Semenanjung dipisahkan oleh lautan dan samudra tetapi kita adalah di bawah satu bendera, satu pemerintah dan menuju satu cita-cita bersatu padu untuk maju ke hadapan sebagai satu ikatan bangsa dan warganegara yang berdaulat di dunia ini. Segala cita-cita yang murni ini sentiasa dibimbing, diawasi dan dinaungi oleh Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong sebagai teraju pemerintahan di negara kita Malaysia yang menjadi kebanggaan dan kemegahan kepada sistem pemerintahan demokrasi yang unik tetapi adil di negara kita ini.

Anak watan Sarawak terutama yang telah melalui berbagai zaman pemerintahan sama ada di zaman Jepun dan zaman British merasa begitu bersyukur kerana dapat melihat dan merasa perubahan dan pembangunan semenjak Sarawak menjadi rakyat di bawah naungan Duli Yang Maha Mulia Yang di-Pertuan Agong Yang Ketiga.

Tuan Yang di-Pertua, Almarhum Tuanku Yahya Petra adalah Yang di-Pertuan Agong yang Keenam di negara kita. Walaupun

Baginda selaku Yang di-Pertuan Agong yang Keenam namun di bawah naungan pemerintahan Tuanku Baginda telah memperlihatkan kesungguhan yang tidak kurang significant-nya dalam membawa kemajuan negara ini. Salah satu yang significant ialah Almarhum Tuanku Yahya telah dilantik menjadi Yang di-Pertuan Agong Keenam ketika negara kita bersama-sama negara lain menghadapi kemelesetan ekonomi yang sedang memuncak pada bulan September, 1975 yang lalu. Baginda telah mengambil perhatian yang begitu berat terhadap masalah kemelesetan ekonomi yang sedang memuncak pada tahun 1975. Baginda telah mengambil perhatian yang begitu berat terhadap masalah kemelesetan ekonomi sehingga Baginda sanggup mengetuai senarai Duli-duli Yang Maha Mulia Raja-raja untuk membenarkan potongan saraan di Raja. Inilah satu contoh tauladan yang amat baik dilakukan oleh seorang pemegang teraju Kerajaan yang sangat disanjung tinggi dan dihargai oleh seluruh rakyat negeri Sarawak. Semangat ini telah memperlihatkan betapa tinggi hemah dan peribadi Almarhum di mana hemah yang sebegitu tinggi menjadi satu tauladan yang bernilai kepada kami di Sarawak. Kegigihan, ketabahan dan kesungguhan membimbing Kerajaan dan rakyat untuk menghadapi kemelesetan yang telah dilakukan oleh Almarhum telah membawa kejayaan kepada negara kita. Sekarang negara kita telahpun berjaya melepaskan rakyat dari cengkaman kemelesetan ekonomi.

Satu lagi yang tidak kurang significantnya ialah di bawah naungan Almarhum Rancangan Malaysia Ketiga telah dilancarkan di negara kita dengan rancangan-rancangan yang begitu rapi untuk mempersimbangkan atau memperkecilkan jurang perbezaan di antara rakyat yang berada dan kurang berada demi untuk menunjukkan satu masyarakat adil, makmur dan sejahtera di negara ini. Rancangan-rancangan yang memerlukan tenaga, wang dan ketabahan hati ini bukan satu perkara yang mudah untuk dilancarkan apa lagi ianya digugat pula oleh gejala-gejala yang ingin melihat kegagalan rancangan ini. Tetapi ketabahan, kesungguhan dan kemurniaan bimbingan Almarhum, Kerajaan Baginda telah berjaya membawa kejayaan yang boleh diperbanggakan dari tahun ke setahun. Malah Rancangan Malaysia Ketiga

ini telah banyak membawa faedah kepada rakyat, tidak tertinggal rakyat di negeri Sarawak terutama dari kemudahan infrastruktur, kesihatan, pelajaran dan peluang-peluang pekerjaan. Malah di bawah Baginda, rakyat Sarawak semakin mengenali dan menikmati erti kemerdekaan yang lebih bermakna.

Dalam kejayaan yang semakin kelihatan cerah dan mencapai matlamat Rancangan Malaysia Ketiga, kita telah digegarkan oleh berita kemangkatan Baginda yang mengejut dan tidak diduga. Rakyat Sarawak seperti rakyat di Semenanjung begitu terpegun, terharu bila mendengar berita yang tidak disangka itu sedangkan bimbingan Almarhum masih diperlukan oleh negara.

Rakyat di negeri Sarawak yang berbilang kaum telah bernasib baik kerana telah dapat melihat dari dekat wajah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong semasa lawatan Baginda ke negeri Sarawak dalam tahun 1976 dan telah dapat juga membuktikan kasih sayang mereka terhadap Raja yang dikasihi.

Walaupun Almarhum Tuanku Yahya Petra telah meninggalkan kita, namun di negeri Sarawak nama Baginda akan kekal abadi kerana dalam lawatan rasmi Baginda Duli Yang Maha Mulia Tuanku telah memperkenalkan nama satu kawasan perbandaran yang baru di seberang Sungai Sarawak di Kuching di mana duduknya pusat pentadbiran Kerajaan Negeri Sarawak sebagai Petra Jaya, mengambil sempena nama Almarhum Tuanku.

Tuan Yang di-Pertua, hidup mati dan untung nasib kita di tangan Allah, tetapi peribahasa kita ada menyatakan "Mati harimau meninggalkan belang, mati gajah meninggalkan tulang, dan mati manusia meninggalkan nama". Bagi kami di negeri Sarawak mensifatkan pemergian Baginda meninggalkan jasa; jasa yang membawa perubahan, jasa yang membawa kemajuan dan jasa yang membawa harapan kepada rakyat Sarawak untuk maju ke hadapan. Jasa-jasa ini akan terus dikenang dan ditindakan dalam hati rakyat seluruh negeri Sarawak dan dalam Dewan yang mulia ini rakyat Sarawak melalui Ketua-ketua Parti dari Sarawak—PBB, SNAP dan SUPP dan wakil-wakilnya mahu bersama

merakamkan perasaan terharu dan duka nestapa yang amat sangat ke atas kemangkatan Almarhum dan menyembahkan perutusan takziah kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Raja Permaisuri Agong dan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Kelantan serta Kerabat-kerabat di Raja. Semoga Allah mencucuri rahmat ke atas rohnyanya dan terpilih sebagai hamba yang dimuliakan.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

Bahawa Dewan ini

- (a) merakamkan perasaan sedih dan dukacita yang amat sangat di atas kemangkatan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong yang Keenam, Tuanku Yahya Petra ibni Almarhum Sultan Ibrahim;
- (b) menyembahkan perutusan takziah Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Raja Permaisuri Agong Tuanku Zainab binti Tengku Mohamed Petra dan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Kelantan Tuanku Ismail Petra ibni Almarhum Sultan Yahya Petra serta kepada Kerabat Di Raja Kelantan, diiringi doa semoga Duli-duli Yang Maha Mulia Baginda itu dikurniakan ber-banyak sabar di atas kemangkatan mengejut Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong itu;
- (c) merafa'kan sembah menjunjung kasih serta penghargaan dan pujian Kebawah Duli Yang Maha Mulia Tuanku Zainab di atas segala jasa dan khidmat Baginda sebagai Raja Permaisuri Agong.

Tuan Yang di-Pertua: Sebagaimana yang telah diusulkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri pada akhir ucapannya tadi, saya minta Ahli-ahli Yang Berhormat sekali berdiri tafakur selama satu minit dan bagi orang-orang Islam membacakan Fatihah seberapa banyak yang dapat.

(Majlis bertafakur selama 1 minit dan yang beragama Islam membacakan Fatihah).

PENGUMUMAN YANG DI-PERTUA

PERUTUSAN TAKZIAH DARIPADA YANG DI-PERTUA DEWAN NASIONAL REPUBLIK TURKI

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, bagi makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, saya suka juga menyatakan bahawa saya telah menerima satu Perutusan Takziah daripada Yang di-Pertua Dewan Nasional Republik Turki yang berbunyi:

"I have learned with great sorrow the passing away of His Majesty the Yang di-Pertuan Agong, Tuanku Yahya Petra ibni Almarhum Sultan Ibrahim, esteemed ruler and Head of State of friendly and brotherly people of Malaysia. On behalf of the members of the National Assembly and myself, I wish to convey to Your Excellency, to the distinguished Members of the Dewan Rakyat and to the brotherly nation of Malaysia my profound sympathy and sincere condolences.

CAHIT KARAKAS,
*President of the National Assembly,
of the Republic of Turkey."*

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN- PERTANYAAN

PROJEK HAIDRO ELEKTRIK DI KENYIR, ULU TRENGGANU

1. **Tuan Alias bin Mohamad Ali** minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan kemajuan yang telah dicapai setakat ini dalam pembinaan lincungan aliran sungai di projek haidro elektrik di Kenyir, Ulu Trengganu dan sama ada kemajuan kerjanya berjalan mengikut jadual dan sama ada beliau puashati dengan mutu pekerjaan yang dijalankan.

Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Tuan Leo Moggie anak Irok): Sukalah saya maklumkan bahawa kontrek kerja-kerja bersangkutan dengan perlincongan aliran sungai di Projek Haidro Elektrik di Kenyir ini telah ditawarkan pada penghujung bulan Ogos tahun 1978.

Kemajuan setakat ini adalah seperti berikut:

- (i) Kerja-kerja awal termasuk pembinaan tempat kediaman pekerja-pekerja, jalan masuk dan sebagainya telah siap.
- (ii) Terowong masuk ke tempat kerja (working tunnel) telah juga siap.
- (iii) Kerja-kerja penembusan 2 buah terowong lincungan utama baru sahaja dimulakan.

Setakat ini kemajuan kerja adalah lebih kurang 3 atau 4 minggu lambat daripada jadual. Walau bagaimanapun mutu pekerjaan yang dijalankan adalah memuaskan.

PEKERJA-PEKERJA DAGANG DI SYARIKAT/KILANG

2. Tuan Mohd. Bakri bin Abdul Rais minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan sama ada beliau sedar adanya sebilangan besar pekerja-pekerja dagang yang telah bekerja bertahun-tahun lamanya, iaitu 10 hingga 15 tahun dan mungkin lebih lama lagi di syarikat-syarikat/kilang-kilang negara ini dan dengan demikian menafikan peluang bagi bumiputra untuk mempelajari dan mendapatkan kemahiran dan kepakaran dalam pelbagai pekerjaan dan profesion. Jika sedar, apakah tindakan Kerajaan akan ambil untuk memberi keutamaan pekerjaan di dalam syarikat-syarikat/kilang-kilang kepada graduan-graduan dari berbagai institusi seperti ITM, UKM dan pelajar-pelajar lepasan sekolah-sekolah latihan vokesyenal di seluruh negara.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan dan Perindustrian (Tuan Abu Hassan bin Haji Omar): Tuan Yang di-Pertua, masa yang dibenarkan untuk pegawai-pegawai dagang tinggal di negara ini bergantung kepada beberapa faktor. Di antara faktor-faktor tersebut ialah:

- (i) Jumlah modal asing yang dilabur di negara ini;
- (ii) Jenis perusahaan itu;
- (iii) Jumlah kegunaan pekerja-pekerja;
- (iv) Peratus eksportnya; dan

- (v) Peringkat teknologi dan kebolehan rakyat tempatan untuk mengendalikan kerja-kerja itu.

Permohonan untuk kemasukan pekerja-pekerja dagang ke negara ini adalah diproses oleh sebuah Jawatankuasa Tetap Pewarganegaraan di bawah Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri. Jawatankuasa Tetap tersebut akan mengkaji semua permohonan dengan teliti dan menentukan masa yang akan diberi kepada pekerja-pekerja dagang yang berkenaan. Masa yang diberikan adalah bergantung kepada faktor-faktor yang telah saya sebutkan tadi dan juga berdasarkan kepada jangka masa di mana rakyat tempatan boleh dilantik untuk mengambilalih kerja tersebut. Pada lazimnya mereka diberi tempoh antara satu hingga lima tahun dan dalam jangka masa tersebut syarikat-syarikat berkenaan dikehendaki melantik beberapa orang rakyat Malaysia untuk ditunjuk ajar dan dibimbing bagi mengambilalih kerja itu. Dalam semua urusan ini, Jawatankuasa Tetap yang berkenaan sentiasa menegaskan supaya keutamaan diberi kepada pelajar-pelajar lepasan institusi-institusi seperti Instituti Teknologi MARA, Universiti Kebangsaan Malaysia dan sebagainya.

Berhubung dengan kenyataan Ahli Yang Berhormat di mana pegawai-pegawai dagang dibenarkan bekerja selama 10 hingga 15 tahun, perkara ini mungkin berlaku di mana jawatan itu telah disahkan sebagai Jawatan Penting (key post). Tujuan mengadakan Jawatan Penting adalah bagi membolehkan pegawai-pegawai dagang menjaga kepentingan dan mengawasi pelaburan mereka di negara ini. Jawatan Penting hanya diberi mengikut "merit" tiap-tiap satu permohonan itu. Suka saya menyatakan bahawa jumlah pegawai-pegawai dagang yang memegang Jawatan Penting adalah kecil sahaja.

Tuan Haji Suhaimi bin Datuk Haji Kamaruddin: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Mengikut Yang Berhormat Setiausaha Parlimen dalam jawapannya menyatakan bahawa pegawai-pegawai expatriate yang memegang jawatan key post dibenarkan berkhidmat seberapa lama yang boleh, lebih daripada 5 tahun pun boleh. Jadi saya hendak bertanya, apakah yang dimaksudkan dengan "key post" itu.

Tuan Abu Hassan bin Haji Omar: Tuan Yang di-Pertua, perbezaan di antara jawatan yang dikenali sebagai jawatan pegawai dagang biasa dengan jawatan "key post" ialah terutamanya berkenaan dengan segi pelaburan yang dibuat oleh tiap-tiap pengusaha di dalam negara kita ini. Kalau jumlah pelaburan asing meningkat kepada lebih kurang M\$1 juta, jadi beberapa jawatan akan dibenarkan sebagai jawatan key post. Akan tetapi, jika jumlah pelaburan itu kurang, kita juga membenarkan beberapa jawatan diwujudkan sebagai jawatan dagang. Jadi definition yang sebenarnya ialah berdasarkan kepada jumlah modal yang dibenarkan, iaitu lebih kurang dalam M\$1 juta.

Selain daripada itu pelabur-pelabur yang dibenarkan untuk mengadakan jawatan key post ialah tertakluk kepada export-orientated industry iaitu perusahaan adalah berdasarkan eksport dan tidak kurang daripada 80% hendaklah dieksportkan dan juga perusahaan-nya mestilah juga labour-intensive.

Selain daripada itu syarikat-syarikat hendaklah mengeluarkan hasil-hasil yang diutamakan oleh negara kita ini, iaitu yang telah ditetapkan oleh Kementerian Perdagangan dan Perindustrian. Yang terakhir ialah bahawa teknologi yang digunakan itu adalah satu teknologi yang tinggi yang tidak dapat diadakan ataupun dijalankan oleh rakyat Malaysia pada keseluruhannya.

Tuan Haji Suhaimi bin Datuk Haji Kamaruddin: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Setiausaha Parlimen telah menerangkan syarat-syarat di mana sesuatu syarikat itu diberikan beberapa jawatan yang boleh dikatakan "key post". Maksud saya bukannya kepada syarikat itu, iaitu kepada jawatannya. Apakah jawatan-jawatan di dalam satu syarikat itu yang boleh dianggap sebagai "key post" dan siapakah yang menentukan ke post itu iaitu sama ada syarikat itulah ataupun Kementerian yang menentukan sama ada sesuatu jawatan itu—bukan syarikat adalah key post ataupun tidak?

Tuan Abu Hassan bin Haji Omar: Tuan Yang di-Pertua, kebanyakan jawatan yang dianggap "key post" itu ialah pada lazimnya dalam sesuatu organisasi ataupun syarikat mereka yang memegang jawatan yang tinggi

di dalam syarikat-syarikat yang berkenaan, terutama sekali sebagai Managing Director, Works Manager dan sebagainya. Walau bagaimanapun, atas pertanyaan soalan yang kedua iaitu mengenai siapa yang bertanggungjawab untuk menetapkan, apabila permohonan-permohonan diterima Jawatan-kuasa yang saya katakan tadi, iaitu Jawatan-kuasa Tetap Pewarganegaraan Dalam Bidang Perdagangan dan Perindustrian, yang beribu pejabat bukan di Kementerian saya tetapi di Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri yang diwakili oleh beberapa agensi-agensi yang tertentu, adalah bertanggungjawab bukan sahaja untuk meluluskan permohonan itu tetapi juga menetapkan jawatan-jawatan yang dikatakan "key post" itu.

Tuan Mohamed Tajol Rosli bin Mohamed Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya Setiausaha Parlimen sama ada dengan adanya pegawai-pegawai expatriates daripada luar negeri ini mengurangkan jumlah pegawai-pegawai bumiputra yang dapat berkhidmat dalam syarikat-syarikat swasta ataupun mereka ini sengaja dikurangkan pengambilannya oleh sebab dasar-dasar syarikat?

Tuan Abu Hassan bin Haji Omar: Tuan Yang di-Pertua, di dalam syarat-syarat ataupun sebab yang saya katakan tadi, iaitu apabila kita meluluskan jawatan-jawatan bagi diisi oleh pegawai-pegawai dagang ini, lima faktor iaitu modal asing yang dilaburkan di negara ini, jenis perusahaan jumlah kegunaan pekerja-pekerja, peratus eksportnya dan juga peringkat teknologi adalah penting.

Di dalam meluluskan jawatan-jawatan yang berkenaan dan mengikut syarat lesen yang dikeluarkan kepada pelabur-pelabur yang berkenaan, kita menekankan bahawa mereka mestilah melatih dan membimbing bumiputra-bumiputra dan rakyat tempatan supaya mengambil alih jawatan-jawatan yang berkenaan daripada pegawai-pegawai dagang ini. Jadi tidak dapat saya memastikan bahawa tujuan bagi mereka mengadakan pegawai-pegawai dagang ini adalah untuk mengurangkan bilangan rakyat Malaysia, tetapi setahu saya ini adalah keperluan perdagangan dan juga berdasarkan kepada pelaburan yang mereka buat serta teknologi yang dibawa ke negara ini.

TASEK CENDEROH DAN TEMENGGOR DI HULU PERAK—KAWASAN PELANCUNGAN

3. Tuan Umar bin Haji Ismail minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan, adakah pihak Perbadanan Kemajuan Pelancungan Malaysia bercadang untuk memajukan kawasan Tasek Cenderoh dan Temenggor di Hulu Perak, memandangkan kedua-dua tasik tersebut mempunyai banyak daya penarik bagi pelancung-pelancung, jika ada bilakah rancangan tersebut akan dimulakan.

Tuan Abu Hassan bin Haji Omar: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian saya sedar bahawa Tasek Ampangan Cenderoh mempunyai penarikan-penarikan yang tersendiri dari segi pelancungan; tetapi memandangkan bahawa kawasan tersebut belum lagi mempunyai kemudahan-kemudahan perhubungan yang lengkap, bertambah pula dengan adanya masalah keselamatan, maka kajian untuk menentukan kesesuaian kawasan tersebut untuk maksud pelancungan belum dapat dijalankan.

Walau bagaimanapun, apabila Lebuhraya Timur-Barat siap kelak, Perbadanan Kemajuan Pelancungan bercadang menjalankan kajian awal mengenai kemungkinan dan kesesuaian kawasan tersebut dimajukan sebagai kawasan pelancungan. Sekiranya kajian tersebut mendapati bahawa kawasan itu sesuai untuk maksud pelancungan, maka Perbadanan itu akan mengambil langkah-langkah yang tertentu untuk menyediakan rancangan-rancangan pembangunan pelancungan untuk pertimbangan Kerajaan.

KUMPULANWANG SIMPANAN PEKERJA—WANG BELUM DITUNTUT

4. Tuan Lee Lam Thye minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (i) Jumlah wang di dalam Kumpulanwang Simpanan Pekerja yang masih belum dituntut oleh bekas-bekas pencarum dan tanggungan-tanggungan mereka seperti pada 28-2-1979;
- (ii) apakah langkah-langkah yang KWSP bercadang hendak ambil untuk memberi tahu bekas-bekas pencarum dan tanggungan-tanggungan mereka untuk

menuntut wang yang tersebut di atas; dan

- (iii) apakah KWSP bercadang hendak buat dengan wang yang tidak dituntut itu.

Timbalan Menteri Kewangan (Datuk Dr Neo Yee Pan): Tuan Yang di-Pertua,

- (i) Jumlah wang caruman di dalam Kumpulanwang Simpanan Pekerja (KWSP) yang masih belum dituntut oleh bekas-bekas pencarum atau waris-waris mereka sehingga 28-2-1979 ialah \$9,799,961;
- (ii) KWSP telah dan sedang berusaha untuk menghubungi bekas-bekas pencarum atau waris-waris mereka untuk menyerahkan wang caruman tersebut. Surat-surat telah dihantar oleh KWSP kepada bekas-bekas pencarum, waris-waris pencarum dan majikan yang terakhir kepada pencarum-pencarum sebagai usaha KWSP untuk menghubungi mereka.
- (iii) Wang caruman yang tidak dituntut itu diuruskan oleh KWSP mengikut Kaedah-kaedah 34 (2) dan 34 (3) kepada Kaedah-kaedah KWSP, 1969. Di bawah Kaedah-kaedah tersebut, wang caruman yang tidak dituntut dalam tempoh 10 tahun yang pertama selepas seseorang pencarum berumur 55 tahun dan jika notis untuk mengeluarkan wang tersebut tidak diterima oleh KWSP sehingga tamat tempoh tersebut, maka wang caruman tersebut akan dipindahkan ke dalam Kumpulanwang Rizab (Reserve Account). Dalam tempoh 10 tahun berikutan pemindahan ke Kumpulanwang Rizab itu, tuntutan pengeluaran daripada pihak-pihak yang berhak terhadap wang itu masih dibenarkan. Tetapi jika tiada juga tuntutan diterima oleh KWSP selepas tempoh 10 tahun yang kedua ini, maka wang caruman tersebut akan menjadi hak Lembaga KWSP. Lembaga KWSP akan melaburkan wang itu mengikut undang-undang KWSP dan semua keuntungan yang diperolehi daripada pelaburan tersebut dipulangkan semula kepada pencarum-pencarum KWSP dalam bentuk dividen yang diistiharkan pada tiap-tiap tahun.

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Yang di-Pertua, selain daripada langkah-langkah yang telah diambil oleh KWSP untuk memberitahu bekas-bekas pencharum mengenai tuntutan mereka terhadap KWSP, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri sama ada KWSP bercadang untuk membuat iklan-iklan dalam suratkhbar untuk bekas-bekas pencharum ataupun tanggungan-tanggungan mereka untuk menuntut wang mereka.

Dato Dr Neo Yee Pan: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian saya sedang mengkaji cara-cara yang lebih baik dan berkesan untuk menarik pihak berkenaan supaya mereka akan membuat tuntutan yang belum dituntut.

KAKITANGAN KERAJAAN MEMEGANG JAWATAN DALAM KESATUAN SEKERJA

5. Tengku Noor Asiah binti Tengku Ahmad minta Perdana Menteri menyatakan sama ada beliau sedar bahawa ramai kakitangan Kerajaan yang memegang jawatan dalam kesatuan sekerja mengambil peluang bekerja untuk kepentingan kesatuan mereka semasa waktu pejabat dan oleh itu mencuaikan kerja pejabat mereka sementara gaji mereka adalah dibayar oleh Kerajaan dengan wang rakyat dan jika ya sama ada satu kajian yang menyeluruh akan dibuat mengenai kegiatan-kegiatan kakitangan Kerajaan yang tersebut dan jika mereka didapati mencuaikan dan menyeleweng dari tugas-tugas pejabat mereka sama ada kerajaan akan mengambil tindakan tatatertib ke atas mereka dan jika tidak, mengapa.

Menteri Tak Berpotfolio (Pengiran Othman bin Pengiran Haji Rauf): Tuan Yang di-Pertua, sepanjang yang diketahui, perkara ini tidak berlaku tetapi Kerajaan tidak menghalang kakitangan Kerajaan membuat kerja-kerja kesatuan di luar waktu pejabat. Oleh yang demikian, kajian secara menyeluruh tidak perlu diadakan.

Walau bagaimanapun, Kerajaan sentiasa mengawasi kegiatan-kegiatan pegawai-pegawai Kerajaan untuk memastikan mereka bekerja dengan sempurna. Sekiranya terdapat mereka melanggar peraturan-peraturan tertentu tindakan yang setimpal akan diambil terhadap yang berkenaan.

JALAN KE KAMPONG NELAYAN, BAGAN PANCHOR, DINDINGS

6. Tuan Lee Kaw (*di bawah S. O. 24*) (2) minta Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam menyatakan:

- (a) sama ada beliau sedar bahawa jalan yang menuju ke Kampung nelayan iaitu Bagan Panchor, lima batu dari Pantai Remis, Dindings (di bawah perintah Taiping, JKR) tidak dapat dilalui bila air pasang; dan
- (b) jika ya, bila dan apakah langkah yang beliau hendak buat untuk menyelesaikan kesusahan penduduk-penduduk di situ.

Timbalan Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam (Dr Nik Hussein bin Abdul Rahman): Tuan Yang di-Pertua, bagi menjawab pertanyaan oleh Ahli Yang Berhormat dari Beruas, adalah dimaklumkan bahawa Jalan Bagan Panchor adalah jalanraya negeri. Pada masa ini Kerajaan Negeri sedang membuat kajian dan penyelidikan bagi memperbaiki jalanraya tersebut dan kerja-kerja kajian itu dijangka siap pada bulan Jun tahun ini. Kerja-kerja memperbaiki akan dimulakan selepas kerja-kerja kajian itu siap kelak.

PERUNTUKAN TAMBAHAN KEPADA NEGERI KEDAH

7. Datuk Haji Abu Bakar bin Umar minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) atas dasar apakah suatu peruntukan tambahan dikehendaki kepada peruntukan yang sedia ada sebanyak \$854 juta yang diluluskan kepada Negeri Kedah di bawah Rancangan Malaysia Ketiga. Mengikut Yang Berhormat Menteri Besar Kedah tambahan ini menjadikan jumlah \$1,200 juta tetapi mengikut Menteri Kewangan jumlah tersebut belum dapat disahkan lagi; dan
- (b) sama ada beliau sedar bahawa kelemahan-kelemahan yang sedia ada dalam Kerajaan Negeri tidak dapat diatasi dengan hanya tambahan kepada jumlah ini sahaja, dan jika ya, nyatakan cara-cara yang akan dipakai untuk memastikan bahawa rakyat di Kedah dapat menerima faedah dari jumlah yang besar itu.

Menteri Kewangan (Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah): Tuan Yang di-Pertua, jawapan kepada (a) jelas kepada saya bahawa dari nada soalan Ahli Yang Berhormat PAS dari Kota Setar itu, beliau tidak senang hati melihat tambahan peruntukan yang begitu besar yang diberikan oleh Kerajaan Pusat kepada Negeri Kedah di bawah Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Ketiga. Peruntukan tambahan yang besar ini adalah diberikan atas dasar untuk memberi pertolongan kepada Negeri Kedah serta atas dasar hendak memberi kesenangan, pembangunan dan kemakmuran kepada rakyat Negeri Kedah. Parti PAS tentulah tidak mahu kemajuan dan pembangunan untuk rakyat kerana mereka takut barangkali pembangunan dan kemajuan rakyat itu akan menikam diri mereka sendiri dan oleh sebab itulah juga mereka telah melalaikan pembangunan di Negeri Kelantan dahulu. Peruntukan tambahan yang diberikan kepada Negeri Kedah itu adalah juga berasaskan kepada dasar Kerajaan Barisan Nasional untuk memberikan kemakmuran dan pembangunan kepada rakyat supaya taraf penghidupan mereka itu bertambah baik. Atas dasar inilah rakyat telah memilih kita untuk memegang tampok pemerintahan negara ini. Sewaktu Yang Amat Berhormat Menteri Besar Kedah membuat pengumuman mengenai jumlah peruntukan tambahan itu, benarlah sewaktu membuat lawatan ke Negeri Kedah baru-baru ini, saya belum lagi dapat mengesahkan lagi jumlah peruntukan yang sebenar yang akan ditambah di bawah Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Ketiga oleh sebab pada masa itu kita belum lagi dapat menentukan angka yang sebenarnya.

Seperti yang telah dibentangkan di dalam Dewan ini, jumlah yang telah diperuntukkan kepada Negeri Kedah di bawah kajian semula Rancangan Malaysia Ketiga ialah sebanyak \$1,261 juta. Tambahan ini adalah dibuat untuk memesatkan lagi projek-projek pembangunan di Negeri Kedah bagi memperhebatkan lagi pembangunan sosio-ekonomi rakyat Negeri Kedah.

Jawapan kepada (b) Tuan Yang di-Pertua, memang, apabila dilaksana serta dikendalikan projek-projek yang begini banyak dan besar, sebagai hamba Allah, sudah tentulah terdapat kelemahan-kelemahan kecil di sana sini. Ini sama sekali tidak bermakna akan menyulitkan

Kerajaan untuk melaksanakan projek-projek yang memberi faedah kepada rakyat secara langsung. Dengan penambahan peruntukan yang telah diberikan itu bagi melaksanakan projek-projek pembangunan, keupayaan Kerajaan Negeri Kedah akan juga dipertingkatkan lagi untuk melaksanakan projek-projek itu. Selain daripada penambahan peruntukan Kerajaan Pusat juga sedang menimbangkan untuk menambahkan lagi beberapa bentuk bantuan lain untuk diberikan kepada Negeri Kedah. Kita percaya dan yakin bahawa matlamat-matlamat seperti yang terkandung di dalam Rancangan Malaysia Ketiga itu akan dapat dinikmati oleh rakyat Negeri Kedah.

Datuk Haji Abu Bakar bin Umar: Tuan Yang di-Pertua, bukan soal mahu, PAS pun mahu kemajuannya sebanyak mana yang boleh diberi. Tetapi soalnya sekarang Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana yang kita tahu Kerajaan Negeri Kedah mempunyai kekurangan tidak kurang dari 1,400 pegawai yang penting atau posts yang kosong. Jadi kalau hendak membuat projek atau rancangan ini tentu dengan tenaga manusia atau tenaga pegawai, dan dapatkah perbelanjaan yang begitu banyak yang ditambah sedangkan yang ada tidak dapat dibuat boleh menjayakan projek dengan penambahan tambahan ini?

Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah: Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana yang telah saya terangkan tadi, kita akan mempertingkatkan keupayaan Kerajaan Negeri Kedah dengan memberi berbagai-bagai bantuan termasuklah banyak lagi pegawai-pegawai yang akan diambil dan dilatih dan alat kelengkapan serta bantuan kewangan supaya membolehkan Kerajaan Negeri Kedah menjalankan perbelanjaan pengurusanannya bagi mengendalikan projek-projek ini. Jadi sebagai umat Islam kita mesti berikhtiar sehingga rakyat dapat menikmati semua kemudahan-kemudahan ini.

KES-KES KEBAKARAN

8. **Tuan Lee Kaw** minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan jumlah kes-kes kebakaran yang telah berlaku dalam tahun 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978 dan sehingga 28-2-1979, jumlah kerosakan yang dianggarkan, sebab-sebab kebakaran-kebakaran itu berlaku dan juga nyatakan

langkah-langkah yang diambil oleh Kerajaan untuk mengurangkan kadar kebakaran tersebut.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Dato S. Samy Vellu):

Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat dari Keluang, jumlah kebakaran dan anggaran kerosakan disebabkan oleh kebakaran bagi tahun 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978 dan 1979 (sehingga 28-2-1979) adalah seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>Jumlah kebakaran</i>	<i>Kerugian</i>
1973 ..	3,610	\$35,778,053
1974 ..	4,230	\$43,519,587
1975 ..	4,206	\$48,706,000
1976 ..	6,232	\$51,510,687
1977 ..	4,277	\$33,096,813
1978 ..	5,553	\$58,910,094
1979 (hingga 28-2-1979)	1,623	\$ 4,434,616

Lebih kurang 60% daripada kebakaran yang berlaku adalah disebabkan oleh kelalaian seperti membuang puntung rokok di merata-rata tempat, membakar sampah sarap terlalu dekat dengan rumah dan lalai semasa masak-memasak.

20% adalah disebabkan oleh letrik seperti litar pintas (short circuit), salahguna alat-alat letrik dan overloading pengaliran karan yang berlebihan.

10% adalah disebabkan oleh kecuaiian di dalam menggunakan alat-alat peteri (welding torches), jentera-jentera dan motor-motornya terlampau panas dan kurang keselamatan di dalam menggunakan bahan-bahan cecair yang mudah terbakar dan 10% lagi adalah disebabkan oleh punca yang tidak dapat diketahui (unknown sources).

Untuk mengurangkan jumlah kebakaran yang berlaku, Jabatan Perkhidmatan Bomba telah menjalankan pemeriksaan ke atas semua perusahaan yang merbahaya, tempat menyimpan cecair yang mudah terbakar dan memberi nasihat kepada badan-badan dan Majlis Tempatan bagi menguatkuasakan

undang-undang yang tertentu berhubung dengan Pencegahan Kebakaran sebelum lesen dikeluarkan.

Jabatan Perkhidmatan Bomba Malaysia telahpun mendapat kerjasama daripada pihak akhbar, R.T.M. untuk membantu di dalam kempen mencegah kebakaran. Poster-poster berhubung dengan mencegah kebakaran telahpun dibahagi-bahagikan kepada pihak kilang perindustrian, Pertubuhan-pertubuhan Awam, Jabatan-jabatan Kerajaan dan institusi-institusi. Jabatan Bomba telah dan sedang membantu pihak kilang-kilang perindustrian dan institusi yang besar-besar untuk mengadakan kempen mencegah kebakaran dan menggalakkan mereka supaya mengadakan minggu mencegah kebakaran. Pegawai-pegawai dan pekerja-pekerja kilang perusahaan dan pegawai-pegawai Kerajaan telah juga diberi latihan sama ada di kilang itu sendiri dan juga di Pusat Latihan Bomba, Kuala Kubu Bharu, Selangor berhubung dengan Pencegahan Kebakaran, teknik memadam kebakaran, penggunaan alat-alat pemadam api dan lain-lain.

Harapan saya ialah agar Akta Pencegah Kebakaran dapat dibentangkan di dalam Dewan yang mulia ini di persidangannya yang akan datang. Akta ini apabila dikuatkuasakan nanti akan membekalkan beberapa langkah tertentu bagi menguatkuasakan "Fire Prevention Regulation" oleh Jabatan Perkhidmatan Bomba.

Tuan Lee Kaw: Tuan Yang di-Pertua, daripada jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri jumlah harta-harta yang musnah (destroyed) tiap-tiap tahun ada bertambah. Adakah oleh sebab banyak tempat-tempat seperti Pejabat Bomba di Johor sangat jauh dari kampung-kampung dan kampung-kampung baru selain daripada Parit Sulong di mana fire engine kena datang dari Muar dan Yong Peng sangat jauh. Ini menunjukkan tidak cukup fire engine dan fire engine pun sangat lama. Adakah Kementerian itu mempunyai satu langkah atau tindakan diambil untuk improve service ini.

Tuan Yang di-Pertua: Ini macam orang hendak bersilat sahaja (*Ketawa*).

Dato S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat

kebakaran telah berlaku di seluruh negara sekarang bukanlah di kampung-kampung tetapi juga di dalam bandar-bandar yang mana kita ada balai dan di balai itu ada juga jentera-jentera yang baru. Kerajaan kita telah-pun membelanjakan lebih kurang \$20 juta untuk membaharui sistem-sistem yang ada di dalam negara sekarang. Saya harap dalam masa akan datang Malaysia ialah boleh menjadi sebuah negeri yang ada lebih baik dan lebih sistematik fire prevention efforts seperti apa yang saya katakan tadi.

Tuan P. Patto: Tuan Yang di-Pertua, adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri sedar bahawa salah satu daripada sebab-sebab mengapa kebanyakan kebakaran ini berlaku adalah kerana pihak bomba sendiri tidak tahu di mana letaknya hydrant sehingga ada kala mereka cari sampai satu jam tak jumpa hydrant dan rumah-rumah dan kedai-kedai habis hangus dan ini pernah berlaku di beberapa tempat serta juga kerana Balai Bomba tidak mempunyai upaya untuk berhubung dengan Jabatan-jabatan berkenaan supaya dapat air yang cukup untuk memadamkan api di tempat-tempat yang terbakar.

Dato S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, Jabatan dan Kementerian saya telah faham di manakah ada hydrant sebab di pejabat saya dan di tiap-tiap Pejabat Bomba kita ada juga fitter yang mana kita boleh gunakan apabila ada kebakaran. Tetapi untuk makluman Ahli Yang Berhormat, masalah yang ada sekarang di seluruh negara kita iaitu tekanan air di tiap-tiap saluran paip yang ada di seluruh negara tetapi perkara ini bukanlah di dalam tangan Kementerian saya tetapi dalam Jabatan Kerjaraya. Walau bagaimanapun, Kementerian saya dan Jabatan Perkhidmatan Bomba telah berhubung dengan Jabatan Kerjaraya untuk mengadakan lebih hydrant dan lebih saluran paip besar yang mana kita boleh adakan sistem yang lebih baik apabila ada berlaku kebakaran di tiap-tiap tempat.

Tuan Mohamad Tajol Rosli bin Mohamad Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri bahawa kecekapan pihak bomba pada hari ini adalah sedang mencapai satu kecekapan yang baik kerana memandangkan pada tahun ini setakat bulan Februari kita

telah ada 1,000 lebih kebakaran tetapi jumlah kerosakan hanya \$4 juta. Adakah beliau mempunyai keyakinan bahawa dengan sistem-sistem yang ada pada tahun ini jumlah kerosakan akan bertambah kurang dengan sebab kecekapan ataupun pencapaian kebaikan daripada segi perkhidmatan ahli-ahli bomba.

Dato S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, satu masalah yang terbesar yang dihadapi oleh perkhidmatan bomba bahawa keperluan pencegahan kebakaran yang diusahakan oleh bomba diketepikan atau

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, ya atau tidak soalnya tadi itu sahaja. Tak usahlah panjang-panjang sangat.

Dato S. Samy Vellu: Kita sedia.

TABUNG PAMPASAN KECEDERAAN

9. Tuan Lim Kit Siang minta Menteri Undang-undang menyatakan sama ada Kerajaan akan menimbang menubuhkan sebuah Tabung Pampasan Kecederaan yang diakibatkan oleh Jenayah untuk memperuntukkan gantirugi dan bantuan kewangan kepada mangsa-mangsa dan/atau tanggungan-tanggungan mereka yang menjadi mangsa akibat perbuatan jenayah orang-orang lain yang mengakibatkan kematian dalam kes-kes pembunuhan atau "manslaughter" atau mendatangkan kecacatan pysikal yang serius yang tidak dapat disalahkan ke atas mangsanya.

Timbalan Menteri Undang-undang (Dato Abdullah bin Abdul Rahman): Tuan Yang di-Pertua, jawapan kepada soal ini ialah Kerajaan buat masa ini tidak bercadang hendak menubuhkan Tabung Pampasan Kecederaan yang diakibatkan oleh jenayah seperti yang dimaksudkan oleh soalan ini.

Patut diingatkan iaitu mengikut Undang-undang yang ada sekarang pihak Mahkamah boleh mengeluarkan perintah supaya pesalah-pesalah dalam kes jenayah bertanggungjawab membayar gantirugi kepada mangsa-mangsa yang cedera atau tanggungan mereka yang mati akibat perbuatan jenayah itu. Pihak Jabatan Kebajikan juga difahamkan ada memberi pertolongan kewangan kepada mereka yang tidak dapat bekerja kerana

kecederaannya termasuk tanggungan-tanggungan orang yang mati akibat sesuatu perbuatan jenayah itu.

KEKURANGAN DOKTOR DI SABAH

10. Tuan Lee Kaw (*di bawah S. O. 24(2)*) minta Menteri Kesihatan menyatakan sama ada beliau sedar tentang kekurangan bilangan doktor dan doktor pakar yang amat sangat di Hospital Queen Elizabeth, Kota Kinabalu, dan Hospital Duchess of Kent, Sandakan, dan jika ya, nyatakan langkah-langkah segera yang diambil untuk memperbaiki keadaan ini.

Timbalan Menteri Kesihatan (Dr. Sulaiman bin Haji Daud): Tuan Yang di-Pertua, saya sedar tentang kekurangan doktor-doktor dan doktor pakar di hospital-hospital di Sabah. Masalah ini bukan sahaja didapati di Sabah bahkan juga di beberapa negeri-negeri lain di Malaysia. Kementerian ini mengambil tindakan untuk melantik doktor-doktor dari Semenanjung Malaysia untuk berkhidmat di Sabah dan selain dari itu Kementerian Kesihatan juga sedang mengambil tindakan melantik doktor-doktor dan doktor-doktor pakar dari negara-negara asing secara kontrak. Apabila terdapat pegawai-pegawai tambahan ini, sebilangan yang tertentu akan dihantar ke Sabah.

Tuan Lee Kaw: Tuan Yang di-Pertua, bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri Kesihatan memberitahu dalam tahun ini berapa orang doktor konrek boleh didapati dalam Malaysia.

Dr. Sulaiman bin Haji Daud: Saya tak dengar apa yang dicakapkan oleh Ahli Yang Berhormat itu.

Tuan Yang di-Pertua: Sila ulang sekali lagi.

Tuan Lee Kaw: Bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri Kesihatan memberitahu Dewan ini pada masa akan datang berapa orang doktor konrek boleh dapat berkhidmat dalam Malaysia?

Dr. Sulaiman bin Haji Daud: Tuan Yang di-Pertua, saya bukanlah prophet, iaitu dapat memberitahu lebih awal berapa yang akan dapat kita ambil secara konrek tetapi dalam usaha kita dengan negara Burma kita telah diberi pengakuan bahawa Burma akan

menolong kita dan menghantar lebih kurang 50 orang doktor termasuk pakar, bahkan seorang daripada mereka telah sampai di sini. Begitu juga kita telah mengikat perjanjian dengan Kerajaan Indonesia yang telah sanggup menghantar lebih kurang 100 orang doktor dalam masa 3 tahun dan mengikut apa yang saya difahamkan tidak berapa lama lagi, dalam tahun ini lebih kurang di antara 25 - 30 orang doktor dari Indonesia akan datang bertugas di Malaysia.

SISTEM ELECTORAL (UNDI)

11. Tuan Lim Cho Hock minta Perdana Menteri menyatakan sama ada beliau sedar bahawa sistem electoral (undi) sekarang adalah tidak adil dan menentang prinsip satu orang berhak satu undi (one-man-one vote); bahawa keberatan satu undi di luar bandar adalah 2 atau 3 kali lebih berat daripada undi yang terdapat di bandar. Jika sedar, sama ada bagi kepentingan demokrasi yang benar kerusi Parlimen bandar (urban parliamentary) dan kerusi Negeri di bandar (State seats) patut dua atau tiga kali ganda lebih banyak.

Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri (Tuan Shahrir bin Abdul Samad): Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, soalan ini adalah sama dengan satu soalan daripada Ahli Yang Berhormat juga yang telah dikemukakan pada 17hb November, 1978 dalam mesyuarat Dewan yang lepas, dan saya telahpun menjawab sepenuhnya soalan tersebut. Oleh hal yang demikian, saya tidak bercadang untuk menambah apa-apa kepada jawapan saya itu.

Tuan Haji Suhaimi bin Datuk Haji Kamaruddin: Tuan Yang di-Pertua, pada lazimnya kawasan-kawasan di bandar amat kecil sekali dan kawasan-kawasan di luar bandar amat luas. Adakah Yang Berhormat Setiausaha Parlimen bercadang supaya kawasan-kawasan pilihanraya di bandar-bandar diperluaskan supaya ada sedikit perimbangannya dengan luar bandar dan bandar.

Tuan Shahrir bin Abdul Samad: Tuan Yang di-Pertua, perkara ini pun telah ditimbulkan dalam soal-jawab pada hari yang saya sebutkan tadi. Sepertimana saya katakan sempadan kawasan-kawasan pilihanraya akan

dipertimbangkan mengikut kehendak dalam Perlembagaan kita.

SEKATAN MASUK KE SABAH/SARAWAK

12. Tuan P. Patto (*di bawah S. O. 24 (2)*) minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan bilakah anomali yang berkehendakkan seorang rakyat dari Semenanjung Malaysia memohon kebenaran masuk ke negeri Sabah (seperti mengisikan borang "disembarkation" di Lapanganterbang Kota Kinabalu) akan dibatalkan kerana tidaklah patut diadakan sekatan ke atas kebebasan bergerak dalam negeri sendiri.

Dato' Seri Syed Ahmad Shahabuddin Al-haj: Tuan Yang di-Pertua, pihak Kerajaan belum ada cadangan untuk membatalkan sekatan kemasukan rakyat Semenanjung Malaysia ke Sabah dan Sarawak. Ini adalah sejajar dengan peruntukan Perlembagaan dan Akta Imigresen.

Tuan P. Patto: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Sedarkah Yang Berhormat Timbalan Menteri ada beberapa kali kuasa-kuasa yang diberi kepada negeri Sabah dan Sarawak disalahguna tentang kebenaran masuk bagi rakyat Malaysia yang mempunyai pasport Malaysia untuk melawat Sabah ataupun Sarawak bagi maksud-maksud sama ada politik ataupun untuk melancung, khususnya Ahli-ahli Parlimen dari Pembangkang (DAP).

Dato' Seri Syed Ahmad Shahabuddin Al-haj: Tuan Yang di-Pertua, menurut kuasa-kuasa yang telah diberikan kepada negeri Sabah dan Sarawak maka tidak ada lagi aduan-aduan yang mengatakan telah disalahgunakan kuasa itu.

SETIAUSAHA AGONG MTSU, A. RAGUNATHAN—MENGECEM PINDAAN PERLEMBAGAAN

13. Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) adakah beliau sedar bahawa A. Ragunathan, Setiausaha Agong MTSU telah membuat kecaman berleluasa terhadap Pindaan Perlembagaan kepada Fasal 135 (2) yang menganggapkan Hak Asasi 500,000 kakitangan Awam dinafikan hak-hak mereka kepada

keadilan, (Suara Teknik November/Disember 1978). Jika sedar apakah Kerajaan tidak mahu menerangkan sejelas-jelasnya kepada mereka yang tidak faham akan hakikat sebenar Kerajaan terpaksa membentangkan pindaan tersebut, demi untuk keselamatan dan kepentingan awam;

- (b) apakah anggapan Kerajaan terhadap orang-orang seperti A. Ragunathan yang suka membuat heboh dan kacau, tetapi kakitangan awam yang benar-benar jujur dan ikhlas serta mahu berkhidmat tidak ragu-ragu lagi dengan pindaan ini, yang akan menjamin nama baik dan keluhuran perkhidmatan mereka;
- (c) apakah 96 orang kakitangan awam yang telah ditamatkan perkhidmatan dan diberi bersara sebelum cukup umur itu tidak diberitahu kesalahannya atau mereka terlibat itu sendiri menyedari kesalahannya; dan
- (d) daripada 96 orang kakitangan awam yang terlibat dengan penamatan perkhidmatan itu, berapa orangkah antara mereka yang membuat rayuan untuk terus berkhidmat.

Pengiran Othman bin Haji Pengiran Rauf: Tuan Yang di-Pertua, bagi menjawab soalan Ahli Yang Berhormat itu,

- (a) Pandangan serta teguran mengenai pindaan Perlembagaan kepada Fasal 135 (2) yang dibuat oleh Encik A. Ragunathan, Setiausaha Agong MTSU itu dalam Suara Teknik keluaran November/Disember, 1978 telahpun diketahui umum apabila Rang Undang-undang mengenai pindaan ini dibahaskan pada 7hb dan 8hb Disember, 1978. Kerajaan telah menerangkan dengan sejelas-jelasnya tentang pindaan itu semua semasa membentangkan Rang Undang-undang tersebut.

- (b) Kerajaan memanglah mengharapkan pemimpin-pemimpin Kesatuan Sekerja akan bersikap bertanggungjawab dan jujur di dalam memperjuangkan hak-hak Ahli-ahli Kesatuan Sekerja dalam perkhidmatan awam dan di dalam memberi pandangan mereka terhadap

dasar-dasar Kerajaan yang melibatkan perkhidmatan awam. Adalah dipercayai bahawa pegawai-pegawai Kerajaan yang benar-benar jujur dan ikhlas serta mempunyai semangat dan dedikasi untuk berkhidmat kepada negara tidak ragu-ragu atau takut kepada Pindaan Perlembagaan Fasal 135 (2) yang bertujuan untuk menjaga nama baik perkhidmatan awam di kalangan rakyat jelata.

(c) Peluang untuk didengari terhadap kesalahan yang mereka lakukan itu telahpun diberikan kepada 96 orang kakitangan awam yang ditamatkan perkhidmatan mereka demi kepentingan awam itu.

(d) Tujuh orang telah merayu untuk terus berkhidmat.

KEDUTAAN MALAYSIA DI AMERIKA SYARIKAT DAN DI NEGARA BARAT

14. Tuan Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim minta Menteri Luar Negeri menyatakan adakah Kedutaan-kedutaan kita di Amerika Syarikat dan di negara-negara Barat yang lain telah memberi penerangan dan penjelasan mengenai kedudukan pendatang haram yang sebenarnya.

Setiausaha Parlimen Kementerian Luar Negeri (Tuan Mohd. Kassim bin Ahmad): Tuan Yang di-Pertua, semenjak 1975, apabila pendaratan pendatang haram dari Vietnam menimbulkan masalah-masalah berat ke negara kita, Kerajaan telah mengambil langkah yang tegas untuk menyelesaikan masalah tersebut. Di dalam konteks ini, arahan-arahan tertentu telah diberikan kepada semua Perwakilan-perwakilan kita di seberang laut untuk menerang dan menjelaskan masalah dan kedudukan yang sebenar mengenai pendatang-pendatang haram di Malaysia kepada Kerajaan-kerajaan asing termasuk Kerajaan Amerika Syarikat dan Kerajaan-kerajaan Eropah Barat.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Sibat Miyut anak Tagong.

(Soalan No. 15. Y.B. Tuan Sibat Miyut anak Tagong tidak hadir).

MURID-MURID MENGAMBIL BAHAGIAN DALAM SUKAN—MUTU PELAJARAN

16. Tuan Hussein bin Mahmood minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada beliau telah membuat satu kajian secara mendalam ke atas mutu dan pencapaian pelajaran murid-murid yang mengambil bahagian dalam sukan dan jika ya, apakah pendapat kajian tersebut, dan jika tidak sama ada beliau bercadang hendak mengadakan kajian tersebut.

Timbalan Menteri Pelajaran (Dato' Chan Siang Sun): Tuan Speaker, setakat ini Kementerian saya belum lagi membuat kajian secara mendalam ke atas mutu dan pencapaian pelajaran murid-murid yang mengambil bahagian dalam sukan. Adalah menjadi dasar Kementerian Pelajaran bahawa segala kegiatan sukan yang dijalankan di sekolah berseimbangan dengan pelajaran akademik di bilik darjah. Sungguhpun begitu sekiranya didapati perlu diadakan kajian secara mendalam mengenai perkara ini pada masa hadapan, Kementerian saya boleh memberi pertimbangan bagi menjalankan kajian tersebut.

JAMBATAN BARU DI SCUDAI, JOHOR

17. Tuan Lee Kaw minta Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam menyatakan bilakah sebuah jambatan baru akan dibina di kawasan Scudai, Johor kerana jambatan lama tidak dapat menemui permintaan sekarang.

Dr. Nik Hussein bin Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, bagi menjawab pertanyaan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Keluang, saya suka memaklumkan bahawa tawaran untuk binaan jambatan baru itu telah dipanggil pada 26hb Januari, 1979 dan tindakan sedang diambil bagi mengeluarkan surat penerimaan (letter of acceptance) bagi pemborong memulakan pekerjaan pada 12hb April, 1979. Tempoh binaan dijangkakan mengambil masa 21 bulan dengan satu lorong jambatan itu diperlukan siap dalam tempoh 9 bulan dan satu lorong lagi dalam tempoh 12 bulan. Kerja-kerja ini juga akan melibatkan perubahan aliran sungai.

TV—MENYUSUN SEMULA ATURCARA SIARAN

18. Tuan Haji Mohd. Zain bin Abdullah (*di bawah S. O. 24 (2)*) minta Menteri Penerangan menyatakan adakah beliau bercadang menyusun semula aturcara siaran TV dengan tujuan disesuaikan dengan waktu sembahyang dan azan yang disiarkan oleh pihak TV, sesuai dengan Islam sebagai agama rasmi negara. Nyatakan sama ada Kerajaan sedar bahawa menyiarkan sebuah filem yang panjang sebelum azan Isyak dan disambung semula selepas azan itu memberi kesan yang tidak baik kepada penonton dan menimbulkan rasa cemas mereka terhadap pemotongan filem itu.

**Setiausaha Parlimen Kementerian
Penerangan (Dato Haji Embong bin Yahya):** Tuan Yang di-Pertua, saya sedar betapa pentingnya disesuaikan masa tayangan rancangan-rancangan TV dengan waktu-waktu sembahyang agama Islam. Mendapatkan satu rumusan atau formula yang sesuai bagi semua penonton mengenai masa tayangan rancangan-rancangan yang diminati ramai dengan tayangan azan bukanlah satu perkara yang mudah, oleh kerana selain dari soal selera penonton-penonton beragama Islam dan penonton bukan Islam pertimbangan perlu diberi kepada perubahan atau ganjak waktu-waktu sembahyang itu. Namun demikian, usaha penyesuaian itu sentiasa diteruskan oleh pihak RTM demi untuk menjaga kepentingan agama Islam sebagai agama rasmi di negara ini.

Di sini saya suka menerangkan bahawa susunan tayangan rancangan-rancangan TV Malaysia adalah dibuat berasaskan kepada berbagai-bagai faktor termasuk hasil daripada beberapa penyelidikan yang dikendalikan dan juga diselaraskan oleh Kementerian saya. Antara faktor-faktor itu ialah menimbulkan reaksi daripada penonton-penonton TV termasuk pendapat dari berbagai golongan masyarakat dan yang berkenaan dengan agama.

Mengenai masalah pemotongan tayangan filem yang panjang untuk menayangkan azan Isyak saya sedar bahawa perkara seperti itu boleh menimbulkan perasaan cemas di kalangan penonton. Tetapi perkara ini

tidaklah melibatkan semua penonton TV Malaysia. Walaupun masalah tersebut mungkin berpunca dari susunan rancangan-rancangan TV Malaysia namun begitu usaha untuk mengatasi masalah seperti ini tidak bergantung kepada pihak RTM semata-mata malahan juga kepada usaha penonton-penonton yang berkenaan itu sendiri. Selain daripada penonton-penonton yang mungkin berasa cemas akibat pemotongan tayangan seperti itu ada juga mereka yang tidak begitu; dan ada juga penonton-penonton yang menggunakan masa tersebut untuk tujuan-tujuan yang memanfaatkan mereka.

Mungkin juga ada golongan yang berpendapat pemotongan tayangan seperti itu adalah satu gangguan. Pada hemat saya pemotongan tayangan filem seperti itu tidak harus disifatkan sebagai satu gangguan kerana ia dilaksanakan bagi mengagungkan agama Islam dan selaras dengan semangat peruntukan dalam Perlembagaan mengenai agama Islam sebagai agama rasmi negara. Jika dibandingkan dengan tayangan-tayangan iklan secara bertalu-talu yang kini diamalkan oleh setengah-setengah negeri-negeri lain pemotongan yang melibatkan seruan azan itu adalah satu nikmat; dan bukan mendatangkan kesan yang tidak baik.

RASUAH—KEHILANGAN PENDAPATAN

19. Tuan Lee Kaw (*di bawah S. O. 24 (2)*) minta Menteri Undang-undang menyatakan sejak tahun 1975 hingga tahun 1978, berapakah Kerajaan telah mengalami kerugian atau kehilangan sumber pendapatan setiap tahun kerana berlakunya rasuah, amalan tidak baik dan penyelewengan sama ada dalam perkhidmatan awam ataupun di bidang perlaksanaan projek-projek pembangunan sosio-ekonomi negara kita, dan apakah langkah-langkah telah diambil untuk mencegah perkara-perkara ini daripada berlaku.

Timbalan Menteri Undang-undang (Dato' Abdullah bin Abdul Rahman): Tuan Yang di-Pertua, Biro Siasatan Negara tidak menyimpan apa-apa perkiraan dari segi ringgit dan sen berkenaan kehilangan sumber pendapatan setiap tahun yang dialami oleh pihak Kerajaan kerana berlakunya rasuah atau penyelewengan sama ada dalam perkhidmatan

awam ataupun di bidang pelaksanaan projek-projek pembangunan sosio-ekonomi negara. Walau bagaimanapun sukalah saya menyatakan dalam Dewan yang mulia ini, tiap-tiap satu kes rasuah atau penyelewengan yang dapat dibongkar oleh BSN telah menghasilkan suatu pencegahan yang amat berkesan sekali dan telah menyelamatkan apa jua kerugian yang mungkin ditanggung oleh Kerajaan kiranya perbuatan-perbuatan rasuah atau penyelewengan itu dibiarkan berterusan.

KRISIS DI TIMUR TENGAH— MENGUNAKAN MINYAK DI PANTAI TIMUR

20. Tuan Haji Suhaimi bin Datuk Haji Kamaruddin (*di bawah S. O. 24 (2)*) minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan bahawa krisis yang berlaku di Timur Tengah seperti di Iran, adalah menghalang pengguna-pengguna minyak di Malaysia. Jika sedar, adakah Kerajaan bercadang untuk menggunakan minyak yang terdapat di Pantai Timur digunakan dalam negeri untuk mengatasi kekurangan minyak di Malaysia.

Tuan Abu Hassan bin Haji Omar: Tuan Yang di-Pertua, saya sedar bahawa krisis yang berlaku di Timur Tengah telah mengurangkan bekalan minyak. Sejak krisis di Iran bermula dua bulan dulu, bekalan minyak mentah di pasaran dunia adalah kurang sebanyak 5.5 juta hingga 6 juta barrel sehari. Ini adalah disebabkan tidak ada eksport daripada Iran semasa krisis berlaku. Walau bagaimanapun, kekurangan ini tidak menghalang pengguna-pengguna di Malaysia mendapatkan bekalan. Ini adalah disebabkan syarikat-syarikat minyak tempatan mempunyai setok yang boleh menampung keperluan negara hingga akhir bulan April ini. Sehingga tempoh ini tamat, syarikat-syarikat minyak yang berkenaan telah memberi jaminan bahawa bekalan adalah mencukupi di pasaran.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat selanjutnya, keadaan di Iran sedang beransur baik dan Iran telah menyatakan yang ia akan mengeksport sebanyak 2 juta barrel sehari. Sementara itu, sebilangan Negara-negara OPEC telahpun menambah pengeluaran harian masing-masing daripada pengeluaran biasanya. Oleh hal yang demikian, adalah

diharapkan bahawa bekalan minyak mentah di pasaran dunia akan kembali kepada keadaan sediakala.

Sekiranya kekurangan yang 'acute' berlaku di pasaran dunia maka lebih banyak minyak mentah pengeluaran Malaysia akan digunakan bagi menampung keperluan Negara. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, daripada sejumlah 125,000 barrel minyak mentah yang digunakan tiap-tiap hari dalam negara kita ini sekarang, sebanyak 40,000 barrel adalah merupakan minyak keluaran tempatan.

PEJABAT POS DI KELANTAN— KEKURANGAN KAKITANGAN

21. Tuan Haji Mohd. Zain bin Abdullah minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan adakah beliau sedar bahawa sekurang-kurangnya 6 buah Pejabat Pos daerah di negeri Kelantan sedang mengalami kekurangan kakitangan (ini termasuk Pejabat Pos Kota Bharu, Pasir Pas, Pasir Putih, Macang, Tanah Merah dan Bachok); jika sedar, nyatakan berapa banyakkah kekurangan kakitangan yang sebenarnya seperti kerani dan sebagainya bagi tiap-tiap Pejabat Pos yang tersebut. Nyatakan bilakah kekosongan itu dianggarkan akan dipenuhi oleh Kerajaan.

Tuan Leo Moggie anak Irok: Tuan Yang di-Pertua, saya sedar tentang kedudukan kakitangan di pejabat-pejabat pos yang dirujuk oleh Ahli Yang Berhormat iaitu di Kota Bharu, Pasir Putih, Pasir Mas, Machang, Tanah Merah dan Bachok.

Bagi Kota Bharu, 4 jawatan tambahan kerani biasa dan 7 tambahan jawatan posmen biasa telah diluluskan bagi tahun 1979. Satu jawatan tambahan kerani biasa juga telah diluluskan bagi Pejabat Pos Machang dan Tanah Merah bagi tahun 1979. Jawatan-jawatan itu akan diisi sebaik sahaja urusan pengambilan jawatan yang sedang dilakukan oleh Suruhanjaya Perkhidmatan Awam telah disiapkan.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Abdul Ghani Misbah.

(Soalan No. 22 Y.B. Tuan Abdul Ghani Misbah tidak hadir)

ONE-STOP AGENCY—BILANGAN PERMOHONAN DIPROSES

23. Tuan Yang Choong Fu minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan bilangan permohonan yang telah diproseskan oleh agensi perkhidmatan menyeluruh (one-stop agency) yang telah ditubuhkan di Kementerian beliau bagi menarik pelaburan di negara ini. Daripada bilangan permohonan yang telah diluluskan, berapakah banyaknya jumlah modal yang terlibat dan berapakah banyaknya daripada permohonan-permohonan yang telah diluluskan ini telahpun dijalankan.

Tuan Abu Hassan bin Haji Omar: Tuan Yang di-Pertua, saya fikir agensi perkhidmatan menyeluruh (one-stop agency) yang dimaksudkan oleh Ahli Yang Berhormat dalam soalnya itu ialah Yunit Pusat yang ditubuhkan pada 1hb September, 1978. Saya ingin menegaskan bahawa Yunit ini bukan ditugaskan untuk memproses dan meluluskan permohonan-permohonan bagi mendirikan projek perindustrian khususnya. Sebaliknya, pegawai-pegawai yang mengendalikan Yunit ini bertanggungjawab hanya ke atas memberi nasihat, bantuan dan penjelasan mengenai peraturan-peraturan dan dasar-dasar Kerajaan dan menerima permohonan untuk kelulusan terhadap hal-hal bersabit dengan pihak Kementerian masing-masing iaitu Perbendaharaan; Jabatan Kastam dan Eksais Di Raja; Jabatan Imigresen; Kementerian Buruh dan Tenaga Rakyat; Bahagian Perindustrian dan Bahagian Perdagangan Dalam Negeri, Kementerian Perdagangan dan Perindustrian. Pegawai-pegawai ini juga meneliti masalah-masalah yang dibangkitkan oleh para pelabur. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, semenjak Yunit Pusat ini ditubuhkan sebanyak 352 pertanyaan sama ada secara bertulis atau lisan telah diterima olehnya.

POLIS WANITA—MENGUBAHSUAI PAKAIAN

24. Tuan Hussein bin Mahmood (*di bawah S. O. 24 (2)*) minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menerangkan adakah pihak Kementerian berkenaan bercadang hendak mengubahsuaikan semula pakaian Polis Wanita yang ada sekarang (Mini skirt) kepada seluar panjang, supaya tidak bertentangan dengan

Prinsip Agama Islam yang diamalkan oleh negara kita sebagai Agama Rasmi negara.

Dato' Seri Syed Ahmad Shahabuddin Al-haj: Tuan Yang di-Pertua, dalam menjawab soalan ini suka saya memberitahu Ahli Yang Berhormat itu pakaian Polis Wanita sekarang ini bukanlah Mini sket tetapi pakaian gown ataupun sket biasa yang barangkali cara memakainya sahaja oleh setengah-setengah anggota polis disingkatkan. Walau bagaimanapun, keputusan telah diambil untuk menggantikan pakaian seragam Polis Wanita dengan pakaian berbaju kemeja berlengan panjang dan juga berseluar panjang.

Tuan Haji Suhaimi bin Datuk Haji Kamaruddin: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Bilakah pelaksanaan penukaran uniform Polis Wanita akan dijalankan?

Dato' Seri Syed Ahmad Shahabuddin Al-haj: Tuan Yang di-Pertua, ini akan dilaksanakan seberapa cepat yang boleh. Perseutujuan telahpun didapati hanya di dalam proses untuk mencari jenis kain yang baik oleh pihak yang berkenaan.

KUMPULANWANG SIMPANAN PEKERJA—WANG TIDAK DITUNTUT

25. Tuan Peter Paul Dason minta Menteri Kewangan menyatakan sama ada beliau sedar sebanyak \$8.5 juta masih belum lagi dituntut oleh penama-penama para pencarum Kumpulan Wang Simpanan Pekerja; sama ada suatu kempen publisiti secara besar-besaran akan dilancarkan untuk "highlight" perkara ini.

Timbalan Menteri Kewangan (Dato' Dr Neo Yee Pan): Tuan Yang di-Pertua, soalan Ahli Yang Berhormat ini mempunyai maksud yang sama dengan soalan daripada Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar yang saya sudah jawab sebentar tadi.

JABATAN KERAJAAN/BADAN BERKANUN KEKURANGAN PEGAWAI

26. Tuan Hashim bin Ghazali minta Perdana Menteri menyatakan sama ada beliau sedar ada terdapat beberapa jabatan Kerajaan dan Badan-badan Berkanun masih kekurangan pegawai; jika sedar,

- (a) berapa banyak jawatan-jawatan tersebut yang masih belum diisi hingga setakat ini; dan
- (b) bagaimanakah caranya supaya Jabatan Kerajaan dan Badan-badan Berkanun yang memerlukan pegawai dengan segera dapat dipertimbangkan dan dilulus dengan segera.

Pengiran Othman bin Haji Pengiran Rauf: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jawapan:

- (a) sehingga penghujung tahun 1978 jumlah kekosongan jawatan di Jabatan-jabatan Persekutuan adalah melebihi 43,000 jawatan. Walau bagaimanapun angka kekosongan jawatan badan-badan berkanun tidak dapat diberikan kerana maklumat-maklumat tersebut masih lagi dikumpul oleh Jabatan Perkhidmatan Awam.
- (b) Proses mendapatkan pegawai ialah melalui urusan pengambilan. Sekiranya pegawai-pegawai dikehendaki dengan segera, calon yang sesuai bolehlah dilantik secara sementara dahulu oleh kuasa-kuasa perlantikan berkenaan. Cara ini telah dipraktikkan bagi pegawai-pegawai Ikhtisas di mana pegawai-pegawai akan dilantik secara sangkut (on attachment) sebaik-baik sahaja tamat pelajaran mereka dan dilantik secara sementara oleh Suruhanjaya apabila keputusan mereka itu diketahui.

Bagi badan-badan berkanun sistem yang serupa boleh juga dijalankan.

PENJARA PUDU—BILIK AKHIR SANGAT TERUK

27. Tuan Peter Paul Dason (*di bawah S. O. 24 (2)*) minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan sama ada beliau sedar keadaan di bilik akhir di penjara Pudu adalah sangat teruk kerana mereka yang ditempatkan di situ bukan sahaja tidak dibawa keluar untuk senaman, tetapi dikurung selama 24 jam sehari; adakah Kerajaan bercadang akan mengambil langkah-langkah yang bersifat keperimusiaan terhadap mereka yang menghadapi penalti hukum mati.

Dato' Seri Syed Ahmad Shahabuddin Al-haj: Tuan Yang di-Pertua, banduan-banduan

yang akan menghadapi maut itu sebenarnya adalah diberi layanan yang lebih baik daripada banduan-banduan biasa. Mereka itu ditempatkan seorang sebilik dan diberi tilam, cadar, bantal dan kain selimut untuk kegunaan mereka. Dan diberi juga kepada mereka bahan-bahan bacaan dan mereka juga dibawa keluar secara bergilir-gilir untuk melakukan senaman. Tetapi, Tuan Yang di-Pertua, kebanyakan daripada banduan-banduan akhir ini adalah lebih suka keluar untuk mandi dengan seberapa cepat yang boleh kemudian masuk semula ke bilik mereka itu untuk menghabiskan masa mereka itu dengan membaca daripada mereka suka bersenam.

Walaupun bagaimanapun, peraturan-peraturan yang dijalankan itu adalah peraturan-peraturan yang telah ditetapkan menurut Standard Minimum Rules Bangsa-bangsa Bersatu mengenai layanan terhadap pesalah-pesalah. Dan juga sukalah saya menyatakan bahawa bilik akhir Penjara di Pudu ini adalah dibina dalam tahun 1895 dahulu untuk banduan seramai 25 orang, dengan sebab itu ruangan itu telahpun ditambah pada masa ini kepada 10 buah bilik lagi. Dan adalah diharapkan apakala Penjara Pudu dipindahkan di Kajang kelak maka keadaan itu akan dapat diperbaiki lagi.

BANGUNAN-BANGUNAN SEKOLAH—KOMPONEN PARTI POLITIK BARISAN NASIONAL MENGGUNAKAN

28. Tuan P. Patto minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada beliau sedar bahawa bangunan-bangunan sekolah telah dan sedang digunakan oleh komponen-komponen parti politik dalam Barisan Nasional untuk mengadakan mesyuarat-mesyuarat parti-parti mereka, jika ya, adakah menjadi dasar Kerajaan untuk membenarkan bangunan-bangunan sekolah digunakan untuk mesyuarat parti-parti politik dari Barisan Nasional dan sama ada beliau boleh mengarahkan supaya jangan membenarkan sekolah-sekolah dijadikan tempat mesyuarat parti-parti politik dan jika tidak mengapa.

Dato' Chan Siang Sun: Tuan Speaker, ya. Saya sedar bahawa bangunan-bangunan sekolah kadangkala digunakan oleh komponen-komponen parti dalam Barisan Nasional

untuk mesyuarat-mesyuarat parti. Kebenaran untuk menggunakan bangunan-bangunan sekolah untuk tujuan mesyuarat sama ada untuk parti-parti politik ataupun pertubuhan-pertubuhan lain adalah ditentukan oleh Pengarah Pelajaran Negeri atau pihak Kementerian Pelajaran. Sukalah saya menyatakan bahawa di dalam soal memutuskan sebarang permohonan yang diterima daripada mana-mana pihak sekalipun untuk menggunakan bangunan sekolah untuk tujuan mesyuarat sesebuah sekolah itu adalah tertakluk kepada garisan panduan seperti berikut:

- (1) Bahawa tidak ada bangunan-bangunan lain yang sesuai digunakan di kawasan sekeliling itu.
- (2) Bahawa mesyuarat tersebut bukan bertujuan untuk menentang ataupun memburuk-burukkan imej Kerajaan; ini mustahak.
- (3) Bahawa alat-alat kelengkapan bangunan tersebut dijamin terpelihara.

Saya berpuas hati dengan amalan yang dijalankan sekarang ini dan tidak bercadang untuk mengeluarkan satu-satu arahan berkaitan dengannya.

Tuan Yang di-Pertua: Masa sudah cukup.

(Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan-jawapan bagi Pertanyaan No. 15, 22 dan 29 hingga 60 adalah diberi di bawah ini).

PENDAFTARAN PENGUNDI-PENGUNDI DI RUMAH-RUMAH PANJANG

15. Tuan Sibat Miyut anak Tagong minta Perdana Menteri menyatakan sama ada beliau boleh membuat peraturan supaya pasukan daripada Suruhanjaya Pilihanraya datang mendaftar pengundi-pengundi di rumah-rumah panjang dan kampong-kampong kerana adalah sangat-sangat sukar bagi mereka hendak datang ke pusat-pusat pendaftaran untuk mendaftar.

Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri (Tuan Shahrir bin Abdul Samad): Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, tempat-tempat pendaftaran yang telah ditetapkan oleh Suruhanjaya Pilihanraya bagi tujuan pendaftaran memilih dan penyemakan daftar-daftar memilih baik di kawasan bandar

mahupun di kawasan luar bandar atau pendalaman adalah terletak di tempat-tempat yang difikirkan sesuai, "central" dan mudah dikunjungi oleh orang ramai yang ingin untuk mendaftar sebagai pemilih atau untuk menyemak daftar memilih yang berkenaan.

Oleh itu soal kesulitan untuk datang ke tempat-tempat pendaftaran itu tidaklah seperti mana yang didakwa oleh Ahli Yang Berhormat itu. Walau bagaimanapun, sebarang pandangan dari Ahli Yang Berhormat bagi memperbaiki lagi keadaan yang sedia ada dari segi pemilihan tempat pendaftaran akan ditimbangkan oleh pihak Suruhanjaya Pilihanraya.

DISPENSARI DI PULAU TAMBISAN, SANDAKAN—MENUBUHKAN

22. Tuan Abdul Ghani Misbah minta Menteri Kesihatan menyatakan bilakah Kerajaan hendak mendirikan sebuah dispensari di Pulau Tambisan, Sandakan.

Menteri Kesihatan (Tan Sri Chong Hon Nyan): Pulau Tambisan telah dirancang bagi sebuah dispensari yang mempunyai 12 buah katil di bawah Rancangan Malaysia Ketiga. Sejumlah \$250,000.00 telah diuntukkan bagi projek ini di Pulau Tambisan. Projek ini telah tergendala oleh kerana kami telah diberitahu bahawa sebuah pekan baru akan dibina di pulau tersebut, dan dispensari tersebut akan dibina mengikut pelan pekan baru berkenaan. Kami telah diberitahu hanya baru-baru ini bahawa ada kemungkinannya kelambatan dalam menapis pelan bagi pekan baru Pulau Tambisan. Jabatan Perubatan Sabah sekarang telah mengambil keputusan untuk tidak menunggu lagi penapisan pelan bagi pekan baru itu sebelum pembinaan dispensari tersebut. Kami telahpun mengarahkan Penguasa Perubatan di Sandakan untuk mencari satu kawasan yang sesuai di Pulau Tambisan dengan kadar yang segera dan apabila selesai sahaja penapisan bagi kawasan tersebut itu nanti, Jabatan Kerja Raya akan diminta untuk memanggil tawaran dan seterusnya meneruskan pembinaan projek tersebut.

PUSAT KESIHATAN KECIL, RANTAU PANJANG, KELANTAN

29. Tuan Ibrahim Mohamad minta Menteri Kesihatan menyatakan memandangkan

kesulitan besar yang dihadapi oleh Pusat Kesihatan Kecil, Rantau Panjang, Kelantan terutamanya di dalam usaha menghantar pesakit-pesakit dari luar bandar ke Hospital Besar Kota Bharu apatah lagi di dalam kes-kes bersalin adakah rancangan Kementerian Kesihatan untuk membekalkan sebuah Ambulan yang lengkap ke Pusat Kesihatan Kecil Rantau Panjang, Kelantan; sekiranya ada bilakah penghantaran tersebut akan dilakukan, memandangkan kesulitan tersebut yang perlu diatasi segera.

Tan Sri Chong Hon Nyan: Saya sungguh sedar bahawa sebuah ambulan adalah diperlukan untuk Pusat Kesihatan Kecil, Rantau Panjang dan Kementerian saya sedang mengambil tindakan untuk menempatkan sebuah ambulan di situ. Buat sementara waktu kereta-kereta land rover yang sekarang bertempat di Pusat Kesihatan Kecil di Rantau Panjang akan digunakan untuk menghantar kes-kes cemas ke hospital. Kelewatan mendapatkan ambulan ini adalah dari pihak pembekal yang di luar kawalan Kementerian saya.

PEKERJA-PEKERJA TEMPATAN DI SYARIKAT/KILANG ASING— MENERIMA GAJI RENDAH

30. Tuan Mohd. Bakri bin Abdul Rais minta Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat menyatakan sama ada beliau sedar bahawa terdapat ramai pekerja-pekerja tempatan yang bekerja di syarikat-syarikat/kilang-kilang kepunyaan asing dengan modal dari luar negeri yang menerima gaji yang amat rendah; nyatakan adakah kilang-kilang ini membantu anak-anak pekerja tersebut yang bersekolah dengan memberikan bantuan-bantuan seperti bantuan buku teks, pakaian, rawatan perubatan dll. Sebagai salah satu objektif untuk meninggikan taraf hidup pekerja-pekerja yang bergaji kecil ini. Jika tidak, apakah langkah yang akan diambil untuk memperbaiki keadaan ini.

Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat (Dato' Richard Ho Ung Hun): Kerajaan berasa bahawa adalah tidak adil untuk meminta syarikat-syarikat asing memberi bantuan buku-buku teks, pakaian dan perkhidmatan kesihatan dengan percuma kepada anak-anak pekerja mereka. Sebagaimana Ahli Yang Berhormat sedia maklum, kemudahan

kesihatan dan bantuan buku teks percuma ini telahpun disediakan oleh Kerajaan. Apa yang perlu ditentukan ialah supaya gaji yang berpatutan dibayar kepada pekerja-pekerja kita, dan inilah yang akan Kerajaan lakukan dalam usaha-usahanya menarik pelaburan asing.

SURUHANJAYA PELABUHAN PULAU PINANG

31. Tuan Hashim bin Endut minta Menteri Pengangkutan menyatakan sama ada benar bahawa Suruhanjaya Pelabuhan Pulau Pinang telah memberhentikan tambang feri percuma kepada Ahli-ahli Dewan Undangan Negeri dan Ahli-ahli Parlimen kecuali mereka yang di Pulau Pinang sahaja, dan jika ya, mengapakah hak keistimewaan ini ditarikbalik.

Menteri Pengangkutan (Tan Sri V. Manickavasagam): Suruhanjaya Pelabuhan Pulau Pinang tidak memberi kemudahan tambang feri percuma kepada Ahli-ahli Parlimen dan Ahli-ahli Dewan Negeri dari negeri-negeri lain melainkan kepada Ahli-ahli Dewan Negeri dan Ahli-ahli Parlimen Pulau Pinang sahaja. Oleh itu soalan S.P.P.P. memberhentikan tambang feri percuma itu kepada Ahli-ahli Dewan Negeri dan Ahli-ahli Parlimen negeri lain tidak timbul.

JABATAN TELEKOM DIJADIKAN SEBUAH PERBADANAN

32. Tengku Noor Asiah binti Tengku Ahmad minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan bahawa memandangkan perkhidmatan yang tidak memuaskan oleh Jabatan Telekom ke atas pengguna-pengguna telefon sama ada Kerajaan bercadang menjadikan Jabatan ini sebuah perbadanan supaya ia dapat berkhidmat kepada orang ramai dengan lebih memuaskan dan sesuai dengan konsep ini dan dengan pendekatan yang baru ini mungkin akan beroleh lebih banyak urusan dan akan lebih menguntungkan tanpa terpaksa patuh kepada Peraturan Am; sama ada Kerajaan akan menjalankan satu kajian mengenai perkara ini untuk diamalkan seperti yang telah dibuat oleh negara-negara lain, dan jika tidak mengapa.

Tuan Leo Moggie anak Irok: Kementerian saya sedar bahawa perkhidmatan telefon di

setengah-setengah tempat yang tertentu masih lagi belum memuaskan dan saya memberi jaminan di sini bahawa segala usaha sedang diambil oleh Jabatan Telekom bagi memperbaiki perkhidmatan ini. Sebagaimana yang Ahli Yang Berhormat sedia maklum bahawa Jabatan Telekom sekarang ini sedang dalam proses melaksanakan projek-projek di bawah Rancangan Malaysia Ketiga dan menghadapi kesulitan dari segi tenaga yang mahir bagi menjalankan projek-projek ini. Penukaran daripada sebuah Jabatan Kerajaan kepada sebuah Perbadanan atau Badan Berkanun pada hemat saya tidak semestinya akan mengatasi semua masalah yang dihadapi oleh Jabatan Telekom sekarang ini.

Sebagaimana yang saya telah nyatakan dalam sidang Parlimen yang lepas, Jabatan Telekom akan disusun semula untuk memperkembangkan lagi jentera dan mutu perkhidmatannya. Cadangan penyusunan semula sekarang ini sedang diteliti oleh Kementerian saya dengan Jabatan Perkhidmatan Awam dan saya telahpun mengarahkan supaya penyusunan semula ini dilaksanakan di semua peringkat terutamanya di peringkat kawasan selewat-lewatnya dalam bulan September tahun ini.

GURU-GURU TERLATIH KEKURANGAN

33. Tuan Haji Mohd. Zain bin Abdullah minta Menteri Pelajaran menyatakan berapa ramaiakah kekurangan guru-guru terlatih di seluruh negara sekarang, butirkan mengikut kategori-kategori yang diperlukan. Apakah langkah yang diambil dan akan diambil oleh Kerajaan bagi mengatasi masalah ini.

Menteri Pelajaran (Dato Musa bin Hitam): Setelah semua guru ditempatkan dari Universiti-universiti dan Maktab-maktab Perguruan bagi tahun 1979, angka mengenai kekurangan guru mengikut kategori adalah seperti berikut:

Guru Siswazah

(i) Fizik	..	..	..	108 orang
(ii) Ilmu Hisab	..	..	..	222 orang
(iii) Bahasa Inggeris	..	..	..	219 orang

Guru Latihan Maktab

(i) Peringkat Menengah Rendah:

(a) Bahasa Inggeris .. 170 orang

(ii) Peringkat Rendah:

(a) Guru Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan (Cina) 1,118 orang

(b) Guru Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan (Tamil) 190 orang

Langkah-langkah yang diambil dan akan diambil oleh Kerajaan untuk mengatasi masalah ini adalah seperti berikut:

- (1) Menambah bilangan pelajar-pelajar yang mengikuti kursus dalam bidang-bidang yang terdapat kekurangan guru-guru.
- (2) Menambah bilangan biasiswa bagi pelajar-pelajar yang mengikuti pengajian dalam bidang Fizik, Ilmu Hisab dan bahasa Inggeris di universiti-universiti.
- (3) Mengambil guru-guru bahasa Inggeris dari Great Britain buat sementara waktu untuk mengajar di sekolah-sekolah yang sangat memerlukan guru-guru bahasa Inggeris dan untuk menguruskan Kursus Bahasa Inggeris di Maktab Perguruan Bahasa. Selain dari meluaskan latihan pengajaran Bahasa Malaysia, maktab tersebut akan juga menjalankan program untuk meluaskan latihan dalam pengajaran bahasa Inggeris.

RANCANGAN PELAJARAN DALAM TELEVISYEN

34. Tuan Ting Chek Ming minta Menteri Penerangan menyatakan bilakah beliau hendak memulakan Rancangan Pelajaran dalam televisyen dan pengeluaran besar-besaran yang boleh menyedarkan rakyat tentang tugas mereka bila mereka hendak meminta pertolongan dari kakitangan Kerajaan dan cara hendak bertindak kepada mereka yang melaku kasar atau tidak melakukan pekerjaan mereka terhadap rakyat biasa.

Menteri Penerangan (Dato Mohamed bin Rahmat): Kesemua rancangan Kementerian Penerangan adalah mengandungi unsur-unsur pelajaran dan pendidikan dalam berbagai bentuk selaras dengan dasar dan matlamat Kerajaan Malaysia. Unsur-unsur pelajaran dan pendidikan ini ada dimuatkan dalam rancangan-rancangan RTM dan Jabatan Penerangan seperti drama, hiburan, hal ehwal awam, ugama dan lain-lain. Bahan-bahan pelajaran dan pendidikan ini termasuklah unsur-unsur memberi kesedaran rakyat tentang tugas mereka serta kakitangan Kerajaan terhadap tanggungjawab mereka masing-masing.

PERDANA MENTERI—LAWATAN KE INDONESIA, BANGKOK DAN PAKISTAN

35. Tuan Chan Teck Chan minta Perdana Menteri menyatakan apakah hasil-hasil yang telah dicapai daripada lawatan beliau ke Indonesia, Bangkok, Pakistan dan India baru-baru ini, khasnya mengenai aspek pergolakan politik di Asia Tenggara selepas terjatuhnya Kampuchea ke tangan Vietnam, apakah pandangan negara-negara ini terhadap teori domino, dan bagaimana pula pandangan Malaysia terhadap teori domino ini.

Tuan Shahrir bin Abdul Samad: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telahpun menjawab mengenai hasil lawatan beliau ke Indonesia, Thailand, India dan Pakistan semasa beliau menjawab soalan-soalan daripada Ahli Yang Berhormat dari Bachok pada 19hb Mac, 1979 dan juga semasa Yang Amat Berhormat Perdana Menteri menjawab soalan yang telah dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Sarikei pada 22hb Mac, 1979.

Mengenai bahagian kedua soalan Ahli Yang Berhormat pula, sebagaimana yang telah dinyatakan oleh Kerajaan beberapa kali dahulu, Malaysia tidak bersependapat dengan apa yang dikatakan teori domino itu. Yang Amat Berhormat Perdana Menteri tidak membincangkan soal teori domino tersebut dalam lawatan-lawatan beliau ke Indonesia, Thailand, India dan Pakistan.

PERUBATAN TRADISIONAL— MENUBUHKAN JABATAN

36. Tuan Lim Kit Siang minta Menteri Kesihatan menyatakan memandang kepada penghormatan yang diberikan di seluruh dunia kepada perubatan tradisional baru-baru ini, sama ada Kerajaan akan menubuhkan sebuah jabatan perubatan tradisional di dalam hospital-hospital Kerajaan untuk merawat orang-orang sakit terutama sekali kerana perubatan tradisional adalah lebih murah dari perubatan Barat.

Tan Sri Chong Hon Nyan: Kementerian Kesihatan belum ada cadangan setakat ini untuk menubuhkan satu jabatan perubatan tradisional di hospital-hospital Kerajaan.

MOGOK HARAM

37. Tuan A. K. Aliuddin bin Pengiran Haji Mohd. Tahir bertanya kepada Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri apakah tindakan yang telah diambil oleh pihak Kerajaan terhadap Persatuan Pengangkutan Persekutuan Antarabangsa yang telah campurtangan dalam mogok haram pekerja-pekerja Sistem Penerbangan Malaysia (MAS) baru-baru ini.

Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri (Tan Sri Haji Muhammad Ghazali bin Shafie): Perkara ini telahpun dijelaskan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri di Dewan ini mengenai usul pertikaian MAS—AEU pada 20hb Mac, 1979 yang lalu.

MAS MENGENAKAN SISTEM “BAYARAN PEMBATALAN”

38. Tuan A.K. Aliuddin bin Pengiran Haji Mohd. Tahir bertanya kepada Menteri Pengangkutan, semenjak pihak MAS mengenakan sistem ‘bayaran pembatalan’ kepada penumpang-penumpang yang tidak melakukan perjalanan pada masa yang ditentukan, berapa banyakkah wang yang telah dipungut hasil dari sistem seumpama itu dan sama ada sistem itu dikenakan hanya kepada penerbangan dalam negeri ataupun juga kepada penerbangan antarabangsa.

Tan Sri V. Manickavasagam: Peraturan mengenakan bayaran pembatalan kepada penumpang-penumpang yang gagal menggunakan penerbangan yang telah ditetapkan, bermula pada 1hb Februari, 1979. Pada bulan

itu sebanyak \$30,266 telah dikutip. Tujuan menguatkuasakan peraturan bayaran pembatalan yang mana telah tersedia dalam peraturan-peraturan penerbangan semenjak penubuhan MAS lagi ialah semata-mata untuk mengurangkan bilangan penumpang yang tidak mengambil penerbangan yang telah ditetapkan dengan tidak memberitahu MAS. Masalah ini telah mendatangkan kesusahan kepada penumpang-penumpang lain yang benar-benar berkehendakkan penerbangan, dan peraturan itu diadakan bukan bagi maksud mendapat hasil darinya.

Bayaran pembatalan tidak dikenakan kepada penumpang yang membatalkan penempahannya 24 jam sebelum penerbangan berangkat. Bayaran pembatalan sebanyak 25% di atas tiket terhad kepada maxima \$50 dan dikenakan bagi penerbangan-penerbangan dalam Negeri Sabah, Sarawak serta penerbangan-penerbangan di antara Sabah dengan Sarawak dan Sabah atau Sarawak dengan Singapura, Brunei dan Semenanjung Malaysia. Penerbangan-penerbangan international tidak dikenakan.

SIJIL BERANAK TANPA NAMA DIKELUARKAN DI SABAH

39. Tuan Fung Ket Wing minta Menteri; Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan:

- (a) sama ada beliau sedar bahawa sijil beranak yang tidak mengandungi nama mereka telah dikeluarkan kepada lebih daripada 50,000 orang rakyat yang dilahirkan di Sabah; dan
- (b) sama ada Kerajaan bersedia untuk memberikan mereka taraf kewarganegaraan Malaysia, dan jika ya, apakah peraturan-peraturan yang perlu diikuti apabila memohon kewarganegaraan.

Tan Sri Haji Muhammad Ghazali bin Shafie:

- (a) Saya sedar bahawa lebih daripada 50,000 kelahiran di Sabah telah didaftarkan tanpa nama anak.
- (b) Orang-orang yang dilahirkan di Sabah atau Sarawak sebelum Hari Malaysia dan biasanya bermastautin di Sabah, Sarawak atau Brunei, serta mempunyai taraf sebagai warganegara British atau

jajahan takluknya pada hari tersebut, adalah warganegara Malaysia mengikut kuatkuasa undang-undang. Bukti kelahiran seseorang itu di Sabah ialah sijil kelahirannya. Mereka yang memiliki sijil kelahiran tanpa nama mempunyai tuntutan sebagai warganegara Malaysia mengikut kuatkuasa undang-undang, tertakluk kepada syarat-syarat yang ditetapkan dalam Perlembagaan, sekiranya mereka dapat membuktikan tanpa keraguan bahawa sijil kelahiran yang miliki oleh mereka itu adalah hak kepunyaan mereka sendiri.

AKTA CUKAI KEUNTUNGAN HARTA TANAH

40. Tuan Lim Cho Hock minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) sama ada beliau sedar bahawa Akta Cukai Keuntungan Harta sangat menyusahkan pemindah-pemindah dengan plot tanah yang kecil yang mereka beli lebih awal daripada 1-1-70 dan berharga antara \$5,000 dan \$20,000 setiap plot dan seorang pemindah kena belanja sebanyak \$200 atau lebih supaya dapat repot penilaian dan \$200 lagi bagi bayaran peguam; dan
- (b) jika sedar, sama ada beliau ingin membatalkan kehendak ini dan tidak memerlukan repot penilaian untuk kes-kes ini.

Timbalan Menteri Kewangan (Dato' Dr Neo Yee Pan): Di bawah Akta Cukai Keuntungan Harta Tanah 1976, cukai dikenakan ke atas keuntungan yang diterima dari harta yang dijual selepas dibandingkan dengan harga beli. Sekiranya harga jualan itu banyak melebihi harga beli maka banyaklah untungnya dan seterusnya cukai yang dikenakan. Oleh kerana nilai harta sebelum tahun tujuh puluhan, sangatlah rendah dibandingkan dengan harga dalam tahun-tahun tujuh puluhan, keuntungan besar akan timbul sekiranya harta itu dijual selepas tahun tujuh puluh. Beban cukai akan menjadi berat dalam keadaan sedemikian. Oleh itu, untuk kebaikan pemilik-pemilik harta tersebut, Akta Cukai Keuntungan Harta Tanah 1976 membenarkan supaya harga belian harta-harta yang dibeli sebelum tahun tujuh puluh, dikira semula nilainya pada 1-1-70.

Umpamanya, seorang pemilik harta mempunyai seekor tanah yang dibeli dengan harga \$5,000 pada tahun 1960 dan dijual dengan harga \$35,000 pada tahun 1979. Sekiranya harga beli itu tidak dinilai semula, keuntungan diterima ialah \$30,000 dan cukai yang patut dibayar pada kadar 5% dan selepas ditolak pengecualian sebanyak \$5,000 ialah \$1,250. Sebaliknya, jika harga belian tanah itu dikira mengikut nilainya pada 1-1-70 dan misalnya nilai itu sebanyak \$20,000, keuntungan yang akan dikenakan cukai akan berkurang kepada \$10,000, iaitu selepas ditolak pengecualian sebanyak \$5,000, dan cukai yang terbayar adalah sebanyak \$500 sahaja.

Memandangkan bahawa penilaian semula harta tanah yang dibeli awal dari 1-1-70 adalah untuk kebaikan pemilik harta itu sendiri sungguhpun ia terpaksa membayar bayaran-bayaran peguam dan penilaian, Kerajaan tidak bercadang membatalkan repot penilaian.

Penilaian semula adalah perlu dibuat untuk mengelakkan penipuan di atas harga yang sebenarnya. Adalah juga didapati ada kalanya bahawa harga yang diisytiharkan itu adalah berbeza daripada harga-harga jual beli yang sebenarnya.

PENGANGGURAN DI MALAYSIA

41. Tuan Wong Hoong Keat minta Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat menyatakan bilangan dan kadar pengangguran di Malaysia bagi tempoh bahagian kedua tahun 1978 dan perbandingannya dengan tempoh yang sama dalam tahun 1977 dalam angka-angka yang mutlak dan berhubung.

Dato' Richard Ho Ung Hun: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, perangkaan mengenai pengangguran adalah diproses dari setahun ke setahun. Yang demikian tidak ada angka-angka bagi setengah tahun pertama atau kedua.

Angka-angka yang mutlak dan tepat adalah sukar diperolehi, walau bagaimanapun, mengikut kajian yang dibuat oleh Bahagian Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri, pada tahun 1977 bilangan pengangguran dianggarkan seramai 290,300 iaitu 6.3% dari jumlah tenaga buruh seramai 4,627,100,

sementara pada tahun 1978, bilangan penganggur dianggarkan seramai 295,000 orang iaitu 6.2% dari jumlah tenaga buruh seramai 4,788,500.

PEJABAT HASIL DALAM NEGERI DI SARAWAK—MENEMPATKAN KAKITANGAN

42. Tuan Sibat Miyut anak Tagong minta Menteri Kewangan menyatakan sama ada beliau boleh menempatkan kakitangan daripada Pejabat Hasil Dalam Negeri di semua daerah di Sarawak kerana adalah sangat sukar dan memakan belanja yang banyak bagi mereka yang hendak memohon lesen perniagaan untuk datang ke ibu negeri Sarawak.

Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah: Di Sarawak, Ordinan Nama Perniagaan (Bab 64) dan Ordinan Pelesenan Perniagaan, Profesyen dan Perdagangan (Bab 33) adalah ditadbirkan oleh Jabatan Hasil Dalam Negeri hanya untuk Daerah Kuching sahaja. Ordinan-ordinan yang sama adalah ditadbirkan oleh Pegawai-pegawai Daerah masing-masing di daerah-daerah lain di Sarawak. Oleh yang demikian, tidaklah perlu bagi seseorang pemohon untuk datang ke Kuching, Ibu Negeri Sarawak untuk memohon pendaftaran bagi sesuatu nama perniagaan di bawah Ordinan Nama Perniagaan atau untuk memohon lesen perdagangan di bawah Ordinan Perniagaan, Profesyen dan Perdagangan. Ia boleh berbuat demikian di dalam daerah yang berkenaan.

BADAN PENASIHAT PELAJAR- PELAJAR—MENUBUHKAN

43. Dr Chen Man Hin minta Menteri Pelajaran menubuhkan sebuah badan penasihat pelajar-pelajar untuk membantu pelajar-pelajar yang bertujuan melanjutkan pelajaran tinggi di seberang laut, memperakukan institusi-institusi yang benar (bona fide) dan juga mencegah pelajar-pelajar kita dari dieksploitasikan oleh firma-firma pelajaran yang diragukan.

Dato Musa bin Hitam: Setakat ini Kementerian saya berpendapat tidak perlu ditubuhkan sebuah badan penasihat pelajar-pelajar untuk membantu pelajar-pelajar yang bertujuan melanjutkan pelajaran tinggi di seberang laut seperti yang dicadangkan oleh Yang Berhormat.

Beberapa Kedutaan dan Suruhanjaya Asing yang mewakili negara di mana terdapat ramai pelajar Malaysia menuntut, masing-masing mempunyai seksi pelajarannya atau pegawai yang menjalankan tugas-tugas seperti berikut:

- (a) menasihati pelajar-pelajar Malaysia tentang jenis kursus serta institusi yang sesuai dengan kehendak dan kelayakan pelajar;
- (b) memberi penerangan tentang kelayakan-kelayakan yang diperlukan untuk masuk ke institusi negara mereka;
- (c) memberi penerangan secara am tentang kehidupan di negara-negara mereka;
- (d) memberi penerangan tentang jenis-jenis biasiswa yang ditawarkan kepada pelajar-pelajar Malaysia dan kelayakan untuk mendapatkannya;
- (e) menyediakan buku-buku panduan pelajaran di negara mereka;
- (f) memberi lain-lain penerangan yang berkaitan dengan segala aspek pelajaran.

Pihak Kedutaan dan Suruhanjaya Asing ini sentiasa memperakukan institusi-institusi yang benar (*bona fide*) kepada pelajar-pelajar Malaysia untuk mengelakkan daripada dieksplotasikan oleh firma-firma pelajar yang diragukan. Oleh itu Kementerian ini berpendapat jika sekiranya ditubuhkan badan penasihat pelajar-pelajar seperti yang dicadangkan oleh Yang Berhormat itu, maka ianya akan menjalankan tugas yang serupa seperti yang dijalankan oleh pihak Kedutaan dan Suruhanjaya Negara Asing ini.

HOSPITAL BESAR SEREMBAN

44. **Dr. Chen Man Hin** minta Menteri Kesihatan menyatakan mengapa sebuah hospital yang besar seperti Hospital Besar Seremban tidak mempunyai yunit rawatan intensif untuk pesakit-pesakit yang mengidap sakit jantung sungguhpun adalah diketahui ramai sakit jantung ini merupakan pembunuh number satu dan serangan-serangan jantung berlaku kepada mereka yang di dalam tahun-tahun yang amat produktif dalam hayat mereka, dan nyatakan sama ada sebuah yunit rawatan intensif akan ditubuhkan di Hospital Besar Seremban.

Timbalan Menteri Kesihatan (Dr. Sulaiman bin Haji Daud): Hospital Besar, Seremban telah dibuka secara resminya pada tahun 1969 dan dalam pelan asalnya telah tidak termasuk unit rawatan intensive/coronary (Intensive Care/Coronary Care Unit) yang berasingan.

Walau bagaimanapun, pada masa sekarang terdapat kemudahan-kemudahan di dalam Wad-wad Perubatan yang dapat memberi rawatan atau mengurus kes-kes sakit jantung yang memerlukan rawatan intensif. Hospital ini juga mempunyai peralatan-peralatan yang mencukupi seperti ECG Monitor, defibrillator, ventilators dan lain-lain bagi rawatan kes-kes yang memerlukan rawatan intensif.

Bagaimanapun, pelan-pelan sedang dirancang untuk mendirikan satu unit rawatan coronary/intensif berasingan di Hospital ini pada tahun 1980.

BAS MARA DI TIAP-TIAP NEGERI

45. **Puan Sharifah Dorah binti Mohammed** minta Menteri Perusahaan Awam menyatakan jumlah bas MARA dan perkhidmatannya di tiap-tiap negeri di Malaysia. Adakah Kementerian yang berkenaan sedar bahawa kecuaiannya pemandu-pemandu menyebabkan beberapa buah bas yang tersebut telah terbalik dan lain-lainnya menyebabkan bukan sahaja kemalangan jiwa dan kerugian bahkan menimbulkan ketakutan dan kebimbangan rakyat untuk menaiki bas-bas itu. Apakah tindakan disiplin yang dijalankan oleh Kementerian terhadap mereka ini.

Menteri Perusahaan Awam (Tuan Abdul Manan bin Othman): Jumlah bilangan bas-bas kepunyaan projek-projek perkhidmatan MARA dan Syarikat-syarikat anak Kenderaan MARA ialah 680 buah dan berkhidmat di negeri-negeri seperti berikut:

	<i>Negeri</i>	<i>MARA</i>	<i>Syarikat</i>	<i>Jumlah</i>
Kedah		86	36	122
Perak		4	36	40
Selangor/Wilayah		9	208	217
Melaka		7	—	7
N. Sembilan		—	32	32
Pahang		9	68	77
Kelantan		—	185	185
Jumlah		115	565	680

Kemalangan-kemalangan memanglah kadang-kadang berlaku yang berpunca daripada kesilapan-kesilapan dan adakalanya kecuai pemandu-pemandu di jalanraya.

Sekiranya didapati kemalangan itu disebabkan kecuai pemandu tindakan tata-tertib akan diambil terhadapnya.

MARA—MEMUNGUT BALIK PINJAMAN

46. Puan Sharifah Dorah binti Mohammed minta Menteri Perusahaan Awam menyatakan sejauh manakah kejayaan MARA dalam memungut balik jumlah wang yang dipinjamkan kepada:

- (i) penuntut-penuntut yang melanjutkan dalam dan luar negeri; dan
- (ii) usahawan-usahawan kecil Bumiputra.

Tuan Abdul Manan bin Othman:

- (1) Bahagian Latihan dan Pendidikan MARA telah menubuhkan “Yunit Penguatkuasa” dalam tahun 1977 untuk melipatgandakan lagi usaha memungut balik pinjaman pelajaran yang telah dikeluarkan. Dari tahun 1975 hingga 1977 sebanyak \$1.994 juta telah dikutip. Dalam tahun 1978 sebanyak \$1.1 juta telah dikutip daripada \$1.2 juta yang sepatutnya dipungut. Dalam bulan Januari dan Februari, 1979 sebanyak \$275,220 telah dikutip. Jumlah yang sepatut dipungut dalam tahun 1979 ialah \$1.5 juta.
- (2) Jumlah pembayaran balik pinjaman-pinjaman MARA yang dikutip daripada pengusaha-pengusaha Bumiputra di masa kebelakangan ini telah bertambah baik dan menggalakkan. Kutipan-kutipan yang dibuat mengikut tahun adalah seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>Anggaran Kutipan</i>	<i>Kutipan Sebenar</i>
1976	\$ 25.056 juta	\$15.469 juta
1977	27.492 juta	16.086 juta
1978	18.165 juta	19.569 juta

Bagi tahun 1979, anggaran purata sebulan ialah \$1.713 juta dan kutipan sebenar bagi Januari, 1979 ialah \$2.208 juta.

SYARIKAT ASING MEMILIKI ESTET-ESTET GETAH KELAPA SAWIT DAN LOMBONG BIJIH

47. Puan Sharifah Dorah binti Mohammed minta Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah menyatakan nama-nama Syarikat asing memiliki estet-estet getah, kelapa sawit, lombong-lombong bijih dan cukai-cukai tanah yang dikenakan ke atas mereka berbanding dengan cukai-cukai tanah yang dikenakan ke atas pemilik-pemilik estet yang tinggal di Malaysia.

Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah (Tan Sri Dato Haji Abdul Kadir bin Yusof): Mengikut Undang-undang Akta Perangkaan 1965, Jabatan Perangkaan tidak dibenarkan memberi maklumat-maklumat tentang nama-nama syarikat asing yang memiliki estet getah, kelapa sawit. Pejabat-pejabat Tanah pula tiada menyimpan rekod dalam buku daftar yang boleh menunjukkan sama ada syarikat-syarikat itu syarikat asing atau syarikat dalam negeri. Cukai tanah yang dikenakan ke atas syarikat asing yang memiliki estet getah, kelapa sawit, lombong bijih adalah sama dengan cukai yang dikenakan ke atas pemilik estet yang tinggal di Malaysia.

FELDA DAN FELCRA—LUAS BIDANG TANAH DIMAJUKAN

48. Tuan Yang Choong Fu minta Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah menyatakan luas bidang tanah yang telah dimajukan oleh FELDA dan FELCRA sejak permulaan Rancangan Malaysia Ketiga pada tahun 1976 sehingga sekarang dan peratusannya jika dibandingkan dengan jumlah luas tanah yang akan dimajukan di dalam jangka masa Rancangan ini.

Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah (Tan Sri Dato Haji Abdul Kadir bin Yusof): Luas kawasan yang telah dan sedang dimajukan oleh FELDA dan FELCRA sejak tahun 1976 adalah seperti berikut:

	<i>FELDA</i>	<i>FELCRA</i>
1. Matlamat luas kawasan untuk dimajukan.	500,000 ekar	65,941 ekar
2. Luas kawasan yang telah dimajukan.	418,685 ekar	48,128 ekar

Jumlah di atas merupakan 82.48% daripada matlamat kedua-dua agensi tersebut.

Y.B. CHAN KOK KIT— KAJIAN LEMBAGA PENASIHAT

49. Tuan Peter Paul Dason minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan sama ada Jawatankuasa Penasihat telah bermesyuarat untuk mengkaji semula tahanan Y.B. Chan Kok Kit; berapa kalikah jawatankuasa tersebut telah bermesyuarat dan apakah perakuan-perakuan Jawatankuasa tersebut.

Tan Sri Haji Muhammad Ghazali bin Shafie: Lembaga Penasihat telah bermesyuarat sebanyak 4 kali bagi mengkaji semula tahanan YB. Chan Kok Kit. Lembaga Penasihat telah membuat perakuan supaya ia terus ditahan.

KURSUS PRA-UNIVERSITI— PENUNTUT-PENUNTUT

50. Tuan Lee Boon Peng minta Menteri Pelajaran menyatakan jenis-jenis kursus pra-universiti yang dikendalikan di universiti-universiti tempatan dengan bilangan penuntut-penuntutnya mengikut pembahagian kaum.

Dato Musa bin Hitam: Kursus-kursus pra-universiti dijalankan di tiga Universiti dan dikenali juga dengan nama Kursus Matrikulasi di Universiti Kebangsaan Malaysia dan Universiti Sains Malaysia dan Kursus Asasi Sains di Universiti Malaya.

Semenjak terlancarnya Dasar Ekonomi Baru ianya telah dipastikan bahawa di beberapa bidang profesyen yang tertentu keturunan bumiputra sangat berkurangan disebabkan oleh peluang-peluang meninggikan pelajaran mereka sangat terhad. Di antara faktor-faktor yang menyebabkan kedudukan ini ialah:

- (1) Kebanyakan bumiputra dalam negara ini datangnya dari luar bandar.
- (2) Sekolah-sekolah di luar bandar tidak lengkap dengan kemudahan pelajaran di bidang-bidang yang memerlukan sains asasi yang akan membolehkan mereka pula menghasilkan kejayaan.

- (3) Kurangnya tenaga pengajar di bidang tersebut di sekolah-sekolah di kawasan yang tersebut.

Disebabkan oleh faktor-faktor di atas maka universiti-universiti tertentu telah mengambil langkah-langkah untuk mengatasi masalah ini. Dan satu dari langkah yang difikirkan praktik dan berkesan ialah dengan mengadakan kursus pra-Universiti dan Matrikulasi yang tersebut.

Bilangan penuntut-penuntut yang mengikuti kursus tersebut bagi sesi 1978/79 adalah seperti berikut:

			Bukan Bumiputra	Bumiputra
UKM	..	..	816	10
UM	..	..	743	2
USM	..	..	424	33

BANTUAN KEPADA PENIAGA- PENIAGA KECIL

51. Tuan Haji Nik Abdul Aziz bin Haji Nik Mat minta Perdana Menteri menyatakan bagaimana dan atas dasar apakah Kerajaan Persekutuan membahagi-bahagikan peruntukan wang untuk kemudahan-kemudahan dan bantuan-bantuan bagi peniaga-peniaga kecil seluruh negara. Nyatakan berapa banyakkah jumlah wang yang ditentukan bagi perkara yang tersebut di setiap negeri.

Menteri Tak Berpotfolio (Pengiran Othman bin Haji Pengiran Rauf): Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Rancangan menyediakan kemudahan-kemudahan dan bantuan-bantuan kepada peniaga-peniaga kecil adalah merupakan satu program Kerajaan untuk membantu mereka dari golongan miskin termasuk belia menganggur tetapi mempunyai minat dan daya usaha untuk memasuki lapangan perniagaan sebagai satu usaha untuk meninggikan pendapatan mereka. Bantuan-bantuan disalurkan melalui Pegawai Kemajuan Negeri.

Berasaskan tujuan di atas pembahagian peruntukan rancangan ini telah dibuat mengikut keadaan kemunduran, pengangguran dan keperluan satu-satu negeri itu.

Di bawah Rancangan Malaysia Ketiga sejumlah M\$30 (tiga puluh) juta telah diperuntukkan untuk rancangan ini dan pembahagian mengikut negeri adalah seperti berikut:

<i>Negeri</i>	<i>Peruntukan</i>
Perlis	\$2,000,000
Kedah	\$4,400,000
Pulau Pinang	\$2,200,000
Perak	\$2,000,000
Selangor	\$2,000,000
Wilayah Persekutuan ..	\$2,000,000
Negeri Sembilan	\$1,500,000
Melaka	\$1,500,000
Johor	\$1,000,000
Pahang	\$2,000,000
Trengganu	\$3,000,000
Kelantan	\$5,000,000
Sarawak	\$ 700,000
Sabah	\$ 700,000

Peruntukan tersebut akan dikaji dari masa ke semasa bergantung kepada kemampuan negeri-negeri melaksanakan projek ini di tempat masing-masing.

PERNIAGAAN KEPADA BELIA-BELIA

52. Tuan Mohd. Tajol Rosli bin Ghazali minta Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan menyatakan sama ada Kementerian ini ada mengambil inisiatif untuk mengkaji cara-cara untuk memberi peluang belia-belia mengejar kemajuan ekonomi dalam pembangunan bandar seperti Lumut, Pasir Gudang dan Kuantan memandangkan dalam jangka masa 20 tahun akan datang, kawasan-kawasan ini akan menjadi salah sebuah dari bandar-bandar yang terbesar di Malaysia.

Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan (Dato Abdul Samad bin Idris): Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan telahpun menghubungi pihak-pihak yang berkenaan untuk mendapatkan butir-butir yang lebih lanjut seperti peluang yang terbuka seperti

pekerjaan dan peluang perniagaan yang wujud di tempat-tempat seperti di Lumut, Pasir Gudang, Bintulu dan lain-lain kawasan yang sedang dimajukan (new growth centres). Hasil dari itu Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan telah mengambil tindakan untuk memberi keutamaan melatih belia-belia tempatan dalam kemahiran-kemahiran yang diperlukan untuk membolehkan merebut peluang-peluang yang ada di tempat-tempat itu.

ASRAMA DI JAJAHAN TANAH MERAH, KELANTAN

53. Tuan Hussein bin Mahmood minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada beliau sedar bahawa di Jajahan Tanah Merah, Kelantan, hanya terdapat dua buah asrama sahaja dan ini tidak mencukupi untuk menampung keperluan murid-murid sekolah menengah yang datangnya daripada kawasan terpencil di Jajahan itu dan jika ya, sama ada beliau bercadang hendak menambahkan kemudahan-kemudahan asrama di Jajahan Tanah Merah, seperti membesarkan apa yang telah sedia ada ataupun dengan membina asrama-asrama baharu.

Dato Musa bin Hitam: Kementerian saya adalah menyedari tentang kekurangan kemudahan asrama di Jajahan Tanah Merah untuk menampung keperluan murid-murid dari kawasan terpencil di daerah tersebut.

Untuk mengurangkan masalah ini, Kementerian saya telah meluluskan satu projek tambahan kepada Asrama Sekolah Menengah Ayer Lanas berharga \$400,000. Projek tambahan yang diluluskan itu akan dapat menempatkan 100 orang lagi penuntut lelaki dan 100 orang lagi penuntut perempuan sekolah tersebut. Pembinaannya sedang diuruskan oleh pihak Jabatan Kerja Raya.

PEGAWAI PERUBATAN DI HOSPITAL JOHOR—KEKURANGAN

54. Tuan Lee Kaw minta Menteri Kesihatan menyatakan sama ada beliau sedar akan kekurangan bilangan pegawai-pegawai perubatan dan pakar-pakar perubatan di setiap hospital di negeri Johor, dan apakah langkah-langkah yang positif telah diambil untuk mengatasi masalah kekurangan pegawai perubatan yang teruk ini.

Tan Sri Chong Hon Nyan: Saya sedar akan kekurangan bilangan pegawai-pegawai perubatan dan pakar-pakar perubatan di hospital-hospital di negeri Johor dan juga di hospital-hospital yang di lain-lain negeri.

Untuk mengatasi masalah ini, Kementerian saya sedang mengambil tindakan untuk melantik Pegawai-pegawai Perubatan tempatan dan Pakar-pakar Perubatan dari negara asing secara kontrek. Apabila pegawai-pegawai tambahan didapati kedudukan akan bertambah baik.

KAMPUNG-KAMPUNG BARU— PERUNTUKAN

55. Tuan P. Patto minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan:

- (a) jumlah yang telah diperuntukkan bagi mengadakan kemudahan-kemudahan di kampung-kampung baru di seluruh negara tahun ini; dan
- (b) sama ada beliau atau pegawai-pegawai dari Kementerian pernah berbincang dengan Kerajaan-kerajaan Negeri mengenai perluasan sempadan kampung-kampung baru supaya boleh mengadakan lebih banyak lot-lot perumahan dalam menghadapi masalah penghuni-penghuni kampung baru yang memerlukan lot-lot perumahan, dan jika ya, apakah keputusan perbincangan itu dan bilangan penduduk kampung baru yang mendapat faedah dari hasil perundingan itu.

Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Dato Michael Chen Wing Sum):

- (a) Bagi tahun 1979 peruntukan yang diluluskan bagi Kementerian saya mengadakan kemudahan-kemudahan di kampung-kampung baru ialah sebanyak \$5 juta.
- (b) Saya suka memaklumkan kepada Ahli Yang Berhormat bahawa langkah-langkah untuk memperbesarkan kampung-kampung baru adalah satu proses yang melibatkan kuasa ke atas tanah. Mengikut Perlembagaan Malaysia perkara-perkara mengenai tanah adalah di dalam bidangkuasa Kerajaan-kerajaan Negeri. Kementerian saya ada

membuat perhubungan yang rapat serta kerjasama yang erat dengan Kerajaan-kerajaan Negeri yang berkenaan mengenai hal yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat itu. Walau bagaimanapun Kerajaan Negeri tidak dapat memberi jaminan bahawa sempadan kampung-kampung ini akan diperluaskan oleh kerana mereka juga menghadapi masalah-masalah keperluan tanah; bukan sahaja dari penduduk-penduduk kampung baru tetapi juga dari sebilangan besar lagi penduduk-penduduk di kampung-kampung tradisional. Di samping itu masalah ini akan menjadi lebih rumit lagi sekiranya kampung-kampung baru itu dikelilingi oleh tanah-tanah milik sendiri atau oleh pihak swasta yang menggunakan dengan baik dan/atau mengeluarkan hasil yang sungguh berguna kepada masyarakat dan negara.

Saya ingin menarik perhatian Ahli Yang Berhormat berkenaan bahawa untuk memaju dan memperbaiki keadaan hidup penduduk-penduduk di kampung baru bukanlah hanya dengan meluaskannya secara fizikal atau kawasan semata-mata, kerana dalam keadaan di mana tanah menjadi halangan untuk proses perluasan, proses tersebut boleh juga dilaksanakan dengan mencari jalan menambahkan pendapatan dari kawasan-kawasan lain atau dari punca-punca selain daripada tanah yang berdekatan. Punca-punca tersebut telah dan boleh didapati di beberapa kampung baru iaitu seperti pekerjaan perindustrian dan melalui usaha-usaha pertanian.

SURAT-SURAT KEPADA BOTAK CHIN

56. Tuan Karpal Singh minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan mengapa sepucuk surat yang dihantarkan kepada firma, Tetuan Karpal Singh & Co., 12B Jalan Silang, Kuala Lumpur oleh Wong Swee Chin *alias* Botak Chin pada 13hb Januari, 1979 dari penjara Pudu, surat tersebut hanya sampai destinasiya pada 22hb Januari, 1979; nyatakan sebab-sebab berlaku kelambatan ini.

Tan Sri Haji Muhammad Ghazali bin Shafie: Bukanlah menjadi dasar pihak berkuasa untuk melengahkan pengiriman dan penerimaan surat-surat, bungkusan-bungkusan dan sebagainya dari dan kepada banduan-banduan. Walau bagaimanapun, kelewatan yang berlaku pada surat yang berkenaan adalah disebabkan oleh timbulnya perkara yang tidak dapat dielakkan dan ditambah pula pada masa itu orang ramai sibuk mengirinkan kad ucapan Tahun Baru Cina.

MINYAK TANAH/MINYAK DIESEL— KEKURANGAN

57. **Tuan Shaari bin Jusoh** minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan adakah Kementerian ini sedar bahawa kekurangan minyak tanah dan minyak disel selalu berlaku di Malaysia. Jika sedar apakah tindakan Kerajaan untuk mengatasi dalam hal ini supaya tidak berlaku lagi kekurangan minyak seperti sekarang.

Menteri Perdagangan dan Perindustrian (Dato' Seri Dr Mahathir bin Mohamad): Soalan yang serupa telahpun dijawab oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian apabila menjawab ulasan yang dibuat oleh Ahli Yang Berhormat dari Sungei Petani mengenai perkara ini pada 28hb. Mac, 1979 semasa menggulung usul perbahasan atas Kajian Pertengahan Penggal Rancangan Malaysia Ketiga. Oleh hal yang demikian, saya tiada apa-apa jawapan tambahan baginya.

SEKOLAH MENENGAH/RENDAH KEBANGSAAN RANTAU PANJANG KELANTAN

58. **Tuan Ibrahim Mohamed** minta Menteri Pelajaran menyatakan:

- (a) adakah peruntukan telah dibuat bagi mengadakan bangunan baru dan tambahan serta asrama di sekolah-sekolah berikut ini berikutan dengan kemasukan murid-murid yang melimpah-limpah hingga tidak mencukupi tempat belajar pagi dan petang pada tahun 1980, iaitu:

- (a) di Sekolah Menengah Rantau Panjang, Kelantan;

- (b) di Sekolah Rendah Kebangsaan Rantau Panjang, Kelantan;

- (b) sekiranya ada bilakah bangunan tersebut akan mula dibina dan berapakah peruntukannya; jika tidak ada, apakah langkah-langkah yang sedang diambil bagi mengatasi perkara ini.

Dato Musa bin Hitam: Kementerian saya tidak ada meluluskan peruntukan untuk menambah bilik darjah atau projek asrama kepada Sekolah Menengah Rantau Panjang. Bagi Sekolah Rendah Kebangsaan Rantau Panjang pula satu projek tambahan telah diluluskan untuk menambahkan bilangan bilik darjah di sekolah tersebut. Penjelasan selanjutnya adalah seperti berikut:

- (a) *Sekolah Menengah Rantau Panjang, Kelantan.*

Sekolah Menengah Rantau Panjang sekarang mempunyai sebanyak 18 bilik darjah dan keramaian muridnya ialah 1,132 orang, dan dijangka bertambah kepada 1,180 orang pada tahun 1980. Bilik darjah sebanyak 18 buah sekarang ini adalah mencukupi untuk menampung pertambahan tersebut. Bahkan, 18 buah bilik darjah ini boleh memuatkan jumlah maxima sebanyak 1,440 orang jika diadakan kelas pagi dan petang.

Untuk menampung keperluan masa hadapan, Kementerian saya bercadang untuk membina sebuah sekolah menengah baru di Gual Periok mengandungi 12 bilik darjah dalam Rancangan Malaysia Ke Empat nanti. Gual Periok adalah lebih kurang 3 batu dari Rantau Panjang.

- (b) *Sekolah Rendah Kebangsaan Rantau Panjang*

Sekolah Rendah Kebangsaan Rantau Panjang sekarang ini mempunyai murid seramai 814 orang dan jumlah bilik darjahnya ialah 10 buah. Pada tahun 1980 dijangkakan muridnya akan bertambah kepada 900 orang. Ini bermakna terdapat lebih seramai 100 orang.

Buat sementara waktu lebihan di Sekolah Rendah Kebangsaan Rantau

Panjang akan dialihkan ke Sekolah Kebangsaan Rantau Panjang. Sekolah Kebangsaan Rantau Panjang sekarang mempunyai 18 bilik darjah dan pada tahun 1980 muridnya dijangkakan bertambah kepada 1,047 orang sahaja. Sekolah ini boleh memuatkan jumlah maxima seramai 1,440 orang, jika diadakan kelas pagi dan petang.

Untuk menampung pertambahan muridnya di masa hadapan satu projek tambahan lebih darjah telah diluluskan kepada Sekolah Rendah Kebangsaan Rantau Panjang.

(c) *Asrama*

Kementerian saya sedang mengkaji kemungkinan untuk membina sebuah asrama di Sekolah Menengah Rantau Panjang dalam Rancangan Malaysia Ke Empat nanti.

ISLAM DIKELIRUKAN OLEH PEMIMPIN PAS

59. Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan:

- (a) adakah beliau sedar bahawa ekoran daripada hasrat Kerajaan hendak mengharamkan perkataan 'Islam' daripada digunakan sebagai nama parti politik atau pertubuhan siasah, maka rakyat telah dikelirukan oleh segolongan pemimpin PAS yang tidak bertanggungjawab dengan menyebarkan dakwah mengatakan Kerajaan sekarang hendak menghapuskan Islam. Oleh itu jika sedar apakah ketegasan Kerajaan dalam memelihara kedudukan Agama Islam yang suci dan tinggi darjatnya daripada diperalatkan oleh parti politik, sehingga telah merosakkan akidah dan kepercayaan orang-orang Islam terhadap konsep Islam sebagai satu agama Allah; dan
- (b) apakah tindakan Kerajaan terhadap golongan pemimpin yang tidak bertanggungjawab yang telah menyebarkan fahaman dan pengertian yang salah terhadap konsep Agama Islam itu sendiri, sehingga dapat memecah-belahkan perpaduan Umat Islam di luar

bandar dan mengelirukan ik'tikad mereka terhadap agama Islam.

Tan Sri Haji Muhammad Ghazali bin Shafie:

- (a) saya ingin mengulangi sekali lagi bahawa soal untuk mengharamkan penggunaan nama agama bagi parti-parti politik akan hanya dilakukan oleh Kerajaan jika ianya perlu. Walau bagaimanapun saya sedar bahawa issue ini telah diputarbelitkan oleh banyak pihak. Parti PAS sendiri tentulah tidak jahil di dalam perkara akidah ini.
- (b) Biarlah kita beri masa kepada golongan-golongan yang tidak bertanggungjawab itu insaf dan memperbetulkan diri mereka serta keadaan dalam masyarakat.

MAH CHIU FONG—KEMATIAN

60. Tuan Seow Hun Khim minta Menteri Kesihatan menyatakan:

- (a) sama ada beliau sedar bahawa seorang murid perempuan Mah Chiu Fong berumur 16 tahun dari Sekolah Menengah Convent, Bukit Mertajam, telah mati pada 12-1-79 disebabkan sikap kelalaian dan tidak bertanggungjawab seorang doktor di Hospital Daerah, Bukit Mertajam, yang tidak memeriksa dan mengubati murid yang sakit itu pada 3-1-1979 dan 12-1-1979 apabila murid itu dibawa ke Hospital oleh guru bertugas;
- (b) sama ada beliau akan menubuhkan satu Suruhanjaya Penyiasat untuk mengkaji selidik keadaan yang mengakibatkan kematian murid itu;
- (c) bila akan beliau mengeluarkan, memandang kepada kes yang serius itu, satu laporan yang lengkap dan teliti tentang kematian murid itu;
- (d) apakah tindakan yang telah diambil atau akan diambil terhadap doktor yang berkenaan; dan
- (e) jika didapati kematian murid itu disebabkan sikap kelalaian dan tidak bertanggungjawab hospital itu, adakah Kerajaan akan menimbang membayar sebarang gantirugi kepada keluarga

yang malang itu dan apakah langkah-langkah yang akan diambil untuk mencegah kes-kes seperti ini dari berlaku pada masa depan.

Tan Sri Chong Hon Nyan:

- (a) Pesakit bernama Mah Chui Fong diperiksa oleh Doktor di Jabatan Pesakit Luar pada 3-1-1979 dan didapati pesakit tersebut mempunyai tanda-tanda penyakit hysteria.

Ketika Doktor berkenaan memeriksa, ia mendapati nadi dan tekanan darah, jantung dan pernafasannya adalah biasa. Doktor berkenaan menasihatkan kepada guru yang mengiringi pesakit bahawa pesakit tersebut hendaklah dibawa kepadanya bersama-sama ibu bapa untuk disemak kedudukan kesihatannya semula seminggu kemudian.

Tetapi pada petang hari itu juga, ibu bapa pesakit membawa pesakit itu kepada seorang doktor prebet. Doktor prebet tersebut memeriksanya dan merujuk kes itu ke Hospital Besar, Pulau Pinang. Dalam surat rujukan itu beliau mencatatkan bahawa pesakit itu nampaknya mengidap penyakit hysteria. Si pesakit tidak dibawa ke hospital di antara jangka masa 3-1-1979 hingga 11-1-1979 sebagaimana yang telah diminta.

Pada 12-1-1979 jam 12.15 tengahari, pesakit tersebut dibawa ke bilik kecemasan, Hospital Daerah Bukit Mertajam. Beliau didapati dalam keadaan tidak sedarkan diri, muka pucat, nadi dan tekanan darahnya tidak dapat dikesan.

Segala usaha telah dijalankan untuk memulih dan menghidupkan pesakit tetapi gagal. Pesakit tersebut meninggal dunia.

Berdasarkan kepada "clinical findings" doktor yang memeriksa berpendapat pesakit meninggal dunia disebabkan oleh Severe Anaemia.

Doktor mahukan post-mortem dijalankan untuk mengesahkan diagnosis-nya tetapi bapa si pesakit tidak membenarkan doktor menjalankan post-mortem.

- (b) Kementerian Kesihatan tidak berhajat untuk menubuhkan Suruhanjaya Penyasat untuk kes ini.

- (c) Dengan penjelasan yang saya beri di atas maka adalah tidaklah perlu bagi saya mengeluarkan satu laporan bagi maksud ini dan dengan penjelasan yang saya beri di atas soalan (d) dan (e) tidak timbul.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN TAMBAHAN (1978)

DAN

USUL

ANGGARAN PEMBANGUNAN (TAMBAHAN) (BIL. 2), TAHUN 1978

DAN

ANGGARAN PEMBANGUNAN (TAMBAHAN) (BIL. 1), TAHUN 1979

Jawatankuasa

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula pertimbangan atas Rang Undang-undang Perbekalan Tambahan (1978) dan Anggaran Pembangunan Tambahan 1978 dan 1979 dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis (29hb Mac, 1979)

Majlis mesyuarat menjadi Jawatankuasa.

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan*
Jawatankuasa)

Tuan Pengerusi: Ahli Yang Berhormat, pada masa Dewan ini ditangguhkan hari Khamis minggu yang lalu, Majlis ini telah mengambil ketetapan meluluskan bacaan kali yang kedua bagi Rang Undang-undang Perbekalan Tambahan dan meluluskan juga usul Anggaran Pembangunan Tambahan di-edarkan kepada Jawatankuasa sesebuah Majlis.

Saya jemput wakil daripada Jabatan Perdana Menteri untuk mengemukakan:

Maksud B. 2, B. 4, B. 7, B. 9, B. 11, B. 13 dan B. 14 (Jadual)—

Maksud P. 8 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978)—

Maksud P. 8, P. 9 dan P. 10 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979)—

4.57 ptg.

Menteri Tak Berpotfolio (Pengiran Othman bin Haji Pengiran Rauf): Tuan Pengerusi, saya bangun bagi mengusulkan supaya Anggaran Belanja Mengurus Tambahan Kedua Tahun 1978 berjumlah \$9,077,691 bagi Jabatan-jabatan di bawah Jabatan Perdana Menteri diluluskan dan menjadi sebahagian daripada Jadual dan Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 2) Tahun 1978 berjumlah \$23,180,230 dan Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 1) Tahun 1979 berjumlah \$182,772,020 diluluskan.

Bagi Anggaran Belanja Mengurus Tambahan Kedua Tahun 1978, tambahan peruntukan bagi setiap Maksud Bekalan adalah seperti berikut:

MAKSUD B. 2—MAJLIS RAJA-RAJA

Tambahan sebanyak \$22,225 adalah diperlukan untuk menampung perbelanjaan berkaitan dengan Mesyuarat Majlis Raja-raja yang telah diadakan di Pulau Pinang.

MAKSUD B. 4—SURUHANJAYA PILIHAN-RAJA

Peruntukan tambahan sebanyak \$5,428,950 adalah diperlukan untuk menjayakan Pilihan-raja Umum yang diadakan dalam tahun 1978. Sebanyak \$2,168,500 daripada jumlah tersebut adalah untuk pembayaran elaun kepada lebih 51,000 kakitangan sementara yang terlibat dalam urusan ini, dan \$2,191,200 adalah diperuntukkan untuk menampung perbelanjaan perjalanan dan pengangkutan mereka. Sebanyak \$198,050 diperuntukkan untuk bayaran elaun lebih masa kakitangan Suruhanjaya dan Jabatan Cetak Kerajaan dan yang selainnya adalah untuk pengangkutan barang-barang, perhubungan, iklan dan segala yang diperlukan berkaitan dengan pilihanraya tersebut.

MAKSUD B. 7—SURUHANJAYA PERKHIDMATAN PELAJARAN

Tambahan yang diperlukan adalah sebanyak \$139,200 untuk membiayai kos berkaitan dengan tambahan kakitangan Unit Pengambilan, pelaksanaan Laporan Gaji

Jawatankuasa Kabinet, dan lain-lain keperluan pejabat Urusetia di Semenanjung, Sabah dan Sarawak.

MAKSUD B. 9—JABATAN PERKHIDMATAN AWAM MALAYSIA

Tambahan sebanyak \$2,420,337 adalah dikehendaki. Daripada jumlah ini sebanyak \$1,436,000 adalah untuk elaun gantian cuti rihat kepada pegawai-pegawai yang bersara, \$692,926 adalah untuk pembayaran sewa pejabat Bahagian Perundingan di Wisma PKNS dan Bahagian Pencen di Bangunan Oriental Plaza. Sebanyak \$200,000 adalah diperlukan untuk mengeluarkan Buku Panduan Perkhidmatan Cemerlang. Peruntukan tambahan selebihnya adalah untuk penyelenggaraan dan pembelian alat perabut yang tiada dapat dielakkan.

MAKSUD B. 11—PEJABAT SETIAUSAHA PERSEKUTUAN, SABAH

Peruntukan tambahan \$76,603 adalah diperlukan untuk menampung bayaran tunggakan dan gaji kakitangan Jabatan ini berikutan dengan pelaksanaan Laporan Gaji Jawatankuasa Kabinet.

MAKSUD B. 13—JABATAN PENGAJIAN PEMBANGUNAN MALAYSIA

Tambahan sebanyak \$9,050 adalah diperlukan untuk membayar tunggakan dan gaji kakitangan di Cawangan Sabah dan Sarawak berikutan dengan pelaksanaan Laporan Gaji Jawatankuasa Kabinet.

MAKSUD B. 14—JABATAN PERANGKAAN

Peruntukan tambahan yang diperlukan adalah sebanyak \$981,326. Daripada jumlah ini sebanyak \$525,096 adalah untuk melaksanakan pembayaran tunggakan dan gaji kakitangan berikutan dengan Laporan Jawatankuasa Kabinet dan \$230,000 untuk belanja pengangkutan dan sewa bangunan sebagai persediaan Banci Penduduk 1980. Tambahan selebihnya yang diperlukan adalah untuk memasang alat pencegah api di Ibu Pejabat sebanyak \$154,230 dan lain-lain keperluan kemudahan pejabat.

Tuan Pengerusi, sekarang saya beralih kepada Anggaran Perbelanjaan Pembangunan

Tambahan. Bagi Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 2) Tahun 1978. Maksud B. 8—Jabatan Perdana Menteri memerlukan tambahan sebanyak \$23,180,230 untuk butiran-butiran berikut:

Bagi Butiran (projek) 8—Pemberian kepada Negeri-negeri untuk Jalan di Luar Bandar, tambahan sebanyak \$20 juta adalah diperlukan. Peruntukan yang sedia ada sebanyak \$45 juta bagi tahun 1978 di dapati tiada mencukupi dan Dewan adalah diminta meluluskan tambahan tersebut yang telah didahulukan daripada simpanan Luar Jangka.

Bagi Butiran (projek) 21—Perbadanan Perkapalan Antarabangsa Malaysia Berhad telah diperuntukkan sebanyak \$1.8 juta di bawah Rancangan Malaysia Ketiga untuk menubuhkan Lembaga Peperiksaan Laut dan menaikkan taraf Pusat Latihan Perkapalan Malaysia kepada Akademi Laut. Dari jumlah ini sebanyak \$1,040,000 adalah dikehendaki bagi tahun 1978 untuk pembelian tanah, sebuah kapal latihan dan membiayai sumbangan penubuhan/Pusat tersebut. Peruntukan berkenaan telahpun didahulukan daripada Simpanan Luar Jangka dan Dewan ini adalah diminta meluluskannya.

Bagi Butiran (projek) 36—Penyelenggaraan Jalan-jalan Kampung tambahan sebanyak \$2,140,230 telahpun didahulukan daripada Simpanan Luar Jangka untuk membiayai pembelian alat-alat Jentera bagi melaksanakan projek tersebut di Negeri Sabah, Dewan adalah diminta meluluskan tambahan yang diperlukan ini.

Bagi Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 1) Tahun 1979, sukalah saya menghuraikan jumlah peruntukan tambahan yang diperlukan bagi setiap Maksud Pembangunan.

(i) **MAKSUD P. 8—JABATAN PERDANA MENTERI** memerlukan peruntukan tambahan sebanyak \$176,570,060 bagi Butiran (Projek) di bawah, berikutan dengan Kajian Semula Racangan Malaysia Ketiga, dan Dewan adalah diminta meluluskannya.

Bagi Butiran (projek) 1—Kajian Rancangan tambahan sejumlah \$4 juta adalah diperlukan untuk meneruskan kajian-kajian rancangan

yang sedang dilaksanakan dan juga menjalankan kajian-kajian yang baru.

Bagi Butiran (projek) 10—Lembaga Perancang Keluarga Kebangsaan memerlukan tambahan sebanyak \$12,400,000 untuk melaksanakan berbagai projek perancang keluarga dan projek kependudukan yang terdiri daripada kelinik-kelinik perancang keluarga dan pusat kesihatan ibu dan kanak-kanak.

Bagi Butiran (projek) 12—Perbadanan Nasional Berhad (PERNAS) memerlukan peruntukan dalam bentuk pinjaman sebanyak \$64,700,000 untuk melaksanakan berbagai projek termasuk projek usahasama, pembelian saham dan sebagainya.

Bagi Butiran (projek) 13—Pusat Penyelidikan Ugama, tambahan peruntukan tanda sebanyak \$10 adalah dikehendaki untuk memudahkan mendapatkan tambahan peruntukan apabila dikehendaki kelak.

Bagi Butiran (projek) 15—Pusat Penerangan Data Cawangan Komputer, Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri memerlukan tambahan peruntukan sebanyak \$270,000 untuk meneruskan usaha-usaha mengumpul dan mengemaskinikan data terbaharu untuk memudahkan proses merangka dasar-dasar dan merancang pembangunan.

Bagi Butiran (projek) 17—Sistem Data Cantuman Negara, tambahan peruntukan sebanyak \$250,000 adalah diperlukan bagi membiayai kerja-kerja mengumpul dan mencantumkan data-data mengenai aspek sosio-ekonomi seperti corak pemilikan tanah, aliran gunatenaga, perubahan penduduk dan sebagainya.

Bagi Butiran (projek) 18—Penempatan semula Mangsa-mangsa Banjir tambahan sebanyak \$750,000 adalah diperlukan bagi maksud penempatan dan lain-lain urusan yang berkaitan.

Bagi Butiran (projek) 19—Menyediakan kemudahan-kemudahan dan bantuan-bantuan bagi peniaga-peniaga kecil tambahan peruntukan tanda sebanyak \$10 adalah dikehendaki untuk memudahkan mendapat peruntukan tambahan apabila diperlukan kelak.

Bagi Butiran (projek) 21—Perbadanan Perkapalan Antarabangsa Malaysia Berhad (MISC) peruntukan sebanyak \$25 juta adalah diperlukan bagi membeli saham untuk menambah ekuiti Kerajaan dalam MISC.

Bagi Butiran (projek) 22—Komputer untuk Bilik Gerakan Negara berkehendakkan tambahan tanda \$10 bagi memudahkan mendapat tambahan peruntukan bilamana diperlukan.

Bagi Butiran (projek) 23—Penyelenggaraan Jalan-jalan Kampung, memerlukan tambahan sebanyak \$6,800,000 untuk bantuan kepada Kerajaan-kerajaan Negeri bagi menyelenggara jalan-jalan kampung di seluruh negara yang tiada berkelayakan untuk mendapat geran penyelenggaraan yang diberikan mengikut Perlembagaan. Peruntukan ini telah didahulukan daripada Simpanan Luar Jangka.

Bagi Butiran (projek) 24—Pemulihan Kampung-kampung adalah satu butiran baru yang terkandung dalam Kajian Semula Rancangan Malaysia Ketiga (1976-1980) dengan peruntukan sebanyak \$80 juta. Untuk tahun 1979 peruntukan sejumlah \$30 juta adalah diperlukan.

Bagi Butiran (projek) 31—Kajian Rancangan, memerlukan tambahan tanda \$10 untuk memudahkan mendapat peruntukan tambahan apabila diperlukan bagi kajian rancangan negeri Sarawak.

Bagi Butiran (projek) 34—Menyediakan kemudahan-kemudahan dan bantuan bagi peniaga-peniaga kecil bagi negeri Sarawak peruntukan tambahan tanda \$10 adalah diperlukan untuk memudahkan mendapat tambahan apabila diperlukan kelak.

Bagi Butiran (projek) 35—Pemberian kepada negeri-negeri untuk Jalan Luar Bandar tambahan peruntukan sebanyak \$10 juta adalah diperlukan bagi negeri Sarawak.

Bagi Butiran (projek) 36—Penyelenggaraan Jalan-jalan Kampung di Sarawak peruntukan tambahan sebanyak \$2,700,000 adalah dikehendaki untuk penyelenggaraan dan membeli alat-alat jentera yang diperlukan. Peruntukan ini telah didahului daripada Simpanan Luar Jangka.

Bagi Butiran (projek) 37—Pemulihan kampung-kampung, peruntukan tambahan sebanyak \$4 juta adalah diperlukan dalam tahun 1979 untuk membiayai kerja-kerja memulih dan menaikkan taraf sosial kampung-kampung. Butiran ini adalah butiran baru yang terkandung dalam Kajian Semula Rancangan Malaysia Ketiga.

Bagi Butiran (projek) 41—Kajian Rancangan di negeri Sabah peruntukan tambahan tanda sebanyak \$10 adalah dikehendaki bagi memudahkan mendapatkan peruntukan apabila diperlukan kelak.

Bagi Butiran (projek) 44—Menyediakan kemudahan-kemudahan dan bantuan-bantuan bagi peniaga-peniaga kecil, tambahan peruntukan sebanyak \$200,000 adalah diperlukan bagi negeri Sabah.

Bagi Butiran (projek) 45—Pemberian kepada Negeri-negeri untuk Jalan-jalan di Luar Bandar, peruntukan tambahan sebanyak \$10 juta adalah diperlukan bagi negeri Sabah.

Bagi Butiran (projek) 46—Penyelenggaraan Jalan-jalan kampung, peruntukan tambahan sebanyak \$1,500,000 adalah diperlukan bagi bantuan kepada negeri Sabah. Jumlah ini telah didahulukan daripada Simpanan Luar Jangka.

Bagi Butiran (projek) 47—Pemulihan Kampung-kampung, peruntukan sebanyak \$4 juta adalah diperlukan untuk menyediakan berbagai kemudahan infrastruktur pemulihan kampung-kampung tradisional.

(ii) Bagi maksud P. 9—Jabatan Perkhidmatan Awam memerlukan tambahan sebanyak \$3 juta adalah untuk membiayai kerja-kerja membina bangunan asrama, dewasa dan peralatan di Institiut Tadbiran Awam Negara, dan juga untuk khidmat perunding dan kerja-kerja permulaan bangunan Institiut di Wilayah Persekutuan, negeri Kedah, Trengganu dan Johor. Dewan diminta meluluskan peruntukan tambahan sebanyak \$3 juta dan meminda anggaran harga butiran (projek) daripada \$8.7 juta dalam Rancangan Malaysia Ketiga kepada \$26,339,500.

(iii) Maksud P. 10—Jabatan Kehakiman. Jabatan Kehakiman memerlukan tambahan

sebanyak \$3,201,960 untuk membina Mahkamah di Semenanjung Malaysia dan Sabah. Dewan diminta meluluskan tambahan sebanyak \$3,201,960 dan meminda anggaran harga butiran (projek) daripada \$9,941,000 dalam Rancangan Malaysia Ketiga, kepada \$34,521,000.

Tuan Pengerusi, perbelanjaan yang dikehendaki seperti yang saya terangkan itu adalah amat perlu bagi Belanja Mengurus dan Pembangunan yang telah dijalankan oleh Jabatan-jabatan Kerajaan di bawah Jabatan Perdana Menteri.

Perbelanjaan Pembangunan adalah mustahak untuk mengurus dan menjayakan projek-projek pembangunan di bawah Rancangan Malaysia Ketiga. Projek-projek itu adalah sangat-sangat dikehendaki oleh rakyat khususnya mereka di luar-luar bandar seperti klinik-klinik, jalan-jalan kampung dan sebagainya. Begitu juga bantuan kewangan Kerajaan Persekutuan amat diperlukan oleh Kerajaan-kerajaan Negeri bagi mempercepatkan lagi tempoh pembangunan mereka. Bantuan-bantuan kepada peniaga-peniaga kecil adalah untuk memastikan perkembangan ekonomi di segi perdagangan di negeri ini dapat disertai dan dinikmati oleh semua kaum. Pelaburan Kerajaan dalam Perkapalan Antarabangsa (MISC) dan pinjaman Kerajaan kepada PERNAS adalah menunjukkan keazaman Kerajaan untuk memastikan pelaburan dalam negara ini dapat dikuasai dan disertai bersama oleh pelabur-pelabur asing dan juga pelabur-pelabur tempatan.

Perbelanjaan Mengurus pula adalah untuk menambah bilangan kakitangan dan latihan-latihan serta pembelian kelengkapan-kelengkapan yang perlu dan juga bangunan-bangunan tambahan untuk memperkemaskan dan memperbaiki lagi jentera pelaksanaan di semua peringkat. Kerajaan juga perlu membelanjakan berjuta-juta ringgit untuk penyelidikan bagi mendapatkan maklumat-maklumat dan data-data yang sangat perlu dalam merancang projek-projek yang dijalankan oleh Kerajaan. Tidak dapat dinafikan penyelidikan adalah penting untuk memastikan usaha-usaha dan kemudahan-kemudahan yang dijalankan atau disediakan oleh pihak Kerajaan benar-benar berkesan,

berfaedah dan dapat dinikmati oleh seluruh rakyat.

Tuan Pengerusi, saya mengusulkan supaya Anggaran Belanja Mengurus Tambahan Kedua Tahun 1978 diluluskan dan dijadikan sebahagian daripada Jadual, dan Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 2) Tahun 1978 dan Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 1) Tahun 1979 diluluskan.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang Anggaran Mengurus Tambahan Kedua, 1978 di bawah Kepala B. 2, B. 4, B. 7, B. 9, B. 11, B. 13 dan B. 14 dan Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 2) Tahun 1978 iaitu P. 8 dan juga Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 1) Tahun 1979 di bawah Kepala P. 8, P. 9 dan P. 10 di bawah Jabatan Perdana Menteri terbuka untuk perbincangan. Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar.

Tuan Lee Lam Thye (Kuala Lumpur Bandar): (*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Sebelum Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar meneruskan ucapannya, saya suka menyebutkan bahawa ke semua Anggaran Tambahan dan juga Pembangunan hendaklah diluluskan pada hari ini juga dan tentulah perlu untuk menyambung sidang ini sehingga malam. Jadi tiap-tiap Ahli yang hendak bercakap tolong sebutkan Kepala, sama ada Anggaran Mengurus—disebutkan B. berapa, dan Anggaran Pembangunan P. berapa dan bagi panduan semua ada pada Kertas Perintah 4, Kertas Perintah 6 dan juga bagi Pembangunan Kertas Perintah 5 dan 7. Ini semua adalah bagi panduan Ahli-ahli Yang Berhormat. Sila.

5.19 ptg.

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Pengerusi, saya hanya mengambil kesempatan ini untuk menghuraikan dua masalah.

Yang pertama, saya merujuk kepada Kertas Perintah 6 iaitu Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 1) Tahun 1979 muka surat 5 Butiran No. 19 iaitu mengenai Menyediakan Kemudahan-kemudahan dan Bantuan-bantuan bagi Peniaga-peniaga Kecil.

(Tuan Timbalan) Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Jawatankuasa)*

Tuan Pengerusi, saya difahamkan bahawa di bawah Rancangan Malaysia Ketiga lebih kurang sebanyak \$30 juta telah diperuntukkan untuk menyediakan kemudahan-kemudahan dan bantuan-bantuan bagi penjaja-penjaja dan di antara ini saya juga difahamkan bahawa \$2 juta telah diperuntukkan untuk Wilayah Persekutuan.

Mengenai peruntukan \$2 juta ini saya sukalah mendapat tahu daripada Yang Berhormat Menteri yang berkenaan sama ada jumlah ini telah diperuntukkan kepada pihak Dewan Bandaraya Kuala Lumpur dan macam mana wang ini akan digunakan untuk memperbaiki taraf perniagaan penjaja-penjaja di Kuala Lumpur. Saya suka mengesyorkan di sini bahawa pihak Kerajaan patut membincangkan dengan Hawkers Association ataupun Persatuan Penjaja-penjaja di Kuala Lumpur mengenai bagaimana wang ini akan digunakan. Adalah tidak dapat dinafikan bahawa penjaja-penjaja di Kuala Lumpur dan juga di lain-lain tempat sangat-sangat memerlukan bantuan untuk memperbaiki lagi taraf mereka dan saya harap bahawa pihak Kerajaan patutlah mengaturkan satu strategi yang mana wang \$30 juta untuk Malaysia, khususnya, \$2 juta untuk Kuala Lumpur ini dapat digunakan dengan berkesan lagi.

Yang kedua yang akhirnya yang saya hendak huraikan iaitu mengenai Kepala B. 9 Jabatan Perkhidmatan Awam Malaysia. Tuan Yang di-Pertua, saya difahamkan lagi bahawa masih terdapat banyak lagi jawatan-jawatan kosong di dalam jabatan-jabatan Kerajaan yang belum diisikan. Saya ingin mendapat tahu daripada Yang Berhormat Menteri berkenaan apakah langkah-langkah yang telah diambil oleh Jabatan Perkhidmatan Awam untuk mengisikan segala jawatan-jawatan yang kosong di dalam tiap-tiap jabatan berkenaan supaya tiap-tiap projek ataupun segala projek-projek di dalam Rancangan Malaysia Ketiga dapat dijalankan dengan lalin.

Tuan Pengerusi: Oleh kerana tidak ada lagi Ahli-ahli yang hendak bercakap, saya jemput Yang Berhormat Menteri Tak Berpotfolio untuk menjawab.

5.22 ptg.

Pengiran Othman bin Haji Pengiran Rauf:

Tuan Pengerusi, mengenai Butiran 19 iaitu peruntukan bagi Menyediakan Kemudahan-kemudahan dan Bantuan-bantuan bagi Peniaga-peniaga Kecil, Kerajaan telahpun mengambil perhatian tentang perkara ini dan segala usaha telah dibuat untuk memastikan bahawa bantuan ini sampai kepada mereka yang berkenaan. Bagi Wilayah Persekutuan juga adalah dalam perhatian Kerajaan dan segala usaha akan dibuat untuk menentukan bahawa peruntukan itu adalah seperti yang saya katakan tadi sampai kepada mereka yang berkenaan. Walau bagaimanapun, perkara ini bukannya suatu perkara yang mudah untuk dilaksanakan dan maka itu kita mempunyai pegawai-pegawai tertentu untuk melaksanakan mengikut peraturan-peraturan yang telah ditentukan.

Mengenai dengan Jabatan Perkhidmatan Awam, Ahli Yang Berhormat itu menyebutkan mengenai dengan kekosongan yang masih belum diisikan oleh Jabatan Perkhidmatan Awam, saya ingin menerangkan di sini iaitu daripada 500,000 jawatan yang ada di negeri ini hanya kira-kira 40,000 sahaja yang boleh dikatakan belum terisi iaitu pada akhir tahun 1978 yang mana ini hanya merupakan lebih kurang 9% daripada keseluruhannya. Usaha-usaha untuk mengisi jawatan-jawatan yang kosong dalam Jabatan Kerajaan adalah merupakan satu usaha yang berterusan iaitu apabila kita mengisikan jawatan yang ada sekarang, maka jawatan-jawatan baharu pula akan timbul dan juga akan diisikan—meaning this is a continuing process whereby as soon as we have filled the present vacancies the new vacancies arise and this will go on—akan berterusan dari masa ke semasa. Saya ingin memberi jaminan kepada Ahli Yang Berhormat iaitu bahawa segala usaha sedang diambil untuk mempercepatkan pengambilan kakitangan Kerajaan ini tetapi kita harus faham bahawa apabila kita mengisikan jawatan yang kosong di dalam jabatan-jabatan Kerajaan ada beberapa faktor yang perlu dipertimbangkan. Pertama, seperti yang saya katakan tadi merupakan proses yang berterusan di mana apabila kita mengisikan jawatan yang sudah ada, apabila datang lagi tahun depan maka jawatan-jawatan baru pula ada dan kita akan terus berusaha

mengisikannya pula. Ini merupakan satu proses yang berterusan dari masa ke semasa dan tidak ada kemungkinan yang jawatan-jawatan kosong itu habis kita isikan, habislah dia. Ada lagi kekosongan yang akan datang dan mengisikannya akan diteruskan.

Yang kedua ialah di dalam mengambil kakitangan Kerajaan beberapa proses harus dilaksanakan. Misalnya, apabila jawatan itu kosong ianya perlu diiklankan. Kalau ada misalnya 10-20 jawatan kita akan menerima permohonan hingga beribu-ribu orang. Ini akan memakan masa untuk memproseskan permohonan-permohonan ini, kemudian baru kita dapat memilih orang yang layak untuk mengisi jawatan-jawatan yang telah diiklankan itu.

Tuan Yang di-Pertua, saya rasa itu sahajalah keterangan yang perlu saya berikan dan saya mengucapkan terima kasih atas teguran ataupun pandangan yang telah diberikan oleh Yang Berhormat yang berkenaan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sebanyak \$22,225 untuk Maksud B. 2, \$5,428,950 untuk Maksud B. 4, \$139,200 untuk Maksud B. 7, \$2,420,337 untuk Maksud B. 9, \$76,603 untuk Maksud B. 11, \$9,050 untuk Maksud B. 13 dan \$981,326 untuk Maksud B. 14 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual; wang sebanyak \$23,180,230 untuk Maksud P. 8 disetujukan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978 dan wang sebanyak \$176,570,060 untuk Maksud P. 8, \$3,000,000 untuk Maksud P. 9 dan \$3,201,960 untuk Maksud P. 10 disetujukan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979.

Tuan Pengerusi: Sekarang, saya jemput wakil daripada Kementerian Perusahaan Utama.

Maksud P. 23 (Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 1), 1979)—

5.30 ptg.

Menteri Perusahaan Utama (Tuan Paul Leong Khee Seong): Tuan Pengerusi, saya

mohon izin supaya peruntukan tambahan bagi Anggaran Pembangunan Tahun 1979 sebanyak \$49,443,940 di bawah Maksud Bekalan P. 23 dijadikan sebahagian daripada Jadual kepada Rang Undang-undang Perbekalan Tahun 1979.

Tuan Pengerusi, peruntukan tambahan yang diperlukan oleh Kementerian saya adalah untuk membiayai projek-projek yang sedia ada dan juga projek-projek baru yang telah diluluskan berikutan dengan Kajian Semula Rancangan Malaysia Ketiga. Pecahan Perbelanjaan adalah seperti berikut:

- (1) Perbadanan Kemajuan Getah Malaysia Berhad: Butiran (Projek) 2 (i) (ii) dan (iii)—\$29,859,000.
- (2) Rancangan Penanaman Semula Nenas—Butiran (Projek) 3—\$4,000,000.
- (3) Lembaga Tembakau Negara—Butiran (Projek) 4—\$1,212,500.
- (4) Pusat Penyelidikan Kelapa Sawit—Butiran (Projek) 5—\$4,742,275.
- (5) Perhutanan Semenanjung Malaysia—Butiran (Projek) 27, 29, 30, 32, 35, 36 dan 37—\$4,390,865.
- (6) Perhutanan: Sarawak—Butiran (Projek) 45, 48 dan 49—\$314,000.
- (7) Penyiasatan Kaji Punca Air Bumi Semenanjung Malaysia—Butiran (Projek) 65, 67 dan 68—\$2,400,090.
- (8) Penyiasatan Kaji Punca Air Bumi: Sarawak—Butiran 77 dan 80—\$292,700.
- (9) Galian: Butiran (Projek) 94, 96, 97 dan 98—\$2,142,600.

Sekarang, sukalah saya memberikan sedikit keterangan mengenai program dan projek yang akan dilaksanakan.

Perbadanan Kemajuan Getah Malaysia

Tambahan yang diperlukan oleh MARDEC bolehlah dipecahkan mengikut:

- (i) Saham \$20,559,000.
- (ii) Pinjaman \$3,800,000.
- (iii) Pemberian \$5,500,000.

1. Saham

Peruntukan ini adalah diperlukan bagi membeli kilang-kilang baru SMR, mengubahsuaikan kilang-kilang yang sedia ada. Usaha-sama baru dan juga untuk memasang sistem mengawal kebakaran. Pinjaman sebanyak \$3,800,000 adalah dikehendaki untuk dijadikan modal pusingan (working capital) kepada MARDEC. Pembelian—MARDEC juga memerlukan \$5,000,000 bagi melaksanakan usaha mengawal pencemaran serta memulihkan effluent sebelum dilepaskan ke sungai-sungai.

2. Rancangan Penanaman Semula Nenas

Sebanyak \$4 juta adalah diperlukan sebagai tambahan dalam tahun 1979 bagi membiayai Rancangan Penanaman Semula Lembaga Perusahaan Nenas Tanah Melayu.

3. Lembaga Tembakau Negara

Sebanyak \$1,212,500 adalah dikehendaki oleh Lembaga ini sebagai tambahan kepada peruntukan asalnya menjadikan jumlah bagi tahun 1979 sebanyak \$4,079,000. Daripada ini kira-kira 51.5% ataupun \$2,100,000 adalah untuk membiayai belanja Pengerusinya, manakala bakinya untuk melaksanakan projek-projek pembangunan seperti pembinaan bangunan, pejabat-pejabat, program latihan, penguatkuasaan dan perkembangan projek kemajuan dan juga projek pembiakan benih.

4. Pusat Penyelidikan Kelapa Sawit

Pusat Penyelidikan Kelapa Sawit memerlukan \$4,742,275 untuk pembinaan ibu pejabat dan juga satu bangunan untuk bahagian biologinya. Kerja-kerja pembinaan dijangka dapat bermula pada tahun ini dan dijangka siap dalam masa dua tahun.

5. Perhutanan: Semenanjung Malaysia

Tambahan peruntukan yang dikehendaki adalah untuk membiayai enam projek yang sedia ada dan satu projek baru.

Pecahan dan keterangan lanjut adalah seperti berikut:

(1) Penyelidikan Ladang dan Hutan Asli—

Tujuan utama program ini ialah melaksanakan dan mempergiatkan lagi penyelidikan dalam berbagai bidang

perhutanan bagi memperolehi teknik-teknik baru lagi berkesan bagi menjamin pengeluaran kayu di masa hadapan.

(2) Penyelidikan Kimia Kayu—

Di dalam keadaan pasaran dan amalan pembekalan sekarang adalah didapati bahawa banyak kuantiti kayu terutamanya jenis yang kurang bermutu ditinggalkan di dalam hutan. Sisa-sisa kayu ini termasuklah juga pembuangan kayu-kayan dari kilang-kilang perindustrian. Pembaziran yang sedemikian rupa boleh dielakkan melalui usaha-usaha penyelidikan ke arah memperbagaikan lagi kegunaan sumber-sumber hutan, ini termasuklah penyelidikan ke atas keupayaan membuat palpa dan juga siasatan ke atas sisa-sisa kayu.

(3) Penyelidikan ke arah Pengeluaran—

Tujuan utama program ini untuk membekal pihak perindustrian perkayuan dengan khidmat-nasihat dan perundingan. Projek ini diharap akan memperbaiki lagi sistem-sistem pengeluaran perindustrian serta menambahkan kecekapan operasi-operasi yang sedang dijalankan.

(4) Kemudahan Pelajaran dan Latihan—

Sejajar dengan penambahan aktiviti di lain-lain bidang perhutanan maka adalah amat perlu program ini diperlukan terutamanya bagi membekalkan sektor ini dengan keupayaan dan kemahiran yang sesuai untuk masa hadapan di samping menambahkan peluang-peluang pekerjaan bagi orang-orang bumiputra khususnya di kawasan luar bandar.

(5) Penyelidikan dan Pembangunan Kayu—

Program ini adalah bertujuan menggalakkan penggunaan bahan-bahan kayu-kayan dalam bidang pembinaan bangunan. Penyelidikan ini diharap dapat menghasilkan bahan-bahan kayu-kayan yang boleh digunakan secara berkesan dan efficient baik dari segi kejuruteraan mahupun dari segi reka-bentuk.

(6) Tambahan Bangunan Ibu Pejabat Hutan—

Projek ini hanya melibatkan pembinaan bangunan tambahan kepada bangunan ibu pejabat yang sedia ada sekarang ini.

(7) Pemeliharaan Haideroloji Hutan—

Ini adalah satu projek baru yang bertujuan untuk mengkaji dengan teliti kesan-kesan jangka panjang berbagai sistem pembekalan berjentera dan pengurusan hutan ke atas kualiti air yang mengalir hakisan tanah-tanah dan lain-lain perubahan terhadap tanah dan air di kawasan hutan berikut.

(8) Perhutanan: Sarawak—

Aktiviti ini memerlukan tambahan peruntukan sebanyak \$314,000 dalam tahun 1979 bagi meningkatkan lagi tiga projek. Keterangan ringkas adalah seperti berikut:

- (i) Pusat Penyelidikan Kayu dan Latihan Teknik.
- (ii) Sekolah Latihan Perhutanan.
- (iii) Tempat Kehidupan Binatang-binatang Liar.

7. Penyiasatan Kajibumi di Semenanjung Malaysia

Tambahan sebanyak \$2,490,000 yang diperlukan bolehlah dipecahkan mengikut projek-projek seperti berikut:

- (i) Penyiasatan Kaji Punca Air Bumi.
- (ii) Projek Central Belt Penyiasatan Geo-chemical.
- (iii) Tambahan Makmal Ipoh.

8. Penyiasatan Kajibumi di Sarawak.

Aktiviti ini memerlukan sebanyak \$292,700 sebagai tambahan peruntukan kepada satu projek yang sedia ada dan satu projek baru. Pecahannya adalah seperti berikut:

- (i) Penyiasatan Kaji Punca Air Bumi.
- (ii) Alat Kelengkapan Sains dan Prospecting.

9. Galian.

Jumlah tambahan yang diperlukan untuk Maksud ini ialah \$2,142,600. Jumlah ini melebihi dipecahkan mengikut projek-projek berikut:

- (i) Penilaian Bijih Timah dalam Kawasan Rezab Melayu.
- (ii) Penubuhan Makmal Geoteknik.
- (iii) Perkembangan Instituti Penyelidikan Galian Malaysia.
- (iv) Lombong Percubaan.
- (v) Penubuhan Pusat Penyelidikan dan Kemajuan Timah Rantau Asia Tenggara.

Tuan Pengerusi, saya mohon supaya diluluskan peruntukan tambahan sebanyak \$49,443,940 bagi membiayai perbelanjaan yang tersebut di atas dan seterusnya meminta anggaran harga butiran-butiran projek 1, 3, 27, 29, 30, 32, 36, 45, 48, 49, 65, 77, 94 dan 95.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Maksud Pembangunan P. 23 berjumlah \$49,443,940 dalam Anggaran Tambahan Pertama 1979 (Pembangunan) daripada Kementerian Perusahaan Utama sekarang ini terbuka untuk dibahas. Saya jemput Ahli Yang Berhormat dari Sepang.

5.43 ptg.

Tuan Haji Suhaimi bin Datuk Haji Kamaruddin (Sepang): Tuan Pengerusi, saya minta penjelasan, apakah projek di bawah P. 23 Butiran 65 dan 67.

Tuan Paul Leong Khoo Seng: Tuan Pengerusi, boleh ulangi soalan itu?

Tuan Haji Suhaimi bin Datuk Haji Kamaruddin: Tuan Pengerusi, saya ingin mendapat tahu, apakah projek yang dibuat di bawah Butiran 65 dan 67.

Tuan Pengerusi: Saya jemput Ahli Yang Berhormat dari Ulu Trengganu.

5.44 ptg.

Tuan Alias bin Md. Ali (Ulu Trengganu): Tuan Pengerusi, saya mohon izin untuk

bercakap sedikit atas Butiran P. 23, Butiran 27, 29, 30, 32, 36 dan seterusnya iaitu mengenai perhutanan.

Tuan Pengerusi, telah banyak kita perkatakan tentang masalah pembaziran sumber alam di kalangan perusahaan pembekalan di negara kita ini tetapi sampai sekarang nampaknya perbuatan pembaziran itu masih berterusan dan walaupun telah banyak kali pihak para pembalak (sawmillers) diberi ingatan supaya mengurangkan pembaziran tetapi kita sendiri masih melihat banyak kayu-kayu yang kurang, agak rendah mutunya dibakar hangus setiap hari walaupun barangkali kayu-kayu ini kalau dicari jalan secara saintifik masih boleh digunakan tetapi pembakaran kayu secara sewenang-wenang setiap hari ini tentulah satu perbuatan yang membazir yang barangkali sukar dimengerti oleh orang-orang luar yang melihat kayu ini sebagai satu sumber alam yang amat berharga yang boleh digunakan walau seberapa rendah sekalipun mutunya.

Saya kira kita harus mencari satu jalan yang segera dan cepat bagi mengatasi masalah ini, kalau perlu kita mengadakan undang-undang. Begitu juga selain daripada peringkat sawmill, kita juga melihat bagaimana para pembalak telah membazirkan kayu di hutan-hutan ditebang, dibiarkan buruk dan ditinggalkan di merata-rata di tepi jalan.

Kawasan saya sendiri, Tuan Pengerusi, setiap kali balik melawat ke kampung-kampung setiap kali saya berjumpa dengan kayu-kayu yang dilonggokkan ditepi jalan dan buruk oleh kerana hujan dan panas. Saya fikir kita patut mengadakan satu sistem kompaun terhadap orang-orang yang melakukan perbuatan membazir seperti ini. Siapa yang meninggalkan kayu di tepi-tepi jalan dengan tidak membawanya keluar harus dikenakan kompaun kerana ini bukan sahaja membazirkan sumber alam tetapi juga mengurangkan pendapatan negara dari segi hasil.

Saya dapat tahu kayu-kayu itu ditebang dan ditinggalkan dalam hutan mereka tak payah bayar cukai. Jadi pihak Kementerian ini haruslah berpakat dengan Kerajaan Negeri yang bertanggungjawab atas urusan hutan ini supaya mencari satu langkah menghukum orang-orang yang membuat kerja membazir ini.

Saya sebutkan perkara ini oleh kerana kita sedar bahawa pada masa ini dan beberapa ketika yang lalu kita telah menghadapi kekurangan kayu untuk kegunaan domestik sendiri walaupun kita menjadi pengeluar kayu yang besar di kawasan ini tetapi untuk kegunaan kita sendiri kita kadang-kadang sudah hendak dapat cari kayu, pertamanya untuk membuat tiang elektrik. Saya selalu berhadapan dengan perkara ini dan bila timbul, kita bertanya kepada LLN (NEB) mengapa perkara ini lambat dijalankan sedangkan peruntukan sudah diluluskan. Jawapan yang selalu diberikan ialah oleh kerana tak ada kayu untuk dijadikan tiang elektrik. Ini satu perkara yang ganjil. Sementara kita menghadapi kekurangan kayu untuk buat tiang elektrik kita membazirkan apa yang kita ada dengan membiarkan pengusaha-pengusaha balak ini meninggalkan kayu-kayu yang berharga itu dalam hutan atau di tepi-tepi jalan. Sebelum perkara ini sampai kepada proportion yang serious kita hendaklah mencari jalan sekarang juga supaya perbuatan ini bukan sahaja dapat dikurangkan tetapi dapat dihentikan sama sekali.

Tuan Pengerusi, saya juga hendak menyentuh Maksud yang sama, Butiran 65 iaitu Penyiasatan Kaji Punca Air Bumi. Air seperti yang kita tahu adalah satu lagi sumber alam yang amat berharga. Manusia boleh hidup tanpa yang lain tetapi tidak boleh tanpa air. Dalam keadaan sekarang kita mula merasakan betapa air sudah mulai menjadi satu bahan yang berharga kepada kita walaupun negara kita ini terkenal dengan banyak sungai, banyak air dan hampir setiap tahun melimpah-limpah dengan air bah tetapi bila sampai musim kemarau kita tidak dapat mencari air yang cukup untuk kegunaan kita sendiri. Ini lagi satu keadaan yang ganjil. Kita membiarkan sungai-sungai kita mengeluarkan air setiap hari ke laut tetapi bila sampai masa yang kita tidak ada cukup air untuk kegunaan baik untuk minum ataupun untuk kegunaan perusahaan.

Saya mengucapkan terima kasih kepada pihak Kementerian ini dan juga Kementerian-kementerian lain yang telah berusaha sedaya upaya untuk mencari punca-punca air baru dan sekarang ini pihak Kementerian ini sedang membuat penyiasatan untuk mengkaji punca air daripada bumi. Ini adalah satu

langkah yang tepat tetapi ada satu lagi yang saya rasa patut pihak Kementerian ini atau mana-mana juga Kementerian lain boleh buat ialah dengan jalan maximisekan penggunaan air yang ada sekarang iaitu dengan cara misalnya recyclekan air yang telah kita gunakan. Misalnya air yang kita gunakan di rumah-rumah untuk tujuan domestic mungkin boleh recycle untuk digunakan pula oleh kilang-kilang perusahaan yang tentunya tidaklah perlu menggunakan air yang sebaik air kita minum untuk tujuan perusahaan mereka, barangkali mungkin kita gunakan untuk kegunaan pertanian.

Saya pernah berbincang dengan orang yang tahu mengenai soal pertanian mereka mengatakan dari segi tekniknya ini adalah sesuatu yang mungkin yang boleh dilaksanakan, cumanya masalah yang akan timbul ialah physical distance antara kawasan perumahan dengan kawasan pertanian itu biasanya jauh dan kerana itu mungkin untuk menyalurkan air daripada kawasan bandar ke kawasan luar bandar di kawasan pertanian itu memakan belanja yang besar. Tetapi saya percaya kalau kita recyclekan air yang digunakan tadi oleh rumah-rumah itu untuk tujuan perusahaan sebagai langkah permulaan mungkin belanjanya tidaklah sebesar mana. Oleh yang demikian saya meminta Kementerian yang berkenaan di samping menyiasat dan mengkaji punca-punca air daripada bumi eloklah juga memberi perhatian kepada sumber air yang ada sekarang ini yang sedang kita gunakan sekarang ini supaya tidaklah sekali lagi kita di sini membazirkan sumber alam.

Tuan Pengerusi: Oleh kerana tidak ada lagi Ahli Yang Berhormat hendak berbahas, saya jemput balik Yang Berhormat Menteri Perusahaan Utama untuk memberi jawapan.

5.55 ptg.

Tuan Paul Leong Khee Seong: Tuan Pengerusi, sukaiah saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah menyentuh perkara-perkara di bawah Kementerian saya dalam Jawatankuasa mengenai Anggaran Pembangunan (Tambahan), 1979. Kedua-dua Ahli Yang Berhormat telah menyentuh Perkara 65, Penyiasatan Kaji Punca Air.

Sepanjang tahun 1978, Jabatan Penyiasatan Kaji Bumi telah mengadakan Penyiasatan Punca Air Bawah Tanah di Kelantan, Trengganu, Pahang, Kedah, Perlis dan Sarawak. Skim pembekalan air kawasan luar bandar bagi negeri Kelantan telah diberikan keutamaan dan berikutan itu beberapa telaga carigali dan keluaran telah digali. Kebanyakan daripada projek-projek air bawah tanah yang telah dijalankan adalah bagi pihak agensi-agensi Kerajaan seperti JKR, DID, Jabatan Perikanan dan juga beberapa syarikat swasta.

Sejumlah besar air bawah telah dijumpai di beberapa kawasan sejak Jabatan berkenaan memulakan penyiasatan sistematik bagi air bawah tanah dalam tahun 1974. Matlamat jangka panjang Jabatan ini ialah untuk melaksanakan penilaian bersistematik ke atas potensi air bawah tanah bagi seluruh negara. Walau bagaimanapun buat masa ini Jabatan ini sedang melakukan penyiasatan di kawasan-kawasan di mana pembekalan air sangat-sangat diperlukan. Kini Jabatan ini sedang menyiasat serta mencari sumber air bawah tanah di kawasan-kawasan penanaman padi dekat Bukit Gantang dan di daerah Krian di negeri Perak. Penyiasatan di Pulau Langkawi telahpun selesai dan satu rancangan kerja telah disediakan untuk membuat penilaian bersistematik ke atas potensi air bawah tanah di Perlis dan Kedah, dua buah negeri yang telah mengalami bencana kemarau panjang sejak beberapa tahun kebelakangan ini.

Jabatan Penyiasatan Kaji Bumi di samping itu pula telah menghantar beberapa orang pegawai ke seberang laut untuk mengikuti latihan bagi meningkatkan kemahiran serta kepakaran tempatan. Apabila kakitangan tambahan telah dilantik dan dilatih kelak Bahagian Kaji Punca Air Bumi di Jabatan ini akan berkemampuan untuk menghebatkan lagi pencarian dan penyiasatannya ke atas punca air bawah tanah di kawasan yang masih terdapat dan belum disiasat lagi.

Berhubung dengan Projek "Central Belt" Penyiasatan "Geochemical" dalam Butiran 67, kawasan projek ini adalah terletak di utara bahagian tengah Semenanjung Malaysia dan ianya termasuk dalam bahagian-bahagian negeri Kelantan, Pahang dan sebahagian kecil negeri Perak dan Trengganu. Antara bidang kerja yang akan dijalankan di bawah projek ini

ialah analisa geo-systematic dan keputusan-keputusan awal, penyiasatan fizik bumi utara secara mendalam termasuk analisa air sungai dan gas di bawah tanah. Penyiasatan geochemical boleh mendapat bahan-bahan utama seperti waste matters such as lead, zinc, gold and other minerals di "Central Belt" ini.

Tuan Pengerusi, sekiranya saya tidak dapat menyentuh semua perkara-perkara yang telah dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat, saya telah mencatatkan notis cadangan-cadangan mereka.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$49,443,940 untuk Maksud P. 23 disetujui jika sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979.

Tuan Pengerusi: Sekarang saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri Pertanian untuk mengemukakan anggaran perbelanjaan bagi Kementerian beliau.

Maksud B. 24 (Jadual)—

Maksud P. 24 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978)—

Maksud P. 24 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979)—

6.00 ptg.

Timbalan Menteri Pertanian (Tuan Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman): Tuan Pengerusi, saya memohon izin membentangkan Anggaran Belanja Mengurus Tambahan Kedua, 1978 di bawah Maksud B. 24 dan Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 2), 1978 di bawah Maksud P. 24 dan Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 1) 1979 di bawah Maksud P. 24 bagi Kementerian Pertanian seperti berikut:

Tambahan Anggaran Mengurus sebanyak \$4,268,006 dikehendaki bagi tahun 1978 untuk perkara-perkara seperti berikut:

\$768,006 dikehendaki untuk membayar tunggakan dan gaji kakitangan Jabatan Pembangunan Koperasi di Sabah dan Sarawak berikutan pelaksanaan Laporan Gaji Jawatankuasa Kabinet di kedua-dua negeri itu.

\$3.5 juta dikehendaki oleh Lembaga Kemajuan Pertanian Muda (MADA) bagi membiayai perbelanjaan projek-projek kecil yang telah dijalankan bagi mengatasi masalah-masalah pekerjaan dan pendapatan petani-petani yang ditimpa bencana kemarau yang telah melanda sekitar kawasan MADA itu.

Tuan Pengerusi, tambahan Anggaran Pembangunan sebanyak \$4,189,300 dikehendaki bagi tahun 1978 untuk perkara-perkara berikut:

\$1,193,000 sebagai pinjaman kepada Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia (MAJUIKAN) bagi menambahkan ekuitinya di dalam Syarikat Perusahaan Perikanan MAJUIKAN Kedah/Perlis Sendirian Berhad.

\$1.6 juta dikehendaki oleh Jabatan Pertanian, untuk perbelanjaan di negeri Kedah sebanyak \$1 juta dan di negeri Perlis sebanyak \$600,000 di bawah Rancangan Subsidi (AID) iaitu subsidi "inputs" dan memperbagaikan pertanian Jabatan itu bagi tujuan memulihkan petani-petani yang telah ditimpa bencana kemarau. Di bawah Rancangan Subsidi (AID) ini "inputs" pertanian iaitu bahan tanaman, racun serangga dan baja telah diberikan kepada petani-petani yang berkenaan.

\$800,000 adalah dikehendaki bagi melaksanakan projek baru iaitu projek perkembangan kebangsaan di negeri Sarawak yang bertujuan memperkukuhkan jentera perkembangan Kerajaan di peringkat negeri.

Sebanyak \$596,300 dikehendaki bagi membiayai perbelanjaan-perbelanjaan berikut: \$512,000 sebagai pinjaman kepada Kerajaan Negeri Sabah bagi melaksanakan Projek Perintis Rancangan Komesyal Ternakan Lembu di Sook dan \$84,300 bagi menampung bayaran kerja-kerja pembinaan rumah kakitangan Division I bagi seorang Pegawai Agronomist yang ditempatkan di Tawau untuk memajukan agrostological work untuk lembu di bawah Projek Penyelidikan Padang Ternakan.

Tuan Pengerusi, peruntukan tambahan dikehendaki oleh Kementerian Pertanian bagi Anggaran Pembangunan Tambahan Pertama tahun 1979 adalah sebanyak \$402,451,113. Tambahan ini adalah dikehendaki bagi membiayai projek-projek pertanian yang sedia ada dan projek-projek baru yang telah

diluluskan di bawah Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Ketiga. Ia meliputi keperluan kewangan bagi Badan-badan Berkanun di bawah Bidangkuasa Kementerian Pertanian dan juga keperluan Jabatan-jabatan iaitu Jabatan Pertanian, Jabatan Parit dan Taliair, Jabatan Haiwan, Jabatan Perikanan dan Jabatan Pembangunan Koperasi. Butir-butir mengenai tambahan itu adalah seperti yang terkandung di dalam Memorandum Perbendaharaan sebagaimana yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah No. 7 tahun 1979.

Tuan Pengerusi, saya memohon peruntukan tambahan bagi tahun 1978 terdiri dari Belanja Mengurus sebanyak \$4,268,006 dan Belanja Pembangunan sebanyak \$4,189,300 dan bagi tahun 1979 sebanyak \$402,451,113 Belanja Pembangunan sepertimana yang dibentangkan.

Tuan Pengerusi: Sekarang usul ini terbuka untuk dibahas. Saya jemput Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka.

6.07 ptg.

Tuan Chan Teck Chan: Tuan Pengerusi, saya ingin sentuh P. 24 berkenaan perikanan dari Butiran 221 sehingga 229. Tuan Pengerusi, saya ingin sekali sentuh beberapa perkara yang ada berkaitan dengan masalah kehidupan kaum nelayan di Melaka khasnya dan di Malaysia amnya. Pertama saya ingin sekali sentuh mengenai keselamatan kaum nelayan di Malaysia hari ini. Sungguhpun Kerajaan selalu menjamin bahawa pihak Tentera Laut di Raja Malaysia atau Polis Laut di Raja Malaysia akan menjalankan tugasnya untuk memperlindungi keselamatan kaum nelayan ketika mereka menangkap ikan di perairan antarabangsa. Tetapi selama ini kita masih menerima banyak laporan dan aduan daripada persatuan atau kesatuan kaum nelayan tentang bagaimana mereka selalu terancam oleh pihak-pihak yang berkenaan khasnya di Selat Melaka.

Di sini nampaknya Kerajaan sudah gagal memberikan perlindungan keselamatan yang boleh menjaga keselamatan baik dari segi nyawa atau hartabenda mereka.

Baru-baru ini di sebelah Pantai Timur kita pun ada membaca dalam akhbar bagaimana mereka selalu diganggu oleh pihak-pihak yang

berkenaan. Di sini kita adalah meminta bahawa satu jawatankuasa perlu ditubuhkan supaya Kementerian Pertanian, Kementerian Pertahanan dan Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri boleh diselaraskan supaya keselamatan kaum nelayan boleh terjamin ketika mereka menangkap ikan di perairan antarabangsa.

Tuan Pengerusi, saya tidak bersetuju dengan satu peraturan baru yang dikuatkuasakan oleh Kementerian Pertanian bahawa jika sekiranya kaum nelayan yang mencero bohi perairan antarabangsa, apabila dua amaran telah diberikan maka lesen mereka akan dimansuhkan.

Di sini saya ingin menarik perhatian pihak Kerajaan Pusat, khasnya Kementerian Pertanian bahawa majoriti kaum nelayan tidak tahu di manakah perairan di bawah Kerajaan Malaysia, kerana selama ini, umpamanya, pada bulan yang lepas bila, saya dijemput untuk menghadiri mesyuarat yang terdiri daripada semua kesatuan-kesatuan kaum nelayan, saya diberi tahu selama ini pihak Kementerian Pertanian tidak memberikan satu panduan (guide-lines) tempat yang mereka berasa selamat untuk menangkap ikan yang tidak akan mencero bohi perairan Indonesia atau lain-lain pihak yang berkenaan. Ini adalah satu tanggungjawab Kementerian Pertanian untuk memberikan satu arahan yang baharu di mana kaum nelayan boleh dapat tahu bahawa inilah tempat perairan yang tertakluk di bawah jagaan Malaysia dan ini adalah tempat yang selamat. Oleh sebab itu, saya merayu kepada pihak Kementerian Pertanian sebelum kaum nelayan diberi tahu di mana kawasan mereka itu boleh menangkap ikan, maka peraturan baharu ini adalah diharapkan ditarik balik atau ditangguhkan supaya kaum nelayan tidak selalu disiksa dan disusahkan.

Saya hendak bercakap mengenai pampasan yang berlaku di negeri Melaka pada tahun 1977, kalau tidak silap saya, di mana 444 kaum nelayan yang terlibat dalam pencemaran minyak. Selama ini pihak 444 kaum nelayan ini masih belum dapat lagi menerima pampasan mereka, tetapi nelayan di negeri Johor telah menerima. Di sini saya dapati ada satu perkara sudah berlaku iaitu tidak ada satu koordinasi di antara Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar dengan Kementerian Pertanian seolah-olah masalah mereka itu sudah dianggap sebagai bola sepak,

ditandang di sana dan ditandang di sini, kerana bila kita berjumpa Kementerian yang berkenaan katanya bukan tanggungjawabnya, ini tanggungjawab Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar. Kaum nelayan diberitahu oleh Yang Berhormat Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar dalam satu laporan katanya pampasan telah ada dalam rekod Kerajaan, tetapi menurut Kementerian Pertanian katanya tuntutan mereka itu sudah lambat dikemukakan. Di sini saya hendak tahu bahawa adakah pihak Kementerian Pertanian memberitahu kaum nelayan apakah procedure untuk mereka memohon tuntutan bila berlaku pencemaran. Bolehkah nelayan disalahkan bahawa mereka sudah lambat mengemukakan permohonan tuntutan mereka. Saya fikir yang bersalah ialah Kementerian Pertanian, kerana selama ini mereka tidak tahu di manakah mereka perlu mengadu atau di manakah jabatan atau Kementerian yang sewajarnya mengemukakan permohonan tuntutan mereka.

Tuan Pengerusi, saya merayu bagi pihak 444 orang nelayan dalam negeri Melaka supaya gantirugi boleh dikeluarkan kerana mereka masih menghadapi kesusahan ekonomi, kerana mereka sudah melebihi 12 hari tidak dapat ke laut untuk menangkap ikan kerana oil pollution. Di sini saya perlu menarik perhatian Kementerian Pertanian supaya masalah pencemaran minyak diambil berat, kerana bila berlakunya masalah pollution melibatkan kaum nelayan. Saya harap Kementerian Pertanian boleh memberitahu pihak-pihak yang berkenaan supaya mereka boleh mengemukakan permohonan tuntutan mereka dengan seawal-awalnya. Janganlah kes di negeri Melaka ini dijadikan sebagai mangsa sahaja, dijawab ini bukan tanggungjawab mereka, kerana nelayan kemukakan permohonan lambat, atau ini tanggungjawab Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, tetapi yang menerima kemalangan dan kerugian ialah rakyat kita yang miskin. Saya harap pihak yang berkenaan boleh mengambil berat atas perkara itu.

Yang akhirnya, saya sekali lagi merayu kepada Kementerian Pertanian boleh mengadakan satu rancangan master plan jangka panjang untuk memperbaiki dan memmodernkan cara penangkapan ikan kaum nelayan di Malaysia hari ini. Kalau kita lihat di lain-lain negara yang maju baik di Jepun atau di Soviet Union, Amerika Syarikat dan lain-lain Kerajaan adalah memberikan segala bantuan, bukan sahaja dalam bentuk

kewangan tetapi juga nasihat termasuk perkhidmatan keselamatan. Jadi apa yang kita nampak hari ini Kerajaan Malaysia masih tidak bertindak secara inisiatif untuk memberikan bantuan yang sangat-sangat diperlukan oleh kaum nelayan hari ini. Saya harap Kementerian Pertanian sekurang-kurangnya pada tahun hadapan boleh memberitahu Dewan ini apakah rancangan jangka panjang untuk memperbaiki cara penangkapan ikan atau memperbaiki keselamatan penangkapan ikan kaum nelayan kita. Terima kasih.

6.18 ptg.

Tuan Haji Suhaimi bin Datuk Haji Kamaruddin: Tuan Pengerusi, saya akan menyentuh Maksud B. 24, Butiran (Kod) 4100 dan P. 24, Butiran (Projek) 29.

Tuan Pengerusi, pada tahun 1978 negeri-negeri Perlis dan Kedah telahpun menghadapi satu bencana kemarau dan mendatangkan kesusahan kepada penanam-penanam padi dan saya suka mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan tahniah kepada Kerajaan, khususnya Kementerian Pertanian yang telahpun membela nasib petani-petani kita yang telah menghadapi masalah kesusahan akibat daripada kemarau yang telah melanda negeri-negeri Perlis dan Kedah.

Saya cuma suka menarik perhatian iaitu B. 24, Butiran 4100 yang mana jumlah yang telah dibelanjakan ialah sebanyak \$3,500,000 dan kita bandingkan pula P. 24 iaitu di bawah Pembangunan, Butiran (Projek) 29 cuma jumlah yang dibelanjakan adalah \$1.6 juta sahaja. Jadi bermakna belanja di bawah Pengurusan lebih banyak daripada perbelanjaan di bawah Pembangunan, sepatutnya sebalik yang Pembangunan lebih dan di bawah pembahagian Pengurusan dikurangkan. Sepatutnya di bawah Butiran 4100 berjumlah \$1.6 juta dan di bawah Butiran (Projek) 29 sepatutnya berjumlah \$3.5 juta. Itu pada pendapat saya kerana saya fikir tidak kenalaj kerja Pengurusan lebih banyak daripada Pembangunan, lebih-lebih lagi dalam masalah menolong petani-petani dalam menghadapi masalah kemarau di negeri-negeri Perlis dan Kedah, tetapi mungkin di Butiran 4100 ini kerja-kerja kecil telah dilakukan dan kalau itu telah dilakukan, saya cuba hendak mendapat perhatian sama ada boleh atau tidak perbelanjaan Mengurus digunakan untuk Pembangunan.

Tuan Pengerusi: Sebelum Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab, Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Majlis Mesyuarat bersidang semula

USUL

WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN YANG DIBEBAHKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT DAN PENANGGUHAN

Timbalan Menteri Pelajaran (Dato' Chan Siang Sun): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

Bahawa menurut Peraturan Mesyuarat 12.(1) Dewan ini tidak akan ditangguhkan hari ini sehingga usul atas nama Menteri Kewangan Bil. 2 yang tertera dalam Aturan Urusan Mesyuarat untuk hari ini telah selesai ditimbang, dan apabila tamat mesyuarat Dewan ini akan ditangguhkan kepada satu masa yang tidak ditetapkan.

Timbalan Menteri Pertahanan (Dato' Mokhtar bin Haji Hashim): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

Bahawa menurut Peraturan Mesyuarat 12 (1) Dewan ini tidak akan ditangguhkan hari ini sehingga usul atas nama Menteri Kewangan Bil. 2 yang tertera dalam Aturan Urusan Mesyuarat untuk hari ini telah selesai ditimbang, dan apabila tamat mesyuarat Dewan ini akan ditangguhkan kepada satu masa yang tidak ditetapkan.

Tuan Yang di-Pertua: Dewan bersidang semula dalam Jawatankuasa.

Majlis Mesyuarat bersidang dalam Jawatankuasa.

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Jawatankuasa*)

Maksud B. 24 (Jadual)—

Maksud P. 24 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978)—

Maksud P. 24 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979)—

Tuan Pengerusi: Saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri Pertanian menjawab.

6.20 ptg.

Tuan Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman: Tuan Pengerusi, saya pada mulanya bercadang hendak menjawab pertanyaan-pertanyaan yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, tetapi saya fikir sekarang tidaklah perlu saya mengambil masa Dewan ini dengan panjang kerana Ahli Yang Berhormat itu sendiri sudah tidak berada dalam Dewan ini. Walau bagaimanapun, ada dua tiga perkara yang ditimbulkan oleh Ahli Yang Berhormat itu berhubung dengan penyelarasan tentang keselamatan nelayan-nelayan. Saya suka memberi jaminan kepada Dewan ini bahawa penyelarasan antara Kementerian Pertanian dan Kementerian-kementerian yang lain yang terlibat terutamanya Kementerian Pertahanan dan Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri adalah berjalan dengan baik.

Tuan Yang di-Pertua, satu perkara lagi yang ditimbulkan oleh Ahli Yang Berhormat itu ialah berhubung dengan gantrugi atau bayaran pampasan berhubung dengan kemalangan yang berlaku kepada kapal minyak "Daigo Silang" beberapa ketika dahulu. Sebenarnya pampasan bayaran telahpun dibuat kepada nelayan-nelayan yang terlibat di beberapa kawasan di negeri Johor dan Melaka. Saya sendiri dapat memahami dan dapat mengetahui bahawa masih ada lagi rayuan-rayuan yang diterima oleh Kementerian oleh setengah-setengah nelayan yang dapat membuktikan bahawa mereka juga terlibat di dalam menghadapi kerugian semasa kemalangan itu berlaku dan sekarang merayu supaya mereka juga dipertimbangkan untuk mendapatkan pampasan yang sepatutnya. Di dalam lawatan saya dalam bulan lepas ke negeri Melaka saya telah diarah oleh Yang Berhormat Menteri Pertanian supaya meminta pihak Jabatan Perikanan Negeri supaya mengemukakan daftar nelayan-nelayan yang membuat rayuan tersebut. Adalah tidak benar jika Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka itu menuduh bahawa Kementerian Pertanian dan Kementerian Alam Sekitar cuba melepaskan tanggungjawab dengan menolakan tanggungjawab ini di antara satu dengan lain. Sebenarnya,

kedua-dua Kementerian ini telah mengadakan rundingan penyelarasan yang rapi telah diadakan. Bayaran-bayaran pampasan daripada pihak yang berkenaan telah diperolehi melalui Kementerian Alam Sekitar dan bantuan pampasan kepada nelayan-nelayan yang menerima kerugian adalah dibayar melalui Kementerian Pertanian.

Tuan Yang di-Pertua, saya suka juga mengambil peluang sedikit menjawab satu perkara yang ditimbulkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Sepang. Ahli Yang Berhormat itu menimbulkan peruntukan tambahan sebanyak \$3.5 juta yang diperuntukkan kepada MADA atas tujuan mengatasi kesukaran atau kesulitan yang dihadapi oleh petani-petani akibat daripada kemarau yang berlaku di kawasan MADA pada tahun yang lalu. Sukacita saya menyatakan bahawa tambahan sebanyak \$3.5 juta itu diberi kepada MADA adalah atas kelulusan Kabinet sebagai bantuan kepada petani-petani di kawasan MADA yang telah ditimpa kemarau. Seramai 22,000 orang petani telah menikmati bantuan tersebut iaitu melalui penyertaan sebanyak 1,180 projek-projek kecil yang terdiri daripada mencuci taliair, memperbaiki jalan-jalan ladang dan lain-lain kerja penyelenggaraan. Dengan cara ini dapat mengatasi sedikit sebanyak masalah yang dihadapi oleh petani-petani yang hilang mata pencarian mereka disebabkan kemarau yang tersebut.

Akhirnya, saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberi pandangan dan saya berjanji pandangan-pandangan Yang Berhormat itu akan diambil ingatan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$4,268,006 untuk Maksud B. 24 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual, wang sebanyak \$4,189,300 untuk Maksud P. 24 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978; dan wang sebanyak \$402,451,113 untuk Maksud P. 24 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1) 1979.

Tuan Pengerusi: Sekarang, saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, dan saya harap juga kepada Yang Berhormat Menteri bila

mengemukakan tidak panjang-panjang sangat, memadai merujuk kepada Kertas Perintah itu.

Maksud B. 25 (Jadual)—

Maksud P. 25 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978)—

Maksud P. 25 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979)—

6.25 ptg.

Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian (Dato Lew Sip Hon): Tuan Pengerusi, saya bangun mengusulkan supaya Anggaran Belanja Mengurus Tambahan Kedua, 1978 yang berjumlah \$1,316,400. Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 2) Tahun 1978 yang berjumlah \$1,965,405 dan Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 1) Tahun 1979 yang berjumlah \$9,100,000 bagi Kementerian Perdagangan dan Perindustrian diluluskan.

Tambahan Belanja Mengurus sebanyak \$1,316,400 itu adalah diperlukan bagi menampung perbelanjaan mengurus Kementerian ini dalam tahun 1978. Tujuan perbelanjaan itu telah dijelaskan di bawah Maksud B. 25—Kementerian Perdagangan dan Perindustrian di dalam Kertas Perintah No. 3/79, muka 13 dan 14. Dari jumlah ini sebanyak \$1 juta adalah dikehendaki bagi membiayai perbelanjaan berkaitan dengan rombongan perdagangan bagi melawat negara-negara EEC, Amerika Syarikat dan Eropah Timur dan juga untuk penyertaan Malaysia di dalam program-program perdagangan di luar negeri pada tahun lepas.

Tambahan sebanyak \$1,965,405 yang dipohon untuk Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 2) Tahun 1978 itu adalah diperlukan kerana membayar penyertaan ekuiti Kerajaan di dalam Malaysia Export Credit Insurance Berhad seperti dijelaskan di bawah maksud P. 25—Kementerian Perdagangan dan Perindustrian di dalam Kertas Perintah 5/79, muka 5.

Tambahan sebanyak \$9,100,000 yang dipohon untuk Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 1) Tahun 1979 adalah dikehendaki bagi tujuan yang telah dijelaskan di bawah Maksud P. 25—Kementerian

Perdagangan dan Perindustrian Kertas Perintah 7/79, muka 10.

Tuan Pengerusi, saya mohon supaya Anggaran Belanja Mengurus Tambahan Kedua Tahun 1978 sebanyak \$1,316,400, Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 2) Tahun 1978 sebanyak \$1,965,405 dan Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 1) Tahun 1979 yang berjumlah \$9,100,000 bagi Kementerian Perdagangan dan Perindustrian diluluskan.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, usul ini terbuka untuk perbincangan. Jika tidak ada perbincangan, saya kemukakan untuk diputuskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$1,316,400 untuk Maksud B. 25 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual; wang sebanyak \$1,965,405 untuk Maksud P. 25 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978; dan wang sebanyak \$9,100,000 untuk Maksud P. 25 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979.

Tuan Pengerusi: Sekarang saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan mengemukakan Anggaran Perbelanjaannya.

Maksud B. 26 (Jadual)—

Maksud P. 26 dan P. 27 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978)—

Maksud P. 26 dan P. 27 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979)—

6.32 ptg.

Timbalan Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan (Tuan Mak Hon Kam): Tuan Pengerusi, saya terlebih dahulu ingin menerangkan iaitu di dalam ucapan saya ini akan meliputi permohonan-permohonan (Tambahan) Kedua Tahun 1978 dan permohonan-permohonan (Tambahan) Pertama Tahun 1979 bagi Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan untuk mendapat kelulusan dan dijadikan sebahagian daripada Jadual.

Tambahan Kedua, 1978 adalah dipohonkan di bawah Kepala Bekalan B. 26 berjumlah \$314,000 dan di bawah Kepala Pembangunan

P. 26 berjumlah \$2,500,000 (untuk pinjaman) dan di bawah Kepala P. 27 yang berjumlah \$336,000.

Tuan Pengerusi, tambahan sebanyak \$314,000 di bawah Kepala Bekalan B. 26 adalah dikehendaki bagi membiayai perbelanjaan yang berkaitan dengan projek Latihan Sambil Niaga. Program ini adalah merupakan satu dasar bagi Kementerian ini dalam usaha membantu belia untuk menceburkan diri di dalam bidang perniagaan.

Sebanyak \$2,500,000 di bawah Kepala Pembangunan P. 26 adalah dikehendaki sebagai pinjaman kepada Koperasi Belia Nasional (KOBENA) untuk membolehkan Koperasi tersebut membayar premium tanah kepada Kerajaan Negeri Johor dan melaksanakan projek perbekalan makanan kepada Pusat Latihan Belia, Dusun Tua.

Sebanyak \$336,000 di bawah Kepala Pembangunan P. 27 adalah dikehendaki bagi membiayai projek Istana Seri Menanti di Negeri Sembilan dan membeli 18 batang ukiran kayu Sarawak, 2 batang kelering serta membeli bahan-bahan untuk menghias rumah tradisional di Muzium Negara. Dengan ini bolehlah kita menambahkan lagi usaha-usaha membaiki mutu dan kekayaan bahan-bahan di dalam Muzium Negeri ini.

Tuan Pengerusi, Anggaran Pembangunan Tambahan Pertama Tahun 1979 juga dipohon mendapat kelulusan iaitu di bawah Kepala Pembangunan P. 26 yang berjumlah \$16,900,040 dan di bawah Kepala Pembangunan P. 27 yang berjumlah \$583,000.

Tuan Pengerusi, Anggaran Tambahan Pertama Tahun 1979 di bawah Kepala Pembangunan P. 26 yang berjumlah \$16,900,040 adalah diperlukan untuk rancangan-rancangan seperti berikut:

PK 2	Tapien Gelanggang Wilayah Persekutuan	\$ 200,000
PK 3	Tapien Gelanggang Negeri-negeri Semenanjung	\$ 10
PK 8	Kompleks Budaya Negara ..	\$1,000,000
PK 10	Pusat Latihan Belia Sepang ..	\$1,200,000
PK 11	Institusi Sukan	\$3,500,000
PK 14	Koperasi Belia Nasional (KOBENA)	\$2,500,000

PK 15 Projek Belia Niaga		\$5,000,000
PK 16 Pusat Latihan Belia Pantai Timur	\$	10
PK 17 Akademi Seni		\$ 10
PK 18 Kemudahan riadah bandar-bandar kecil		\$3,500,000
PK 31 Tapian Gelanggang Sabah	.. \$	10

yang kesemuanya di atas akan berjumlah sebanyak \$16,900,040.

Anggaran Tambahan Pertama Tahun 1979 di bawah Kepala Pembangunan P. 27 bagi Muzium berjumlah \$583,000 adalah dikehendaki untuk membeli koleksi keramik-keramik dari negara-negara Asia Tenggara untuk menambahkan lagi bahan-bahan yang boleh menarik minat kepada pelawat-pelawat yang akan datang melawat di Muzium nanti.

Tuan Pengerusi, dengan peruntukan tambahan ini, dapatlah Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan menjalankan projek-projek yang telah dirancang dengan lincin dan teratur.

Tuan Pengerusi, saya mohon mencadangkan supaya permohonan Anggaran Belanja Mengurus Tambahan Kedua Tahun 1978 di bawah Kepala Bekalan B. 26 sebanyak \$314,000 dijadikan sebahagian daripada Jadual; dan Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 2) Tahun 1978 di bawah Kepala P. 26 yang berjumlah \$2,500,000 dan di bawah Kepala P. 27 sebanyak \$336,000 dan juga Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 1) Tahun 1979 di bawah Kepala P. 26 berjumlah \$16,900,040 dan Kepala P. 27 sebanyak \$583,000 diluluskan.

Sekian sahaja dan mohon dapat kelulusan.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, usul ini sekarang terbuka untuk perbahasan.

Jika tidak ada perbahasan, saya kemukakan untuk diputuskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$314,000 untuk Maksud B. 36 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual; wang sebanyak \$2,500,000 untuk Maksud P. 26 dan \$336,000 untuk Maksud P. 27 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2),

1978; dan wang sebanyak \$16,900,040 untuk Maksud P. 26 dan \$583,000 untuk Maksud P. 27 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979.

Tuan Pengerusi: Sekarang saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri Pertahanan mengemukakan Anggaran Perbelanjaannya.

Maksud P. 28 (Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 1), 1979)—

6.40 ptg.

Timbalan Menteri Pertahanan (Dato' Mokhtar bin Haji Hashim): Tuan Pengerusi, saya mohon izin untuk mencadangkan supaya tambahan peruntukan sebanyak \$372,112,040 di bawah Maksud P. 28 Anggaran Pembangunan Kementerian Pertahanan 1979 diluluskan.

Seperti yang pernah diterangkan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat di dalam Dewan ini pada masa-masa yang sudah Kementerian ini sentiasa mengkaji keupayaan, kesesuaian dan keperluan alat kelengkapan tentera kita. Dalam Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Ketiga, peruntukan pembangunan Kementerian Pertahanan telah ditambah sebanyak \$831.63 juta dan \$372,112,040 daripadanya adalah diminta sebagai tambahan dalam tahun 1979 ini. Keterangan atas tambahan-tambahan yang diperlukan terdapat dalam Kertas No. 6, muka surat 21 dan 22.

Tuan Pengerusi, dengan tambahan yang dipohon ini, peruntukan pembangunan P. 28 bagi Kementerian Pertahanan akan menjadikan jumlah peruntukan pembangunan yang baru bagi tahun 1979 ialah \$702,369,090.

Tuan Pengerusi, saya mohon mencadangkan.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, Maksud P. 28 di bawah Kementerian Pertahanan sekarang terbuka untuk perbahasan. Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka.

6.41 ptg.

Tuan Chan Teck Chan: Tuan Pengerusi, saya ingin sekali meminta Yang Berhormat Timbalan Menteri Pertahanan menjelaskan

iaitu Butiran 8, (iv) Stor Khas. Bolehkah Yang Berhormat memberitahu Dewan ini apakah ertinya Stor Khas dan apakah barang-barang yang terkandung di dalam Stor Khas itu kerana ianya membelanjakan sebanyak \$299.99 juta.

6.42 ptg.

Dato' Mokhtar bin Haji Hashim: Tuan Pengerusi, ini adalah merupakan keperluan-keperluan bagi semua bahagian yang terdapat di dalam tentera, oleh sebab itu ianya merupakan satu penjenisan yang besar yang tidak dapat diberi satu persatu melainkan kalau diizinkan masa yang panjang untuk memberikan dan saya tidak ada senarainya dengan saya pada petang ini.

Tuan Pengerusi: Tidak ada siapa yang hendak ambil bahagian lagi. Jadi saya kemukakan untuk diputuskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$372,112,040 untuk Maksud P. 28 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979.

Tuan Pengerusi: Sekarang saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri Pelajaran mengemukakan anggaran perbelanjaan Kementeriannya.

Maksud B. 29 dan B. 30 (Jadual)—

Maksud P. 29 dan P. 30 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978)—

Maksud P. 29 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979)—

6.43 ptg.

Timbalan Menteri Pelajaran (Dato' Chan Siang Sun): Tuan Pengerusi, saya mohon mencadangkan supaya peruntukan tambahan belanja mengurus sebanyak \$3,470,374 di bawah Maksud Bekalan 29—Kementerian Pelajaran dan peruntukan tambahan belanja mengurus sebanyak \$40,720,000 di bawah Maksud Bekalan 30—Jabatan Pelajaran Sarawak dan Sabah dimasukkan dalam Jadual Anggaran Belanja Tambahan Kedua 1978.

Keterangan bagi peruntukan-peruntukan tambahan yang diperlukan di atas terdapat pada muka surat 15, 16 dan 17 dalam Kertas Perintah 3 tahun 1979, Memorandum Perbendaharaan Mengenai Anggaran Belanja Mengurus Tambahan Kedua tahun 1978 Bagi Kerajaan Malaysia.

Saya juga ingin membentangkan Anggaran Pembangunan (Tambahan) Bil. 2/1978 di bawah Maksud Bekalan 29 Kementerian Pelajaran yang berjumlah \$7,263,000 dan Tambahan Bil. 1/1979 di bawah Maksud Bekalan 29 Kementerian Pelajaran yang berjumlah \$29,999,981. Kedua-duanya berjumlah \$37,262,981.

Pecahan peruntukan yang diperlukan ada diperincikan dalam Buku Anggaran yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah No. 4 tahun 1979 dan Kertas Perintah No. 6 tahun 1979.

Dengan ini, Tuan Pengerusi, saya mohon mencadangkan.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, Maksud B. 29 dan B. 30, Maksud Pembangunan P. 29 dan P. 30 di bawah Kementerian Pelajaran sekarang terbuka untuk perbincangan.

Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka.

6.45 ptg.

Tuan Chan Teck Chan: Tuan Pengerusi, saya akan menyentuh P. 29, Butiran 7—Latihan Guru. Di sini saya ingin sekali mendapat satu maklumat dari Yang Berhormat Timbalan Menteri Pelajaran iaitu selama ini apakah langkah-langkah yang telah diambil oleh pihak Kementerian Pelajaran untuk mengatasi masalah-masalah yang dihadapi oleh begitu ramai guru-guru sementara yang tidak memperolehi peluang untuk menjalankan latihan-latihan mereka. Setahu saya baru-baru ini di negeri Johor ada 100 lebih guru-guru sementara telah dihentikan kontraknya. Tetapi sekolah-sekolah di Malaysia amnya masih lagi menghadapi kekurangan guru-guru yang terlatih ataupun guru-guru sementara.

Maka saya meminta Yang Berhormat Timbalan Menteri dapat memberitahu Dewan ini apakah langkah-langkah konkrit yang telah

diambil oleh Kementerian Pelajaran untuk mengatasi pertamanya ialah latihan untuk guru-guru sementara, kedua ialah masalah kontrek yang telah diberhentikan oleh Kementerian Pelajaran baru-baru ini di Johor khususnya dan Malaysia amnya.

6.46 ptg.

Dato' Chan Siang Sun: Tuan Pengerusi, mengenai latihan guru yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, apa yang disentuh itu barangkali berkenaan dengan guru sementara khasnya. Untuk guru sementara, kita baru-baru ini ada memberikan notis untuk menamatkan perkhidmatan mereka oleh kerana pada tahun ini kita akan mengeluarkan daripada maktab-maktab perguruan ramai guru-guru dan bilangan ini barangkali masih tidak mencukupi. Oleh kerana untuk melicinkan pentadbiran Jabatan Pelajaran Negeri kita memberikan notis tamat perkhidmatan kepada mereka dahulu dan apabila sampai satu masa kita mendapatkan guru-guru yang terlatih kepada sekolah-sekolah masing-masing, jikalau dalam sebuah negeri itu masih ada kekosongan, kita akan memberikan peluang kepada mereka yang lama berkhidmat dengan kita. Ini bermakna guru-guru sementara yang datang memasuki perkhidmatan yang lama itu barangkali dapat tinggal. Mereka yang datang, berkhidmat awal barangkali kena ditamatkan dulu. Mengikut angka-angka yang diterima barangkali sebagaimana saya katakan tadi, untuk melicinkan pentadbiran berkenaan guru-guru sementara ini bila kita membuat perjanjian dengan mereka, kedua-dua pihak mesti beri notis satu bulan sebelum menamatkan perkhidmatan. Maka dengar sebab itulah kita memberikan notis. Tetapi negeri Johor barangkali ada sebahagian besar guru-guru sementara akan diambil balik.

Berkenaan dengan rancangan-rancangan untuk melatih guru-guru, memanglah Kementerian Pelajaran ada rancangan-rancangan. Bila kita menamatkan Rancangan Malaysia Ketiga, bilangan guru-guru sementara barangkali cuma ada 4% atau 5% sahaja, belum dapat diselesaikan. Kita mesti memelihara angka 4%-5% oleh kerana dengan ini kita boleh seimbangkan dengan pentadbiran kita. Saya harap Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka jangan bimbanglah, kita akan mengambil langkah yang positif supaya guru-guru

sementara dapat diberikan peluang dan guru-guru yang terlatih akan dihantar banyak ke sekolah-sekolah supaya sekolah-sekolah dan murid-murid kita dapat menerima pelajaran yang sempurna.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$3,470,374 untuk Maksud B. 29 dan \$40,720,000 untuk Maksud B. 30 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual; wang sebanyak \$7,263,000 untuk Maksud P. 29 dan \$10 untuk Maksud P. 30 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978; dan wang sebanyak \$29,999,981 untuk Maksud P. 29 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979.

Tuan Pengerusi: Sekarang saya jemput Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Luar Negeri mengemukakan Anggaran Perbelanjaan.

Maksud B. 31 (Jadual)—

Maksud P. 30 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979)—

6.51 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Luar Negeri (Tuan Mohd. Kassim bin Ahmad): Tuan Pengerusi, saya bagi pihak Yang Berhormat Mulia Menteri Luar Negeri pohon izin mengemukakan untuk kelulusan Dewan ini Perbelanjaan Tambahan Maksud B. 31 Belanja Mengurus 1978 sebanyak \$700,000 dan Tambahan Anggaran Pembangunan P. 30 sebanyak \$5 juta.

Seperti yang diterangkan dalam Kertas Perintah No. 3 Tahun 1979—\$200,000 adalah untuk tujuan membekalkan perabut-perabut dan alat-alat kelengkapan pejabat Canseri-canseri di Warsaw dan Ankara.

Di bawah Anggaran Pembangunan P. 30 mengikut Kertas Perintah No. 7 Tahun 1979 tambahan diperlukan adalah sebanyak \$2,445,230 bagi pembaikan dan pembelian perabut di Canseri baru di Paris, \$230,751 bagi pembaikan atau pembelian perabut-perabut di Canseri baru di Washington, \$500,000 untuk memulakan projek kompleks

Canseri baru di Bangkok dan \$500,000 untuk memulakan projek kompleks baru di Jakarta.

Dengan ini saya mohon Perbelanjaan Tambahan yang tersebut di atas menjadi sebahagian daripada Jadual dan disetujui.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, Kepala B. 31 dan Kepala Perbekalan P. 30 di bawah Kementerian Luar Negeri sekarang terbuka untuk perbincangan. Kalau tidak ada Ahli Yang Berhormat yang hendak mengambil bahagian dalam perbincangan, saya kemukakan usul ini untuk diputuskan.

Masalah dikemukakan bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$700,000 untuk Maksud B. 31 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual; dan wang sebanyak \$5,000,000 untuk Maksud P. 30 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979.

Tuan Pengerusi: Sekarang saya jemput Timbalan Menteri Kewangan mengemukakan Anggaran Perbelanjaan Kementeriaannya.

Maksud B. 33 dan B. 36 (Jadual)

Maksud P. 32 dan P. 35 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978)—

Maksud P. 31 dan P. 34 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979)—

6.54 ptg.

Timbalan Menteri Kewangan (Datin Paduka Rafidah Aziz): Tuan Pengerusi, dengan izin, saya membentangkan Anggaran Belanja Mengurus Tambahan Kedua, 1978, Anggaran Pembangunan Tambahan Kedua, 1978 dan Anggaran Pembangunan Tambahan Pertama, 1979 untuk Kementerian Kewangan yang meliputi anggaran Jabatan-jabatan yang termasuk di bawah portfolio Kementerian Kewangan dan saya mencadangkan supaya peruntukan berikut diluluskan.

(A) Anggaran Belanja Mengurus Tambahan Kedua, 1978

(i) Maksud B. 33—Pentadbiran Am Perbendaharaan	\$27,147,490
(ii) Maksud B. 36—Jabatan Hasil Dalam Negeri	\$ 2,809,116
Jumlah ..	<u>\$29,956,606</u>

(B) Anggaran Pembangunan Tambahan Kedua, 1978

(i) Maksud P. 32—Perbendaharaan	\$257,600,000
(ii) Maksud P. 35—Kastam dan Eksais Di Raja	\$ 4,000,000
Jumlah ..	<u>\$261,600,000</u>

(C) Anggaran Pembangunan Tambahan Pertama, 1979

(i) Maksud P. 31—Perbendaharaan	\$76,100,000
(ii) Maksud P. 34—Kastam dan Eksais Di Raja	\$ 8,600,000
Jumlah ..	<u>\$84,700,000</u>
Jumlah Besar ..	<u>\$376,256,606</u>

Anggaran Belanja Mengurus Tambahan Kedua, 1978

Termasuklah keperluan untuk jumlah \$11.36 juta yang dikehendaki sebagai pinjaman kepada Kerajaan Negeri Johor untuk membiayai projek-projek kecil pembangunan dan pembayaran tunggakan gaji bagi guru-guru u gama dalam tahun 1978 berikutan dengan pelaksanaan Laporan Gaji Aziz. Juga \$4.03 juta sebagai pinjaman kepada Kerajaan Negeri Kelantan untuk pembelian alat-alat kelengkapan pejabat dan kenderaan, kegunaan Jabatan-jabatan di Negeri tersebut. Juga sebanyak \$11.76 juta dikehendaki bagi membiayai perbelanjaan:

- (i) untuk pemberian sementara kepada Dewan Bandaraya.
- (ii) dan juga pinjaman kepada Dewan Bandaraya untuk pembangunan tanah Bumiputra di kawasan Wilayah Persekutuan; dan
- (iii) \$810,000 untuk bayaran saguhati kepada tanggungan-tanggungan pegawai-pegawai Kerajaan berikutan dengan kemalangan kapal terbang MAS dalam tahun 1977.

Anggaran Pembangunan Tambahan Kedua, 1978

Sebanyak \$52.6 juta dikehendaki sebagai tambahan pinjaman kepada Bank Rakyat sebagai bantuan kewangan daripada Kerajaan bagi membolehkan Bank tersebut menyusun semula struktur kewangannya. Dengan tambahan ini jumlah pinjaman yang diluluskan telah meningkat kepada \$100 juta.

Sebanyak \$205 juta dikehendaki dalam tahun 1978 bagi menambah peruntukan Kumpulanwang Pinjaman Perumahan bagi membolehkan pinjaman perumahan diberi kepada pegawai-pegawai Kerajaan dan lain-lain kakitangan yang berkelayakan melalui pinjaman kepada Badan-badan Berkanun dan Kerajaan-kerajaan Negeri.

Anggaran Pembangunan Tambahan Pertama, 1979

Tambahan \$76.1 juta dikehendaki bagi pengambilan balik tanah seluas lebih kurang 1,441.13 ekar di Ladang Hawthornden dan Ladang Bukit Jalil yang luasnya lebih kurang 1,261.25 ekar.

Tujuan pengambilan balik tanah-tanah tersebut ialah untuk mengadakan simpanan tanah Kerajaan yang cukup di kawasan-kawasan stratigik bagi kemudahan perancangan pembangunan di masa hadapan.

Dewan adalah diminta meluluskan tambahan sebanyak \$76.1 juta bagi membiayai perbelanjaan tersebut.

Tuan Pengerusi, saya mohon mencadangkan.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, Kepala Bekalan B. 33 dan B. 36 dan juga Kepala Pembangunan P. 32, P. 35, P. 31 dan P. 34 di bawah Kementerian Kewangan sekarang terbuka untuk perbincangan. Yang Berhormat dari Petaling.

6.57 ptg.

Tuan Lim Kit Siang (Petaling): Tuan Pengerusi, saya mengambil peluang untuk mengemukakan satu perkara di bawah P. 32 Anggaran Pembangunan Tambahan Bil. (2) Tahun 1978, Butiran (Projek) 11—Kumpulanwang Pinjaman Perumahan. Masalah ini ialah satu masalah yang dihadapi oleh lebih kurang 1,000 penduduk-penduduk di kawasan Kampung Tunku dan Kampung Jamil Rais di Petaling Jaya, mereka yang membeli rumah daripada Government Officers' Co-operative Society Ltd., satu masalah Dewan ini telahpun sedia maklum bahawa dekat 10 tahun dahulu ada berbangkit satu hal mengenai satu rancangan perumahan untuk kakitangan-kakitangan Kerajaan yang bersara. Sehingga hari ini pembeli-pembeli rumah-rumah dalam

sekarang ini belum dapat title mereka. Sungguhpun ada di antara mereka yang sudah membayar dengan bersih harga rumah mereka dan sungguhpun Kerajaan Negeri rela sub-divide kawasan itu untuk membolehkan setiap pembeli-pembeli, iaitu kakitangan-kakitangan Kerajaan yang bersara mendapat land title secara individu, tetapi oleh kerana Kerajaan Persekutuan atau pihak Perbendaharaan tidak setuju dan tahan tindakan ini. Akibatnya ialah pembeli-pembeli dan semua kakitangan yang bersara tidak boleh dapat title dan mereka menghadapi satu kerumitan yang terbesar. Saya harap oleh kerana masa yang panjang sudah berlalu, pihak Perbendaharaan boleh menyetujui membolehkan sub-division dibuat oleh Kerajaan Selangor supaya setiap pembeli dalam Kampung Tunku dan Kampung Jamil Rais iaitu rancangan perumahan yang dibina oleh Government Officers' Co-operative Society Ltd ini boleh dapat title mereka.

Tuan Pengerusi: Kalau tidak ada Yang Berhormat yang lain yang hendak bercakap, saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab.

Datin Paduka Rafidah Aziz: Tuan Pengerusi, sebenarnya rancangan perumahan ini tidaklah terlibat dengan rancangan perumahan yang memerlukan kewangan daripada Kumpulanwang Pinjaman Perumahan, kerana itu adalah sebuah Syarikat Kerjasama dan soal mengenai sub-divide itu adalah sebenarnya soal Kerajaan Negeri Selangor sendiri. Jadi tidak ada kena-mena dengan perkara ini, tetapi saya rasa Kerajaan Negeri Selangor akan mengambil perhatian tentang perkara ini.

Tuan Lim Kit Siang: Untuk penjelasan. Sebenarnya perkara itu berkaitan dengan Kerajaan Negeri Selangor dan Kerajaan Pusat. Bagi pihak Kerajaan Negeri Selangor, mereka sudahpun buat keputusan bahawa boleh sub-divide tetapi menunggu lampu hijau daripada Treasury. Kalau Treasury beri lampu hijau itu mereka boleh sub-divide dan sebab itu saya bangkitkan hal ini dalam Dewan ini supaya tindakan atau perhatian boleh diambil.

Datin Paduka Rafidah Aziz: Tuan Pengerusi, saya akan menyiasat perkara ini.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$27,147,490 untuk Maksud B. 33 dan \$2,809,116 untuk Maksud B. 36 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual; wang sebanyak \$257,600,000 untuk Maksud P. 32 dan \$4,000,000 untuk Maksud P. 35 disetujukan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978; dan wang sebanyak \$76,100,000 untuk Maksud P. 31 dan \$8,600,000 untuk Maksud P. 34 disetujukan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979.

Tuan Pengerusi: Sekarang saya jemput Yang Berhormat Menteri Perusahaan Awam untuk mengemukakan Anggaran Perbelanjaan Kementeriannya.

Maksud B. 37 (Jadual)—

Maksud P. 37 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978)—

Maksud P. 36 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979)—

7.00 mlm.

Menteri Perusahaan Awam (Tuan Abdul Manan bin Othman): Tuan Pengerusi, saya bangun mengemukakan supaya peruntukan Kementerian Perusahaan Awam berjumlah \$311,755,120 yang mana \$1,539,300 adalah Anggaran Mengurus Tambahan Kedua tahun 1978 di bawah Kepala Bekalan B. 37 dan \$5,100,000 adalah Anggaran Pembangunan Tambahan Kedua tahun 1978 di bawah Kepala P. 37, dan sejumlah \$305,115,820 Anggaran Pembangunan Tambahan Pertama tahun 1979 di bawah Kepala P. 36 diluluskan dan dijadikan sebahagian daripada Jadual.

Di dalam Anggaran Mengurus Tambahan Kedua 1978, \$164,300 adalah dikehendaki bagi menampung perbelanjaan mengurus Lembaga Perlesenan Pengangkutan Jalan yang telah ditempatkan di bawah Kementerian saya. Tambahan sebanyak \$1,375,000 adalah dikehendaki bagi membayar tunggakan dan gaji. Butir-butir lanjut ada terkandung dalam Kertas Perintah 3 tahun 1978.

Butir-butir berhubung dengan peruntukan sebanyak \$5.1 juta dalam Anggaran Pembangunan Tambahan ada terkandung di dalam Kertas Perintah 5 tahun 1979.

Berhubung dengan peruntukan Belanja Pembangunan Tambahan Pertama tahun 1979

kesemua butir-butirnya ada terkandung dalam Kertas-kertas Perintah 5, 6, 7 tahun 1979 dalam mana MARA memerlukan sejumlah \$29,511,810 sebagai peruntukan secara langsung dan \$2.6 juta sebagai pinjaman. Peruntukan secara langsung ini adalah untuk mendirikan 5 buah Maktab Rendah Sains dan Asrama Instituti Kemahiran MARA.

Lembaga Padi dan Beras Negara memerlukan sejumlah \$24.4 juta sebagai peruntukan secara langsung untuk membina gudang-gudang tambahan dan dua buah kompleks mengering dan mengilang dan \$7,979,000 adalah sebagai pinjaman.

Perbadanan Pembangunan Bandar pula memerlukan peruntukan sebanyak \$70 juta sebagai pinjaman bagi membiayai projek-projek pembangunannya.

Perbadanan-perbadanan Kemajuan Negeri memerlukan peruntukan sejumlah \$163,371,000 sebagai pinjaman kepada perbadanan-perbadanan Semenanjung Malaysia dan \$1,649,000 dan \$1.6 juta sebagai pinjaman kepada PKEN-PKEN Sarawak dan Sabah masing-masing.

FIMA Berhad memerlukan sejumlah \$4 juta di mana \$3 juta adalah sebagai peruntukan secara langsung dan \$1 juta sebagai peruntukan pinjaman kepada FIMA.

Peruntukan bagi Bank Pembangunan Malaysia Berhad dalam tahun 1979 adalah pada dasarnya mencukupi. Walau bagaimanapun, peruntukan pertanda sebanyak \$10 adalah difikirkan perlu.

Tuan Pengerusi, saya mohon agar peruntukan Kementerian Perusahaan Awam keseluruhannya berjumlah \$311,755,120 diluluskan dan dijadikan sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, Kepala Bekalan B. 37 dan Kepala Pembangunan P. 37 dan P. 36 di bawah Kementerian Perusahaan Awam sekarang terbuka untuk perbahasan. Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka.

7.05 mlm.

Tuan Chan Tek Chan: Tuan Pengerusi, saya akan sentuh 3 perkara di bawah Butiran

I—Pinjaman kepada Perbadanan Kemajuan Negeri. Kerana memandangkan satu jumlah wang yang sangat besar akan diperuntukkan kepada tiap-tiap PKEN, di sini saya ingin mengetahui adakah pihak Kementerian Perusahaan Awam telah menubuhkan satu Jawatankuasa Khas untuk mengawasi dan mengkaji bagaimana caranya PKEN atau SEDC ini untuk membelanjakan wang mereka kerana saya syak wasangka jika adanya Jawatankuasa Khas ini yang ditubuhkan maka kes-kes yang berlaku di negeri Melaka di mana PKEN yang sudah terlibat dalam beberapa peraturan yang membawakan satu kerugian yang sangat besar, umpamanya projek perumahan dan lain-lainnya.

Kedua, saya ingin sekali menarik perhatian Yang Berhormat Menteri Perusahaan Awam iaitu DAP adalah merayu supaya ahli yang dilantik untuk menduduki Lembaga Pengarah SEDC itu haruslah terdiri daripada orang-orang yang berkelayakan dan berkompiten tetapi bukanlah melantik politikus-politikus yang tidak berkelayakan atau tidak berpengalaman dalam satu-satu bidang yang tertentu kerana di SEDC Melaka saya dapati separuh daripada ahli Lembaga Pengarah ini adalah terdiri daripada orang-orang yang tidak mempunyai apa-apa keahlian, umpamanya dalam industri atau ekonomi atau perancangan dan lain-lainnya. Di sini saya harap Yang Berhormat Menteri boleh memberikan satu jaminan bahawa pada masa akan datang ahli-ahli yang dilantik untuk menduduki Lembaga Pengarah ini adalah orang yang profesyenal dan berkelayakan.

Ketiga ialah mengenai campuran politik dalam Perbadanan Kemajuan Negeri. Dari SEDC di Melaka sebagai contohnya ada sebahagian projek sebenarnya tidak pernah mengadakan apa-apa feasibility study untuk mengkaji sama ada projek ini boleh membawakan keuntungan atau kebajikan rakyat dalam negeri amnya tetapi mereka hanya kerana ada campur tangan politik daripada sebilangan segelintir orang dari atasan.

Tuan Pengerusi: Ini bercakap pada dasar dalam Jawatankuasa. Dalam Jawatankuasa tujuan kepada butir-butir.

Tuan Chan Teck Chan: Tuan Pengerusi, kerana saya sangat khuatir kalau amalan perkara ini tidak dapat diberhentikan ini akan

mengagalkan matlamat Dasar Ekonomi Baru di mana PKEN ditugaskan untuk membasmikan kemiskinan.

Keempat ialah mengenai Perbadanan Kemajuan Negeri Melaka kerana tiap-tiap PKEN yang diperuntukkan begitu banyak wang haruslah mengeluarkan laporan tahunannya setiap tahun. Di negeri Melaka selama 6 tahun tak pernah mengeluarkan apa-apa laporan tahunan, hanya pada tahun yang lepas (bulan Disember) dikeluarkan satu buku yang kecil mengandungi laporan 5 tahun yang hanya sepintas lalu sahaja di mana rakyat negeri Melaka tidak tahu apakah projek yang telah membawakan keuntungan dan manakah satu projek yang telah membawakan kerugian. Di sini saya perlu menarik perhatian Yang Berhormat Menteri Perusahaan Awam supaya satu arahan boleh dikeluarkan memastikan tiap-tiap PKEN boleh mengeluarkan laporan tahunannya mengenai kedudukan kewangan dan kemajuan-kemajuan akan dicapai oleh PKEN.

Akhirnya saya harap Yang Berhormat Menteri Perusahaan Awam boleh menjelaskan apakah sebabnya ada di antara PKEN dinamakan Perbadanan Kemajuan Negeri dan adanya dipanggil sebagai Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri. Saya harap penamaan ini bolehlah diselaraskan.

Tuan Pengerusi: Sila Yang Berhormat Menteri.

7.10 mlm.

Tuan Abdul Manan bin Othman: Tuan Pengerusi, saya mengucapkan berbanyak terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka yang nampaknya memukul gendang yang lama juga.

Apa yang dibangkit itu ialah perkara-perkara yang sering dibangkit di dalam perbahasan-perbahasan am kita sama ada membahas semasa Belanjawan dan juga semasa Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Ketiga. Walau bagaimanapun di atas perkara yang pertama yang dibangkit itu memang perkara-perkara pinjaman ini sentiasa diawasi oleh Kerajaan Pusat dan di dalam tiap-tiap Perbadanan-perbadanan Kemajuan Negeri memang ada sekurang-kurangnya tiga orang wakil daripada Kerajaan Pusat.

Untuk melantikkan ahli-ahli pengarah SEDC, yang menentukan kelayakan ahli tentulah Kerajaan yang memerintah dan kami tidak perlu untuk meminta bantuan daripada parti Pembangkang dan kami tentu sekali akan melantik orang-orang yang pada pendapat kami ada kelayakan, kelayakan dari kaca mata kami dan bukannya dari kaca mata parti Pembangkang.

Berhubung dengan campur tangan politik, ini adalah satu dakwaan melulu. Haruslah kita mesti mencari satu demarcation iaitu campuran politik tidak sekali-kali ada di dalam PKEN tetapi kalau datangnya daripada Kerajaan memerintah yang mana Kerajaan yang dilantik oleh rakyat itu bukanlah campuran politik, itu adalah arahan daripada Kerajaan yang memerintah yang terkandung daripada ahli-ahli politik.

Begitu juga berhubung dengan Laporan Tahunan, ini akan dijalankan tiap-tiap tahun. Barangkali pada masa yang lepas Melaka tidak dapat membuatnya oleh kerana kami sibuk dalam membangun negeri Melaka, sebab itulah apabila kami menghadapi rakyat pada tahun 1978 kami telah lagi sekali dipilih oleh rakyat.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sebanyak \$1,539,300 untuk Maksud B. 37 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual; wang sebanyak \$5,100,000 untuk Maksud P. 37 disetujukan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978; dan wang sebanyak \$305,115,820 untuk Maksud P. 36 disetujukan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979.

Tuan Pengerusi: Saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri Kesihatan mengemukakan Anggaran Perbelanjaannya.

Maksud P. 37 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979)—

7.13 mlm.

Timbalan Menteri Kesihatan (Dr. Sulaiman bin Haji Daud): Tuan Pengerusi, saya bangun untuk mengemukakan Anggaran Pembangunan (Tambahan) bagi Kementerian Kesihatan di bawah Maksud P. 37, berjumlah

\$1,805,060 bagi tahun 1979. Permohonan ini merupakan peruntukan tambahan yang kecil memandangkan bahawa pelaksanaan sejumlah 325 projek akan dimulakan. Daripada jumlah projek baru ini, 102 buah sahaja yang boleh disiapkan pada akhir tahun 1979, yang memerlukan \$0,778 juta atau 43% daripada jumlah yang dipohon. Kebanyakan daripada projek ini di antaranya meliputi pemasangan talipon di pusat-pusat kesihatan supaya dapat diadakan perkhidmatan-perkhidmatan yang lebih cekap. Di samping itu, perkhidmatan pergigian diperkukuhkan lagi dengan membekalkan kenderaan dan kelengkapan untuk pasukan pergigian bergerak yang dijangka akan memerlukan perbelanjaan sebanyak \$0.6 juta.

Untuk memulakan pelaksanaan sebanyak 32 buah projek, sejumlah \$1.025 juta adalah dikehendaki. Ini termasuk menaikkan taraf Pusat Kesihatan Kecil ke Pusat Kesihatan Besar, membina pusat kesihatan dan klinik-klinik desa yang baru, wad-wad tambahan, unit rawatan rapi dan perumahan untuk kakitangan Kementerian Kesihatan.

Peruntukan-peruntukan tanda diadakan bagi 141 buah projek yang memerlukan tindakan cari tapak tanah dan pengambilan tanah. Peruntukan-peruntukan tanda juga dipohon bagi 50 buah projek supaya perancangan diadakan sehingga peringkat pelawaan tawaran pada akhir tahun 1980.

(Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua *memengerusikan Jawatankuasa*)

Tuan Pengerusi, saya memohon mengemukakan Anggaran Pembangunan (Tambahan) tahun 1979 bagi Kementerian Kesihatan di bawah Maksud P. 37, berjumlah \$1,805,060 untuk kelulusan.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Maksud Pembangunan 37 berjumlah \$1,805,060 di bawah Kementerian Kesihatan sekarang terbuka untuk dibahas. Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka.

7.15 mlm.

Tuan Chan Teck Chan: Tuan Pengerusi, saya akan sentuh perkara Butiran 3 dan 4.

Tuan Pengerusi, saya dapati sebahagian besar kemudahan-kemudahan di Hospital Besar atau perkhidmatan-perkhidmatan

di Hospital Besar adalah sangat-sangat tidak memuaskan. Umpamanya semalam saya ada menerima satu aduan dari Hospital Besar Johor Bahru selepas saya mengadakan satu lawatan rasmi ke Hospital Besar Johor Bahru untuk melihat adakah benar aduan-aduan orang ramai. Dalam lawatan saya, saya dapati bahawa lif di Tingkat 4 Wad Bersalin sudah rosak beberapa kali dan lamanya tidak diperbaiki. Saya rasa ini tidaklah wajar bagi pihak Kementerian mendiamkan diri, kalaulah seorang wanita hendak bersalin bagaimana dia hendak berjalan kaki naik ke tingkat 4 kalau tidak ada perkhidmatan lif diperuntukkan.

Juga di negeri Melaka perkhidmatan ambulans sangat mendukacitakan. Umpamanya pada bulan yang lepas bila berlaku satu kes pembunuhan di mana seorang bus conductor ditikam. Bila time-keeper menalipon dua kali dalam masa 30 minit tidak nampak bayang kereta ambulans datang untuk menghantar si sakit itu ke rumah sakit. Bila tidak datang ambulans itu terpaksa si sakit itu dihantar ke rumah sakit. Oleh kerana darahnya banyak keluar dia pun meninggal dunia.

Tuan Pengerusi, dari contoh itu kita boleh mendapati bahawa pihak Kementerian Kesihatan perlulah membaiki perkhidmatan emergency itu. Saya tidak faham apakah sebabnya bila sesuatu kemalangan berlaku dalam jarak satu atau ambulans harus mengambil masa sekurang-kurangnya setengah jam terus kepada tempat yang berlaku kemalangan itu untuk menyelamatkan nyawa manusia.

Saya ada membuat satu laporan rasmi kepada Yang Berhormat Menteri Kesihatan dan saya berasa dukacita ialah tiap-tiap aduan, tiap-tiap laporan rasmi yang saya buat kepada Menteri Kesihatan saya tidak pernah sekalipun menerima balasannya atau laporannya tentang hasil siasatan yang berkaitan dengan aduan orang ramai, berkaitan dengan kepentingan orang ramai.

Tuan Pengerusi, di sini saya sekali lagi ingin menarik perhatian kepada satu lagi masalah yang berlaku di Hospital Besar Melaka iaitu sangat kekurangan berat darah. Bilat pesakit memerlukan operasi dijalankan dia meminta darah diperuntukkan. Katalah darah jenis O tetapi dikatakan tidak ada. Bila lain pesakit

hendak meminta darah jenis A, dikatakan jenis A tidak ada tetapi O ada. Di sini saya tidak tahu apakah sudah berlaku. Kalaulah satu operasi mahu menunggu pemberian berat darah itu, saya yakin ini mungkin akan membawakan satu kemalangan yang tidak diingini. Sebab itu saya merayu pihak Kementerian Kesihatan bolehlah memperbaiki perkhidmatan darah ini supaya emergency operation bolehlah dijalankan.

Akhirnya, saya sekali lagi merayu supaya pihak Kementerian boleh memberi satu peruntukan khas untuk memperbaiki Ward Kelas Pertama A-4 di Hospital Besar Melaka iaitu sehingga sekarang hospital itu tidak ada kemudahan air-conditioned. Umpamanya, orang-orang yang mengidap penyakit lemah jantung dan darah tinggi yang memerlukan satu environment atau alam sekitar yang sunyi tetapi tidak dapat kerana kadang-kadang pada malam Sabtu atau malam Jumaat ada satu pasar ria atau pasar malam dekat Pantai Peringgitt yang bunyinya sangat bising. Di manakah boleh pesakit-pesakit mentenangkan fikiran mereka? Oleh itu, saya harap Kementerian Kesihatan bolehlah memberikan satu peruntukan khas untuk mengadakan air-conditioned di Kelas Pertama A-4 di Hospital Besar Melaka.

7.22 mlm.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Pengerusi, saya ingin sentuh dua perkara sahaja.

Pertama mengenai Memperbaiki Hospital-hospital.

Di bawah Butiran (Projek) 4 (iii) Hospital Besar, Kelang, saya nampak peruntukan sudah dikurangkan daripada peruntukan yang asal iaitu \$10 juta kepada \$8 juta dan saya tidak tahu apakah sebabnya. Saya harap Timbalan Menteri apabila menggulung nanti boleh memberi satu gambaran yang benar, tetapi saya rasa adalah sangat mustahak usaha untuk membina sebuah hospital baru di Kelang dipercepatkan oleh kerana Hospital Besar di Kelang yang ada ini sangat tidak sesuai untuk keperluan rakyat. Baru-baru ini Duli Yang Maha Mulia Sultan Selangor yang melawat Hospital Besar Kelang telah murka kerana usaha-usaha untuk membina Hospital Besar Kelang begitu lambat demi kepentingan

pesakit-pesakit di kawasan Kelang kerana hospital berkenaan merawat pesakit-pesakit dalam satu kawasan yang besar itu. Saya harap kerja membolehkan projek ini boleh diberi keutamaan.

Kedua di bawah perkara Hospital Besar untuk Hospital Daerah Jasin dan Hospital Daerah Alor Gajah, sungguhpun ada peruntukan, kita tidak tahu apa butirannya. Ada satu masalah yang tadi rakan saya dari Kota Melaka ada sebut iaitu masalah kekurangan katil-katil dalam hospital besar, khususnya Hospital Besar Melaka iaitu di Bandar Melaka. Sungguhpun ikhtiar untuk membina Hospital Daerah Jasin dan Hospital Daerah Alor Gajah sedang dijalankan untuk mengurangkan kesesakan Hospital Besar Melaka, tetapi nampaknya ini tidak memberi apa-apa kesan dan kekurangan katil di Hospital Besar Melaka adalah satu masalah yang sangat rumit. Saya harap satu rancangan atau satu program boleh diadakan di mana katil-katil dalam Hospital Besar Melaka boleh ditambah oleh kerana sungguhpun ada peruntukan untuk Hospital Daerah Alor Gajah dan Hospital Daerah Jasin, saya rasa itu tidak akan mengatasi masalah kekurangan katil di Hospital Besar Melaka. Kalau kita lihat dari Table yang ada dalam buku kajian Separuh Pengal Rancangan Malaysia Ketiga nampaknya untuk Melaka keadaan acute shortage katil-katil di Hospital Besar Melaka sudah merosot apabila kita bandingkan tahun 1975 dengan tahun 1978 dan ini sangat mendukacitakan khasnya oleh kerana Yang Berhormat Menteri sendiri berasal dan mewakili satu kawasan di dalam negeri Melaka. Maka dengan ini saya harap dan mendesak supaya pelan-pelan segera diadakan untuk tambah katil-katil yang ada dalam Hospital Besar Melaka boleh dilaksanakan.

7.26 mlm.

Dr Sulaiman bin Haji Daud: Tuan Pengerusi, saya mengucapkan berbanyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka dan juga Ahli Yang Berhormat dari Petaling atas teguran-teguran yang telah dikemukakan dalam perbahasan mengenai Kementerian Kesihatan ini. Ada beberapa perkara yang merupakan teguran detil yang mungkin saya tidak dapat menjawab dengan tepat. Walau bagaimanapun, saya mengambil

perhatian atas beberapa perkara itu khususnya mengenai kekurangan katil di Hospital Besar Melaka dan kekurangan katil di Hospital Jasin dan Hospital Alor Gajah.

Mengenai lif di Tingkat Tiga atau Empat di Hospital Johor yang tidak memuaskan dan mendukacitakan khususnya bagi ibu-ibu yang hendak bersalin, saya telah difahamkan bahawa peruntukan memang ada diberikan kepada hospital itu. Kelambatan adalah berlaku dalam masalah pelaksanaan pembinaan lif itu.

Tuan Pengerusi, seperti Ahli Yang Berhormat sedia maklum, kadangkala oleh kerana pihak JKR telah terdesak untuk menjalankan beberapa tugas bagi kementerian-kementerian dan jabatan-jabatan lain, maka terpaksa kita menunggu giliran kita sendiri.

Mengenai pengaduan tentang pengendalian ambulan dalam satu kos kematian, ini insya Allah saya akan menyiasatnya. Saya tidak berapa pasti sama ada ambulan di negeri Melaka itu dikendalikan oleh pihak Red Crescent atau hospital. Kadangkala mungkin disebabkan talipon itu rosak jadi message tidak sampai kerana perkara ini pernah berlaku di mana kita mendengar sahaja dialling tone tetapi sebelah sana kita tak tahu ada berbunyi atau tidak. Bahkan berlaku pada malam semalam kepada saya sendiri.

Mengenai Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka tidak pernah menerima jawapan aduan berkaitan orang ramai, saya tidak tahu kes ini. Mungkin ianya masih dalam penyiasatan lagi. Bagi pihak saya sendiri mana-mana ada pengaduan yang dihantarkan oleh Ahli Yang Berhormat memang ia sentiasa mendapat perhatian yang secepat mungkin daripada pihak Kementerian. Suka saya menyatakan di sini, Tuan Pengerusi, bahawa dalam satu-satu aduan, maka adalah penting bagi Kementerian Kesihatan menyiasat dan menyelidiki dengan sedalam-dalamnya sebelum kita dapat memberi satu-satu jawapan khususnya mengenai kes-kes yang mungkin menimbulkan masalah legal.

Mengenai kekurangan darah di Hospital Melaka, perkara begini selalu saya dengar dan saya suka mengambil kesempatan ini untuk menyeru kepada Ahli-ahli Yang Berhormat

dan khususnya Ahli-ahli Yang Berhormat dari kaum Cina supaya menggalakkan kaum Cina menjadi blood donors, kerana kita dapati bahawa adalah sukar bagi Blood Bank mendapatkan derma darah daripada orang-orang keturunan Cina. Bagi kes-kes emergency, darah di Bank-bank Darah di hospital memang sedia ada dan sebagai amalan kita meminta mereka itu, saudara mara mereka menggantikan darah yang telah digunakan. Kalau tidak Blood Bank kita kering.

Mengenai permintaan peruntukan khas untuk membaiki Wad Kelas Pertama A-4 di Melaka supaya dapat memberi satu keadaan yang lebih selesa, ini saya akan mengambil perhatian.

Ahli Yang Berhormat dari Petaling telah menimbulkan masalah kelambatan pembinaan Hospital Besar Kelang dan memohon supaya pembinaan itu dapat dipercepatkan.

Tuan Pengerusi, pembinaan sebuah hospital itu adalah mengambil masa yang begitu panjang oleh kerana ini merupakan satu projek yang menelan belanja berjuta-juta ringgit, umpamanya Hospital Kelang kalau tidak salah ingatan saya antara \$40—\$50 juta. Jadi, projek yang begitu besar kita mestilah kaji dengan sedalam-dalamnya supaya ianya akan tidak menjadi apa yang dikatakan "white elephant". Dan selain daripada itu problem yang kita hadapi ialah problem teknikal sepertimana saya telah maklumkan ada satu tempat itu apabila kita masukkan pile (cerucuk), ada negative pressure pile itu balik naik ke atas. Jadi, inilah beberapa masalah yang dihadapi oleh Kementerian Kesihatan dalam usaha kita hendak memberi perkhidmatan perubatan, kesihatan dan pergigian untuk kepentingan rakyat. Walau bagaimanapun, saya sukalah memaklumkan di sini bahawa perkara-perkara yang telah ditimbulkan itu saya akan menyiasat dan akan memberi pertimbangan yang sewajarnya.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$1,805,060 untuk Maksud P. 37 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979.

Tuan Pengerusi: Sekarang saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri untuk mengemukakan Anggaran Perbelanjaan bagi Kementeriannya.

Maksud B. 39, B. 41 dan B. 44 (Jadual)—

Maksud P. 39, P. 40, P. 43 dan P. 44 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979)—

7.33 mlm.

Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri (Dato' Seri Syed Ahmad Shahabuddin Al-haj): Tuan Pengerusi, saya bangun bagi pihak Yang Berhormat Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri untuk mengusulkan supaya Anggaran Belanja Mengurus Tambahan, Maksud Bekalan 39, 41 dan 44 yang berjumlah sebanyak \$8,100,301 menjadi sebahagian daripada Jadual. Dan juga saya mengusulkan supaya Anggaran Pembangunan Tambahan Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri bagi tahun 1979 di bawah Maksud Pembangunan 39, 40, 43 dan 44 diluluskan dan menjadi sebahagian daripada Jadual.

Anggaran Belanja Mengurus Tambahan bagi tahun 1978 adalah dikehendaki bagi Maksud B. 39 iaitu Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri, B. 41—Jabatan Imigresen dan juga B. 44 bagi Jabatan Penjara dan Anggaran Pembangunan Tambahan 1979 ialah anggaran di bawah Maksud Pembangunan Tambahan yang dimaksudkan tadi iaitu untuk P. 39 bagi Polis Di-Raja Malaysia dan P. 40 bagi Jabatan Imigresen dan P. 43 bagi Jabatan Penjara dan P. 44 bagi Jabatan Hal Ehwal Orang Asli.

Tuan Pengerusi, saya rasa tidaklah perlu saya menerangkan kehendak penambahan-penambahan bagi Belanja Mengurus dan juga Pembangunan ini dengan lanjutnya disebabkan telahpun dibutirkan di dalam Kertas Perintah 3/79 dan Kertas Perintah 7/79 yang mana telahpun ada penerangan-penerangan yang lengkap.

Tuan Pengerusi, demikianlah saya mengusulkan.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang usul ini terbuka untuk dibahas.

Ahli Yang Berhormat dari Petaling.

7.36 mlm.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Pengerusi, saya menyentuh Maksud P. 43—Tempat Tahanan Perlindungan Simpang Renggam, Johor.

Baharu-baharu ini, pihak Bar Council ada menghantar sepucuk memorandam kepada Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri mengenai layanan yang diterima oleh tahanan-tahanan di bawah Akta Keselamatan Dalam Negeri dalam Tempat Tahanan Perlindungan yang mengandungi beberapa tuduhan yang serius iaitu tahanan-tahanan tersebut mendapat layanan yang buruk, baik dari segi perubatan atau mereka diconfined untuk masa yang panjang atau mereka terpaksa dihand-cuffed apabila pergi ke hospital untuk mendapatkan rawatan perubatan dan tidak dibenarkan menerima atau menulis surat kepada keluarga mereka dan ini semua sangat serius serta memberi satu gambaran yang buruk terhadap keadaan hak asasi di tanahair kita. Saya harap perkara ini diberi perhatian yang serius oleh Kerajaan khususnya Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri dan tidak dinafikan begitu sahaja oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri selepas memorandum itu keluar dalam satu akhbar tempatan, oleh kerana bukan sahaja rakyat Malaysia mengikuti perkara itu tetapi juga orang-orang di dunia mengikuti perkara ini.

Untuk mengatasi masalah ini supaya masalah yang kejam tidak berlaku layanan dalam kem-kem tahanan kita, satu Suruhanjaya atau Jawatankuasa (Committee) Parlimen hendaklah ditubuhkan di mana wakil dari semua parti menganggotainya dan lebih baik lagi diketuai oleh Ahli daripada pihak Pembangkang. Kalau tidak ada apa-apa ill-treatment seperti didakwa oleh pihak Kerajaan tentulah boleh diadakan satu siasatan dan satu laporan terbuka boleh dibuat oleh Suruhanjaya ini supaya boleh menjaga nama baik negara kita, dan tentulah rakyat di negara kita ataupun international opinion tidak akan menerima sahaja penafian yang dibuat oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri; tentu Yang Berhormat Timbalan Menteri akan menafikan, tidak akan mengakui. Apa yang mustahak ialah diadakan satu siasatan yang bebas.

Kedua, Tuan Pengerusi, saya ingin menyebut mengenai perkara Penjara Pusat. Kajang. Dalam usaha mengadakan sebuah Penjara Pusat saya rasa masalah yang kita hadapi ialah keadaan atau syarat-syarat yang ada di dalam penjara-penjara kita. Sungguhpun mereka yang dalam penjara ialah orang-orang yang didapati bersalah oleh mahkamah, ini tidak bererti bahawa mereka tidak patut hidup dalam keadaan yang humane. Ertinya masa sudah sampai untuk mengadakan satu Prison Reform Movement supaya kita menjaga bahawa orang-orang yang masuk penjara di "humanised", dan bukan sebaliknya "inhumanised". Nampaknya itu yang terjadi dan kita tidak overlook hakikat bahawa satu aspek penjara (prison) ialah untuk memulihkan character seseorang yang terkeluar dari pangkuan masyarakat supaya mereka boleh balik kepada pangkuan masyarakat. Tetapi kalau keadaan-keadaan dalam prison begitu buruk, tidak membolehkan pemulihan seseorang, saya rasa akhirnya akibat kepada masyarakat akan lebih dahsyat dan masalah ini dibiarkan wujud sangat lama dan saya harap apabila kita sekarang mahu membina sebuah penjara pusat masalah yang lebih mustahak ialah satu Prison Reform Movement dilaksanakan dan sebuah Suruhanjaya Siasatan ditubuhkan dianggotai oleh pakar-pakar bukan sahaja Peguam-peguam tetapi Hakim-hakim dan psychologists boleh menimbang dan mengkaji perkara ini.

Ketiga, Pusat Tahanan dan Pemulihan Dadah Sepang, Selangor. Saya rasa kita semua sama-sama maklum bahawa masalah penagihan dadah adalah satu masalah yang besar dan sangat merbahaya dan lebih kurang 250,000 pemuda pemudi kita adalah penagih dadah. Daripada segi ini langkah-langkah yang diambil oleh pihak Kerajaan tidak cukup oleh kerana kalau kita mahu memulihkan mereka dari penyakit ini adalah sangat mustahak kita adakan lebih banyak pusat tahanan dan pemulihan dadah. Kalau ada satu sahaja, berapa orang boleh masuk kalau kita fikir 250,000 orang memerlukan pemulihan, memerlukan layanan dari segi ini. Saya harap pihak Kerajaan khususnya Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri boleh mengambil perhatian yang sangat mendalam dan serius supaya generasi muda yang baru boleh diselamatkan daripada bahaya ini.

Tuan Pengerusi: Oleh kerana tidak ada perbincangan lagi, saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri untuk menjawab.

7.45 mlm.

Dato' Seri Syed Ahmad Shahabuddin Al-Haj: Tuan Pengerusi, dalam perkara yang telahpun dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Petaling itu, sukalah saya menyatakan berhubung dengan tempat tahanan di beberapa tempat di kawasan yang telah ditentukan itu memang sebenar saya telahpun membuat penafian di atas teguran-teguran dan tuduhan-tuduhan pihak yang berkenaan kerana memanglah segala tuduhan-tuduhan itu tidak berasas dan tidaklah benar sama sekali.

Orang-orang tahanan itu sentiasa diberi kemudahan-kemudahan yang tertentu bagi mereka khususnya berhubung dengan perubatan semasa di dalam tahanan dan saya rasa tidaklah perlu diadakan apa-apa Suruhanjaya menyiasat di atas orang-orang tahanan dan tempat tahanan itu kerana sebagaimana Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum juga bahawa peruntukan diadakan bagi sebuah Jawatankuasa Penasihat (Advisory Board) untuk memberi nasihat dan memerhatikan keadaan-keadaan di tempat tahanan dan juga keadaan orang-orang tahanan dari semasa ke semasa, dan juga pelawat-pelawat bagi tempat-tempat tahanan ini diadakan.

Pelawat-pelawat sentiasa mengadakan lawatan-lawatan dari semasa ke semasa untuk melihat sendiri keadaan tempat tahanan itu serta juga boleh mendengar apa-apa masalah yang dihadapi oleh orang-orang tahanan itu. Saya juga sedia mengatur jika sekiranya Ahli Yang Berhormat itu sendiri dan Ahli-ahli Parlimen yang lain suka untuk mengadakan lawatan-lawatan ke tempat-tempat tahanan yang tertentu.

Berhubung dengan penjara sebagaimana yang saya telah terangkan bahawa pembinaan dan penubuhan penjara ini adalah menurut segala peraturan-peraturan yang telahpun ditetapkan sebagai sebuah penjara. Bagi penjara di Kajang yang akan dibina baharu bagi menggantikan penjara di Pudu, maka segala kelengkapan-kelengkapan dan kemudahan-kemudahan yang tertentu sebagai

sebuah penjara akan diadakan. Begitu juga tentang teguran Ahli Yang Berhormat berhubung dengan tempat-tempat pemulihan dadah itu, sebagaimana yang telahpun diterangkan oleh pihak Kerajaan dalam masa-masa yang lain bahawa beberapa pusat pemulihan dadah lagi akan diadakan, untuk memberi kemudahan tambahan kepada penagih-penagih dadah dan orang-orang yang terlibat dalam penyalahgunaan dadah dalam negeri kita ini di beberapa tempat dalam negara kita ini.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$1,254,153 untuk Maksud B. 39, \$761,000 untuk Maksud B. 41 dan \$6,095,148 untuk Maksud B. 44 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual; dan wang sebanyak \$306,421,000 untuk Maksud P. 39, \$3,485,000 untuk Maksud P. 40, \$10,294,000 untuk Maksud P. 43 dan \$7,893,000 untuk Maksud P. 44 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979.

Tuan Pengerusi: Sekarang saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri Penerangan untuk mengemukakan Anggaran Perbelanjaan bagi Kementeriannya.

Maksud P. 45, P. 46 dan P. 47 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979)—

7.48 mlm.

Timbalan Menteri Penerangan (Dr. Ling Liong Sik): Tuan Pengerusi, saya mohon mencadangkan supaya wang sebanyak \$21,046,242 dijadikan sebahagian daripada Jadual untuk diluluskan. Keterangan mengenai peruntukan tambahan yang dipohonkan ini ada terkandung di nota penjelasan lampiran "A", muka surat 17 dan 18, Kertas Perintah 7/76.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$7,132,010 untuk Maksud P. 45, \$13,602,577 untuk Maksud P. 46 dan \$311,655 untuk Maksud P. 47 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979.

Tuan Pengerusi: Sekarang dengan hormatnya saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri Undang-undang untuk mengemukakan Anggaran Perbelanjaan bagi Kementeriannya.

7.50 mlm.

Maksud B. 49 (Jadual)—

Timbalan Menteri Undang-undang (Dato' Abdullah bin Abdul Rahman): Tuan Pengerusi, saya mohon mengemukakan untuk mendapat kelulusan Dewan Anggaran Belanja Mengurus Tambahan Kedua Tahun 1978 di bawah Maksud Bekalan B. 49, Kementerian Undang-undang.

Tambahan sebanyak \$83,400 ini adalah dikehendaki bagi membiayai perbelanjaan mengurus Pusat Timbangtara Perdagangan dan Penyelarasan Antarabangsa, pemberian perlantikan untuk Timbalan Menteri yang baru dilantik dan pembelian sebuah kereta bagi kegunaan Kementerian ini. Dari jumlah sebanyak \$83,400 ini sebanyak \$59,100 ialah untuk membiayai perbelanjaan mengurus Pusat Timbangtara Antarabangsa. Butir-butir yang lebih lanjut dapat dilihat di muka 16, B. 49 Kementerian Undang-undang, Kertas Perintah 2 Tahun 1979 Anggaran Belanja Mengurus Tambahan Kedua, 1978 yang telah diedarkan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian.

Sekianlah, saya mohon Anggaran Belanja Tambatan Kedua Tahun 1978 berjumlah \$83,400 bagi Maksud Bekalan B. 49 Kementerian Undang-undang ini diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan dan disetujukan.

Wang sebanyak \$83,400 untuk Maksud B. 49 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi: Sekarang dengan hormatnya pula saya jemput Timbalan Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat untuk mengemukakan Anggaran Perbelanjaan bagi Kementeriannya.

7.53 mlm.

Maksud B. 52 (Jadual)—

Timbalan Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat (Tuan K. Pathmanaban): Tuan Pengerusi, saya mohon mencadangkan supaya peruntukan tambahan sebanyak \$885,250 yang dikehendaki di bawah Maksud B. 52 Kementerian Buruh dan Tenaga Rakyat dijadikan sebahagian daripada Jadual Anggaran Perbelanjaan Tambahan Kedua Tahun 1978.

Keterangan lanjut mengenai Anggaran Tambahan ini adalah sebagaimana yang tertera dalam Kertas Perintah 3 Tahun 1979 iaitu jumlah ini adalah bagi tujuan pembayaran gaji ke belakangan dan juga bagi menampung tambahan perbelanjaan bagi tujuan gaji berikutan dari perlaksanaan Laporan Gaji Jawatankuasa Kabinet di Sabah dan Sarawak.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sebanyak \$885,250 untuk Maksud B. 52 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi: Sekarang dengan hormatnya pula saya jemput Yang Berhormat Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar untuk mengemukakan Anggaran Perbelanjaan bagi Kementeriannya.

7.56 mlm.

Maksud P. 53 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978)—

Maksud P. 52 dan P. 53 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979)—

Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar (Tan Sri Ong Kee Hui): Tuan Pengerusi, saya mohon izin mengemukakan Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 2), 1978 dan (Bil. 1), 1979 bagi Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar di bawah tanggungjawab saya iaitu Maksud P. 53 dalam Jadual Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 2), 1978 dan Maksud P. 52 dan P. 53 dalam Jadual Anggaran Pembangunan (Tambahan) (Bil. 1), 1979 untuk diluluskan.

Anggaran Tambahan sebanyak \$1,115,000 di bawah P. 53 untuk 1978 adalah dikehendaki bagi membayar perbelanjaan untuk Instituti Piawain dan Penyelidikan Perindustrian

Malaysia (SIRIM). Keterangan lanjut berkenaan dengan perbelanjaan tambahan ini ada dinyatakan dalam Kertas Perintah 5 Tahun 1979, muka surat 8 dan 9.

Anggaran Tambahan sebanyak \$24,310,700 di bawah P. 52 untuk 1979. Keterangan lanjut berkenaan dengan perbelanjaan tambahan ini ada dinyatakan dalam Kertas Perintah 9 Tahun 1979, muka surat 18 dan 19.

Jabatan Kimia sebaliknya adalah memerlukan tambahan sebanyak \$994,523 di bawah P. 53 untuk 1979. Keterangan lanjut berkenaan dengan perbelanjaan tambahan ini ada dinyatakan di dalam Kertas Perintah 7 Tahun 1979 di muka surat 19.

Tuan Pengerusi, saya mohon mencadangkan supaya Anggaran Perbelanjaan ini diluluskan.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, usul ini terbuka untuk perbincangan. Jika tidak ada perbincangan, saya kemukakan untuk diputuskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$1,115,000 untuk Maksud P. 53 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978; dan wang sebanyak \$24,310,700 untuk Maksud P. 52 dan \$994,523 untuk Maksud P. 53 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979.

Tuan Pengerusi: Sekarang saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri Pengangkutan untuk mengemukakan Anggaran Perbelanjaan bagi Kementeriannya.

Maksud B. 55, B. 57 dan B. 60 (Jadual)—

Maksud P. 56, P. 57 dan P. 60 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978)—

Maksud P. 54, P. 55, P. 56, P. 57, P. 58, P. 59 dan P. 60 (Anggaran Pembangunan) (Tamb.) (Bil. 1), 1979)—

8.01 mlm.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Tuan Mohd. Ali bin M. Shariff): Tuan Pengerusi, saya mohon izin untuk mengemukakan

Tambahan Bekalan bagi Kementerian Pengangkutan dan Jabatan-jabatan di bawah Kementerian yang diperlukan bagi tahun 1978 dan 1979 berjumlah \$148,245,506. Daripada jumlah itu tambahan Belanja Mengurus bagi tahun 1978 adalah sebanyak \$4,634,636 dan jumlah itu tambahan Belanja Mengurus bagi 1978 dan 1979 berjumlah \$143,610,870.

Kedudukan pecahan-pecahan peruntukan tambahan tersebut adalah seperti berikut:

(i) *Anggaran Belanja Mengurus (Tambahan) 2/78*

Tambahan yang diperlukan untuk Belanja Mengurus bagi tahun 1978 ialah berjumlah \$4,634,636 iaitu bagi maksud-maksud seperti berikut:

Di bawah Maksud Bekalan B. 55 bagi Kementerian Pengangkutan, tambahan yang diperlukan ialah sebanyak \$343,847.

Di bawah Maksud Bekalan B. 57 bagi Penerbangan Awam Sabah dan Sarawak tambahan yang diperlukan ialah sebanyak \$2,208,845.

Di bawah Maksud Bekalan B. 60 bagi Jabatan Laut Sarawak dan Sabah tambahan yang diperlu ialah sebanyak \$2,081,944.

Keterangan lanjut berkenaan Tambahan Perbelanjaan Mengurus bagi tahun 1978 itu ada dinyatakan di Lampiran "A" Kertas Perintah 3 Tahun 1979.

(ii) *Anggaran Belanja Pembangunan (Tambahan) 2/78*

Tambahan yang diperlukan untuk Belanja Pembangunan bagi tahun 1978 ialah berjumlah \$12,403,100 iaitu terdiri daripada Maksud Pembangunan seperti berikut:

Di bawah Maksud Pembangunan P. 56 bagi Penerbangan Awam tambahan yang diperlukan ialah sebanyak \$7,206,800.

Di bawah Maksud Pembangunan P. 57 bagi Penerbangan Awam Sarawak dan Sabah tambahan yang diperlukan ialah sebanyak \$4,693,720.

Di bawah Maksud Pembangunan P. 60 bagi Jabatan Laut Sarawak dan Sabah tambahan yang diperlukan ialah sebanyak \$502,580.

Keterangan lanjut berkenaan Perbelanjaan Tambahan Pembangunan bagi tahun 1978 itu ada dinyatakan di Lampiran "A" Kertas Perintah 5 Tahun 1979.

(iii) *Anggaran Belanja Pembangunan (Tambahan 1/79)*

Tambahan yang diperlukan bagi Belanja Pembangunan bagi tahun 1979 berjumlah \$131,207,770 iaitu terdiri daripada Maksud-maksud Pembangunan seperti berikut:

Di bawah Maksud Pembangunan P. 54 bagi Kementerian Pengangkutan tambahan yang diperlu ialah sebanyak \$95,378,080.

Di bawah Maksud Pembangunan P. 55 bagi Jabatan Laut Semenanjung Malaysia tambahan yang diperlukan ialah sebanyak \$5,102,010.

Di bawah Maksud Pembangunan P. 56 bagi Jabatan Laut Sarawak dan Sabah tambahan yang diperlukan ialah \$3,350,050.

Di bawah Maksud Pembangunan P. 57 bagi Penerbangan Awam tambahan yang diperlu ialah sebanyak \$17,696,000.

Di bawah Maksud Pembangunan P. 58 bagi Penerbangan Awam Sarawak dan Sabah tambahan yang diperlukan ialah sebanyak \$5,964,020.

Di bawah Maksud Pembangunan P. 59 bagi Perkhidmatan Kajicuaca Semenanjung Malaysia tambahan yang diperlukan ialah sebanyak \$717,610.

Di bawah Maksud Pembangunan P. 60 bagi Pengangkutan Jalan tambahan yang diperlukan ialah sebanyak \$3,000,000.

Keterangan lanjut berkenaan Tambahan Perbelanjaan Pembangunan bagi tahun 1979 itu ada dinyatakan di Lampiran "A" Kertas Perintah 7 Tahun 1979.

Saya memohon mencadangkan supaya peruntukan tambahan bagi Kementerian Pengangkutan dan Jabatan-jabatan di bawahnya bagi tahun 1978 dan 1979 yang berjumlah \$4,634,636 untuk Belanja Mengurus dan \$143,610,870 untuk Pembangunan diluluskan.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, usul ini terbuka untuk perbahasan sekarang.

Ahli Yang Berhormat dari Petaling.

8.06 mlm.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Pengerusi, saya menyentuh P. 54, Butiran 1—Penyertaan Ekuiti oleh Kerajaan dalam Sistem Penerbangan Malaysia dan P. 58 mengenai Penerbangan Awam—Sarawak dan Sabah.

Tuan Pengerusi, dalam tempoh Rancangan Malaysia Ketiga peruntukan yang diperuntukkan untuk Penerbangan Awam Sarawak dan Sabah ialah lebih daripada \$163 juta, suatu peruntukan yang besar dan saya rasa ini sangat tepat dan sangat mustahak khasnya oleh kerana dalam Sabah dan Sarawak satu cara pengangkutan ialah melalui penerbangan awam. Kita harap bahawa pihak Kerajaan boleh menambah usaha-usaha untuk memperbaiki Sistem Penerbangan Awam khasnya dalam Sarawak dan Sabah untuk kepentingan bukan sahaja sosio-ekonomi penduduk-penduduk di Sabah dan Sarawak tetapi lebih mustahak untuk mempereratkan perpaduan di antara rakyat di Sabah dan Sarawak.

Tidak boleh dinafikan bahawa tambang MAS di Sabah dan Sarawak adalah sangat tinggi apabila kita bandingkan dengan perkhidmatan-perkhidmatan dan distance dalam Semenanjung Malaysia. Dan saya rasa tidak boleh dinafikan bahawa keuntungan yang MAS memperoleh adalah dari perkhidmatan di Sarawak dan Sabah. Ini sangat tidak adil. Sebenarnya ini satu subsidi daripada pengguna-pengguna MAS di Sabah dan Sarawak untuk keuntungan MAS. Sebenarnya mesti diadakan satu kajian semula mengenai tambang MAS di Sabah dan Sarawak supaya tambang-tambang itu boleh dikurangkan separuh ataupun 50% dan saya sebut perkara ini oleh kerana Kerajaan ada ekuiti dalam MAS dan ini satu segi public

service yang tidak boleh diketepikan. Dan bukan sahaja tambang di kawasan-kawasan dalam negeri Sabah dan Sarawak sangat tinggi, tetapi tambang di antara Semenanjung Malaysia dan Malaysia Timur sangat tinggi. Saya harap perkara ini boleh dikaji oleh pihak yang berkenaan supaya tambang ini boleh diturunkan dan menggalakkan lebih ramai orang Malaysia daripada kedua-dua bahagian bercampur dan berkenalan serta memupuk bukan sahaja muhibbah tetapi juga perasaan perpaduan di kedua-dua bahagian negara kita. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Oleh kerana tidak ada perbincangan lagi, sekarang ini dengan hormatnya saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri untuk memberi jawapan.

8.12 mlm.

Tuan Mohd. Ali bin M. Shariff: Tuan Pengerusi, saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli yang berucap tadi, tetapi suka saya menyatakan bahawa peruntukan yang diminta ini ialah peruntukan bagi Jabatan Penerbangan Awam yang pada hakikatnya tidaklah ertinya peruntukan itu diuntukkan kepada Syarikat Penerbangan MAS, kerana peruntukan yang diberi ini ialah untuk menambah dan membiayai projek-projek tambahan kepada Jabatan Penerbangan Awam.

Walau bagaimanapun, suka saya menjelaskan memanglah pada dasarnya penerbangan-penerbangan luar bandar di Sarawak dan Sabah Kerajaan sendiri memberikan subsidi, tetapi subsidi yang diberi ini ialah oleh kerana berdasarkan kepada pengalaman bahawa penerbangan-penerbangan ini bukanlah penerbangan-penerbangan yang boleh menguntungkan. Jadi oleh sebab itu, Kerajaan memberikan subsidi. Bagaimanapun mengenai pandangan Yang Berhormat itu supaya tambang-tambang yang dikenakan bagi penerbangan dalam negeri Sabah dan Sarawak dan tambang di antara Malaysia Timur dan Semenanjung Malaysia supaya dapat dikurangkan, saya rasa sebahagian daripada jawapan ini telahpun saya jawab dalam Dewan ini apabila menjawab satu pertanyaan daripada Ahli Yang Berhormat dalam Dewan ini yang baru lalu. Saya sendiri sebagai salah seorang yang bertanggungjawab dalam Kementerian ini,

sukalah saya menyatakan masalah ini akan diberi perhatian yang wajar, jika sekiranya diperlukan dan menasabah, perkara ini akan diberikan pertimbangan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$343,847 untuk Maksud B. 55, \$2,208,845 untuk Maksud B. 57 dan \$2,081,944 untuk Maksud B. 60 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual; wang sebanyak \$7,206,800 untuk Maksud P. 56, \$4,693,720 untuk Maksud P. 57 dan \$502,580 untuk Maksud P. 60 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978; dan wang sebanyak \$95,378,080 untuk Maksud P. 54 \$5,102,010 untuk Maksud P. 55, \$3,350,050 untuk Maksud P. 56, \$17,696,000 untuk Maksud P. 57, \$5,964,020 untuk Maksud P. 58, \$717,610 untuk Maksud P. 59 dan \$3,000,000 untuk Maksud P. 60 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979.

Tuan Pengerusi: Sekarang ini dengan hormatnya saya jemput Menteri yang berkaitan atau wakilnya iaitu Kementerian Kebajikan Am untuk mengemukakan Anggaran Perbelanjaan bagi Kementeriannya.

Maksud P. 63 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978)—

Maksud P. 64 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979)—

8.16 mlm.

Timbalan Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat (Tuan K. Pathmanaban): Tuan Pengerusi, bagi pihak Yang Berhormat Menteri Kebajikan Am, saya mohon mencadangkan bahawa Anggaran Belanja Pembangunan (Tambahan) (Bil. 2) Tahun 1978 dan di bawah Kepala P. 63 sebanyak \$10 dan Anggaran Belanja Pembangunan (Tambahan) (Bil. 1) Tahun 1979 di bawah Kepala P. 64 sebanyak \$2,524,530 diluluskan.

Peruntukan tanda \$10 yang dipohon bagi Anggaran Belanja Pembangunan (Tambahan) (Bil. 2) Tahun 1978 adalah dimaksudkan untuk Butiran Projek 3 (v)—Pusat Pemulihan Penagih-penagih Dadah, Johor. Sebenarnya peruntukan sebanyak \$4,006,481 adalah

dikehendaki di bawah Rancangan Malaysia Ketiga bagi pembelian tanah dan pembinaan projek ini. Untuk tujuan ini peruntukan tanda \$10 telah didahulukan daripada simpanan luar jangka manakala peruntukan sebanyak \$506,481.00 yang diperlukan bagi tahun 1978 telah diperolehi secara pindah peruntukan daripada Butiran Projek 3 (vi)—Pusat Pemulihan Penagih-penagih Dadah Selangor. Dewan adalah dengan ini juga diminta meluluskan peruntukan tanda \$10 bagi mengganti pendahuluan tersebut dan juga meminda anggaran harga Butiran Projek ini daripada \$10 ke \$4,006,481 Anggaran Belanja Pembangunan Tambahan pertama tahun 1979 di bawah Kepala P. 64 sebanyak \$2,524,530 adalah diperlukan berikutan dengan keputusan-keputusan yang telah dibuat di bawah Kajian Semula Rancangan Malaysia Ketiga. Dalam Kajian Semula ini, beberapa projek pembangunan tambahan telah diluluskan bagi Kementerian Kebajikan Am dan ada juga anggaran harga beberapa buah projek pembangunan yang sedia ada telah dipinda dan ditambah. Projek-projek yang terlibat dalam Kajian Semula ini adalah ditujukan di bawah Butiran-butiran Projek 1(i), 2(v), 3(ii), 3(iv), 3(vi), 3(viii), 3(ix), 4, 21, 31 dan 32 dalam Kertas Perintah No. 6 tahun 1979.

Saya mohon mencadangkan.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, usul ini sekarang terbuka untuk dibahas. Jika tidak ada perbincangan, saya kemukakan usul ini untuk diputuskan.

Masalah dikemukakan bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$10 untuk Maksud P. 63 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978; dan wang sebanyak \$2,524,530 untuk Maksud P. 64 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979.

Tuan Pengerusi: Sekarang dengan hormatnya saya jemput Timbalan Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam untuk mengemukakan Anggaran Perbelanjaan bagi Kementeriannya.

Maksud P. 64 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978)—

Maksud P. 65 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979)—

8.20 mlm.

Timbalan Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam (Dr Nik Hussein bin Abdul Rahman): Tuan Pengerusi, saya bangun mencadangkan supaya Anggaran Perbelanjaan Pembangunan Tambahan Kedua tahun 1978 sebanyak \$77,508,020 diluluskan di bawah Maksud P. 64 Kementerian Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam dengan butiran-butiran yang disenaraikan dalam Kertas Perintah No. 4 tahun 1979 di muka 8 dan 9.

Saya juga ingin mencadangkan supaya Anggaran Perbelanjaan Pembangunan Tambahan Pertama tahun 1979 berjumlah \$360,090,629 di bawah P. 65 diluluskan bagi butiran-butiran sebagai yang dinyatakan dalam Kertas Perintah No. 6 tahun 1979 di muka 42 dan 43 di bawah Maksud P. 65 Kementerian Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam.

Tuan Pengerusi, saya mohon mencadangkan.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kepala Pembangunan P. 64 berjumlah \$77,508,020 di bawah Anggaran Tambahan Kedua Pembangunan tahun 1978 dan Kepala P. 65 berjumlah \$360,090,629 di bawah Anggaran Tambahan Pertama Pembangunan tahun 1979 di bawah Kementerian Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam sekarang ini terbuka untuk dibahas. Saya jemput Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka.

8.23 mlm.

Tuan Chan Teck Chan: Tuan Pengerusi, saya akan sentuh Kepala P. 65, Butiran 74, Rancangan-rancangan Bekalan Air Durian Tunggal, Melaka yang berjumlah \$7,400,000.

Tuan Pengerusi, memanglah rakyat negeri Melaka tidak menentang projek bekalan air itu. Sebenarnya projek ini akan membawa satu sumbangan yang besar kepada negeri Melaka tetapi satu masalah yang timbul sejak tahun 1973 di mana tanah-tanah dan rumah-rumah yang diambil oleh Lembaga Air Melaka yang

terlibat satu pampasan. Pertikaian pampasan ini selepas 5½ atau 6 tahun ini masih belum diselesaikan. Kesilapan ini bukanlah diakibatkan kerana penduduk-penduduk di Kampung Baru Machap Umor mahu menuntut satu pampasan yang tinggi kerana berasas kepada taksiran yang dibuat oleh Pegawai Daerah Alor Gajah pada waktu itu telah memberikan satu taksiran yang adil tetapi akhirnya ditolak oleh Lembaga Air Melaka melalui pentaksir negeri Melaka, katanya taksiran yang diberikan ini adalah terlalu tinggi.

Tuan Pengerusi, di sini saya berharap Yang Berhormat yang bertanggungjawab kepada Kementerian ini bolehlah memberi satu jaminan bahawa pertikaian pampasan ini bolehlah diselesaikan di luar mahkamah selain daripada hanya dirujuk kepada Mahkamah Tinggi kerana projek Bekalan Air Durian Tunggal ini sudah sampai ke peringkat, kalau tidak salah saya ialah ketiga dan air itu sudah memenuhi semua kawasan yang mereka tinggal dan sebahagian daripada mereka tidak boleh berpindah kerana mereka tidak dapat pampasan yang dibayar oleh Kerajaan supaya mereka boleh pindah ke tapak baru, iaitu Kampung Baru Machap Umor di sana.

Di sini saya adalah merayu bahawa Kementerian bolehlah mengadakan satu perundingan dengan Kerajaan Negeri iaitu Lembaga Air Melaka supaya pertikaian pampasan ini boleh diselesaikan supaya penduduk-penduduk ini boleh membina rumah mereka dengan secepat mungkin, juga projek Bekalan Air Durian Tunggal itu boleh disiapkan dengan licinnya.

Tuan Pengerusi: Oleh kerana tidak ada lagi perbincangan, sekarang ini dengan hormatnya saya jemput Timbalan Menteri yang berkenaan untuk menjawab.

8.26 mlm.

Dr Nik Hussein bin Abdul Rahman: Tuan Pengerusi, Kerajaan ada cara-cara yang tertentu untuk membayar pampasan apabila acquisition dibuat. Seperti Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka sendiri mengetahui Jabatan yang berkenaan untuk membuat taksiran telahpun diberi kuasa untuk membuat taksiran ini dan oleh kerana

tidak dipersetujui oleh pihak penerima maka pihak Kerajaan telahpun membuat satu saluran untuk mengappeal perkara ini kepada Mahkamah.

Sebenarnya saya sendiri tidak tahu hal ini kerana macam Yang Berhormat sendiri katakan tadi ini adalah tanggungjawab **Lembaga Perairan Melaka**, walau bagaimanapun, saya akan cuba siasat dan mencari jalan yang lebih baik untuk menyelesaikan perkara ini.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sebanyak \$77,508,020 untuk Maksud P. 64 disetujukan jadi sebahagian daripada **Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2)**, 1978; dan wang sebanyak \$360,090,629 untuk Maksud P. 65 disetujukan jadi sebahagian daripada **Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1)**, 1979.

Tuan Pengerusi: Sekarang dengan hormatnya saya jemput Timbalan Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah untuk mengemukakan **Anggaran Perbelanjaan** bagi Kementerianannya.

Maksud P. 66 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978)—

Maksud P. 66 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979)—

8.28 mlm.

Timbalan Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah (Tuan Sanusi bin Junid) Tuan Pengerusi, saya mohon izin membentangkan peruntukan tambahan untuk Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah sebanyak \$12,701,308 sebagai **Anggaran Tambahan Kedua** untuk Pembangunan bagi tahun 1978 dan \$368,908,419 sebagai **Anggaran Tambahan Pertama** untuk Pembangunan bagi tahun 1979.

Butir-butir lanjut mengenai **Anggaran Tambahan Kedua** untuk Pembangunan bagi tahun 1978 sebanyak \$12,701,308 bagi Maksud P. 66 boleh didapati pada muka 10 dalam Kertas Perintah No. 4 tahun 1979.

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusi-*
kan Jawatankuasa)

Butir-butir lanjut mengenai Anggaran Tambahan Pertama untuk Pembangunan bagi tahun 1979 sebanyak \$368,908,419 bagi Maksud P. 66 boleh didapati pada muka 49, 50 dan 51 dalam Kertas Perintah No. 6 tahun 1979. Tambahan-tambahan ini adalah meliputi keperluan-keperluan bagi badan-badan berkanun dan Jabatan-jabatan di bawah Kementerian saya.

Saya mohon semoga peruntukan-peruntukan tambahan ini dilulus dan dijadikan sebagai sebahagian dari Jadual.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, usul ini sekarang terbuka untuk perbahasan.

Ahli Yang Berhormat dari Petaling.

8.30 mlm.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Pengerusi, saya sentuh P. 66 dalam Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979 peruntukan sebanyak \$260 juta tambahan untuk FELDA dan saya mahu kemukakan satu point sahaja.

Dalam ucapan menggulung yang dibuat oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri pada hari Khamis angka-angka yang beliau beri mengenai breakdown peneroka-peneroka dalam FELDA mengikut kaum ialah orang Melayu 96.5%, orang keturunan China 1.7%, orang India 1.6% pada akhir Februari. Saya rasa Kerajaan mesti berusaha sedaya upaya untuk melipatgandakan usaha-usaha untuk membayangkan satu ratio yang mencerminkan lebih nisbah penduduk-penduduk kaum di negara kita, khasnya oleh kerana peruntukan yang begitu besar diberikan dan rancangan-rancangan FELDA adalah sebahagian rancangan utama untuk menyemak semula masyarakat kita. Hujah-hujah bahawa peneroka-peneroka atau lain-lain kaum tidak berminat ambil bahagian dalam FELDA yang saya rasa dalam saat ini tidak begitu boleh diterima oleh kerana saya rasa kalau ada satu rancangan terbuka (open door policy) tentulah ada cukup pemohon-pemohon daripada lain-lain kaum untuk menyertai rancangan-rancangan FELDA. Saya harap untuk mencapai tujuan itu khasnya untuk menyusun semula masyarakat bahawa dalam dua atau satu tahun ini khasnya dalam belanjawan peruntukan tambahan satu usaha khas akan dijalankan, kalau perlu

satu jawatankuasa ditubuhkan di mana masalah-masalah ini boleh diatasi oleh kerana kalau tidak ini akan melambangkan satu usaha atau kegagalan dalam penyusunan semula masyarakat.

Tuan Pengerusi: Sila Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab.

8.33 mlm.

Tuan Sanusi bin Junid: Tuan Pengerusi, perkara kaum yang tidak seimbang memang selalunya dikemukakan dalam Dewan ini sehingga seolah-olah menggambarkan ada satu diskriminasi yang luar biasa yang dibuat oleh pihak FELDA. Tetapi perlu difahami bahawa kenyataan-kenyataan yang dibuat di dalam Dewan ini yang menunjukkan kaum-kaum bukan bumiputra yang tidak begitu galak untuk masuk ke dalam rancangan-rancangan FELDA adalah satu perkara yang benar. Ianya hampir sama dengan kejadian di mana di masa-masa lampau orang-orang Melayu sendiri tidak berapa suka duduk di kota sehinggakan pada masa sekarang jumlah mereka di kota tidak menggambarkan perpecahan kaum di dalam negara.

Di masa-masa lalu kalangan bukan bumiputra tidak minat untuk masuk ke dalam rancangan FELDA tetapi sekarang ini sudah kelihatan minat di kalangan mereka dan pada waktu mereka menunjukkan minat peratus mereka kalau dibandingkan dengan peratus golongan bumiputra yang minat adalah jauh perbandingannya. Walau bagaimanapun pihak Kementerian memandang perkara ini sebagai satu perkara yang serius tetapi kita tidak boleh lari daripada reality ataupun kenyataan kehendak masing-masing golongan kaum. Tidak perlu ada jawatankuasa dalam soal ini kerana syarat-syarat untuk masuk rancangan FELDA itu jelas dan siapa-siapa sahaja boleh melihat bahawa peratus kemasukan bukan bumiputra jika dibandingkan dengan peratus kemasukan bumiputra. Peratus yang dibandingkan dengan jumlah permohonan, layanan yang diberi kepada bumiputra sebenarnya ialah layanan yang tidak lebih daripada sepatutnya. Oleh itu, saya berharap semua orang faham bahawa kita bersikap lurus dalam soal ini dan kita sentiasa memberi peluang sehinggakan kita lihat jumlah orang-orang India di dalam

FELDA hampir sama ramai dengan jumlah orang-orang dari keturunan Cina walaupun jumlah penduduk India di Malaysia ini peratusnya lebih rendah daripada penduduk orang Cina. Ini menggambarkan usaha FELDA untuk memberi kesempatan yang lebih kepada mereka yang dapat mematuhi kepada syarat.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$12,701,308 untuk Maksud P. 66 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978; dan wang sebanyak \$368,908,419 untuk Maksud P. 66 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979.

Tuan Pengerusi: Sekarang saya jemput Yang Berhormat Menteri Tenaga, Telekom dan Pos mengemukakan Anggaran Menteriannya.

Maksud B. 61 dan B. 68 (Jadual)—

Maksud P. 62 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 2), 1978)—

Maksud P. 61 dan P. 63 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979)—

8.37 mlm.

Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Tuan Leo Moggie anak Irok): Tuan Pengerusi, saya mohon membentangkan Anggaran Tambahan bagi Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos dan Jabatan-jabatan dan agensi di bawahnya bagi tahun 1978 dan tahun 1979 yang berjumlah \$194,070,247. Jumlah ini adalah terdiri dari tambahan Belanja Mengurus sebanyak \$3,870,137 dan Tambahan Belanja Pembangunan berjumlah \$190,200,110. Kedudukan pecahan peruntukan tambahan tersebut adalah seperti berikut:

(1) Anggaran Belanja Mengurus Tambahan Kedua, 1978

Tambahan yang diperlukan bagi Anggaran Belanja Mengurus Tambahan Kedua, 1978 adalah berjumlah \$3,820,137 iaitu bagi Maksud seperti berikut:

Bagi Maksud B. 61 Jabatan Perkhidmatan Pos termasuk—

Butiran 1100	\$2,814,000
Butiran 2200	\$ 182,000
Butiran 4100	\$ 109,800
Jumlah	<u>\$3,105,800</u>

Bagi Maksud B. 68 Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos \$764,337.

Keterangan lanjut berkenaan dengan perbelanjaan tambahan ini ada dinyatakan dalam Kertas Perintah 2 dan 3 Tahun 1979.

(2) Anggaran Belanja Pembangunan Tambahan Kedua, 1978

Tambahan yang diperlukan bagi belanja Pembangunan Tambahan Kedua, 1978 adalah berjumlah \$76,000,000 bagi Maksud Bekalan B. 62 iaitu Jabatan Telekom. Keterangan lanjut berkenaan dengan perbelanjaan tambahan ini ada juga dinyatakan dalam Kertas Perintah 4, muka 8 dan Kertas Perintah 5 muka 10 tahun 1979.

(3) Anggaran Belanja Pembangunan Tambahan Pertama, 1979.

Tambahan yang diperlukan bagi Anggaran Belanja Pembangunan Tambahan Pertama, 1979 adalah berjumlah \$130,200,110 iaitu bagi Maksud Pembangunan seperti berikut:

Bagi P. 61 Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos	\$127,200,070
Bagi P. 63 Jabatan Perkhidmatan Pos	\$ 3,000,040
Jumlah	<u>\$130,200,110</u>

Keterangan lanjut berkenaan dengan perbelanjaan tambahan ini ada dinyatakan di dalam Kertas Perintah 6 dan 7 Tahun 1979.

Dengan ini, Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan supaya peruntukan tambahan bagi Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos dan Jabatan-jabatan dan agensi di bawahnya diluluskan dan dijadikan sebahagian daripada jadual.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, usul ini terbuka untuk perbahasan. Jika tidak ada perbahasan, saya akan kemukakan usul ini untuk diputuskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$3,105,800 untuk Maksud B. 61 dan \$764,337 untuk Maksud B. 68 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual; wang sebanyak \$60,000,000 untuk Maksud P. 62 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tam.) (Bil. 2) 1978; dan wang sebanyak \$127,200,070 untuk Maksud P. 61 dan \$3,000,040 untuk Maksud P. 63 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1) 1979.

Tuan Pengerusi: Sekarang saya jemput Kementerian Wilayah Persekutuan mengemukakan peruntukannya.

Maksud B. 69 (Jadual)—

Maksud P. 22 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979—

8.42 mlm.

Setiausaha Parlimen Kementerian Wilayah Persekutuan (Tuan Abdullah bin Haji Ahmad): Tuan Pengerusi, saya mohon mencadangkan bahawa peruntukan bagi Kementerian Wilayah Persekutuan dan tambahan di bawah B. 69 untuk Belanja Mengurus sebanyak \$460,660 dan di bawah P. 22 untuk Pembangunan sebanyak \$41,654,020 yang kesemuanya berjumlah \$42,144,680 diluluskan dan dijadikan sebahagian daripada Jadual.

Berikutan dengan Kajian Semula Rancangan Malaysia Ketiga, tambahan sebanyak \$41,654,020 adalah dikehendaki dalam tahun 1979 untuk membiayai projek-projek yang sedia ada dan beberapa projek pembangunan baru yang akan dilaksanakan sebahagian besar darinya oleh Dewan Bandaraya. Sebanyak \$3,460,000 adalah dikehendaki untuk Jabatan Ugama Wilayah Persekutuan bagi pembinaan masjid-masjid, surau-surau dan sekolah-sekolah agama. Untuk tambahan bagi Belanja Mengurus pula sebanyak \$490,660 adalah dikehendaki bagi membiayai

Anggaran Belanja Mengurus Kementerian ini yang telah ditubuhkan berikutan dengan pembentukan Kabinet baru pada 28hb Julai, 1978.

Dengan ini, saya kemukakan Anggaran Tambahan Mengurus dan Pembangunan bagi Maksud Kepala P. 69 dan P. 22 bagi diluluskan dan dijadikan sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, usul ini terbuka untuk perbahasan. Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar.

8.44 mlm.

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Pengerusi, saya merujuk kepada Kertas Perintah Bilangan 6 muka 10, butiran 21 mengenai taliair. Atas hal ini, saya ingin menyentuh masalah banjir kilat di Bandaraya Kuala Lumpur. Setiap kali hujan, kita dapat lihat banyak tempat yang rendah di Kuala Lumpur dilanda oleh banjir kilat. Dengan berlakunya banjir kilat, masalah-masalah lain seperti kesesakan lalu lintas di jalanraya dan kemasukan air banjir di tempat-tempat kediaman timbul.

Di sini saya ingin merujuk kepada satu laporan di dalam akhbar Malay Mail pada hari Sabtu, 24hb Mac, yang mengatakan dalam bahasa Inggeris (*Dengan izin*): "BUNGSAR UNDER WATER ONCE MORE."

Tuan Pengerusi: Itu biasa sahaja.

Tuan Lee Lam Thye: Pada 24hb Mac.

Tuan Pengerusi: Perkara biasa.

Tuan Lee Lam Thye: Perkara biasa. Setiap kali hujan berlaku banjir kilat di kebanyakan tempat, khususnya di Jalan Maarof dan Jalan Bungsar.

Salah satu sebab banjir kilat senang berlaku di bandaraya Kuala Lumpur ialah oleh kerana sistem pamaritan atau "drainage system" yang kurang memuaskan. Longgang-longgang besar di bandaraya kita selalu tersumbat oleh sampah sarap dan pekerja-pekerja tidak menjalankan tugas mereka dengan cêkap untuk membersihkan longgang-longgang tersebut.

Adalah tidak dapat dinafikan bahawa sistem taliair di Kuala Lumpur hendaklah diperbaiki, dan di sini saya suka mengsyorkan bahawa pihak Dewan Bandaraya dan pihak

Jabatan Parit dan Taliair di Wilayah Persekutuan mengambil tindakan bersama untuk mengkaji sistem taliair di Kuala Lumpur dan mencari satu jalan yang positif untuk mengatasi masalah banjir kilat ini.

Satu Perkara lagi saya ingin sentuh ialah mengenai P. 22—Kementerian Wilayah Persekutuan: Ibu Pejabat, Butiran nombor satu—Perumahan Awam. Saya di sini ingin menyentuh perkara rumah panjang yang sedang dibina oleh pihak Dewan Bandaraya untuk menempatkan setingan di sekitar Bandaraya. Sungguhpun setingan-setingan menghargai usaha-usaha yang telah diambil oleh Dewan Bandaraya untuk menempatkan semula setingan-setingan itu akan tetapi mereka yang telah dipindahkan ke rumah panjang itu adalah menghadapi kekurangan kemudahan asas seperti air, letrik, longkang dan lain-lain. Dan di sini saya boleh bagi satu contoh iaitu mengenai setingan yang telah dipindahkan ke rumah panjang di Batu 3½, Jalan Cheras, Kuala Lumpur.

Tuan Pengerusi, oleh kerana banyak lagi rumah panjang akan dibina oleh pihak Dewan Bandaraya pada masa akan datang, saya berharap bahawa satu langkah yang positif dan puas hati dapat diambil untuk menentukan bahawa setiap skim rumah panjang yang akan dibina dan dilengkapi dengan segala kemudahan asas yang sangat diperlukan seperti air, letrik dan lain-lain.

Akhirnya, saya suka merujuk kepada butiran nombor 20, Jalan-jalan dan Jejambat. Di sini saya ingin mencadangkan kepada pihak yang berkenaan supaya membina sebuah jejambat di hadapan Setesen Besar Keretapi di Kuala Lumpur supaya dapatlah memudahkan orang ramai untuk melintasi jalanraya itu pada masa sesak, oleh sebab pada masa sekarang kalau ramai orang hendak melintasi jalan raya itu mereka berasa amat sukar. Oleh yang demikian saya berharap bahawa sebuah jejambat dapat dibina.

8.48 mlm.

Tuan Abdullah bin Haji Ahmad: Tuan Pengerusi, Kementerian Wilayah Persekutuan dan Dewan Bandaraya memanglah menyedari tentang masalah yang ada akibat dari banjir terutama dari banjir-banjir kilat. Oleh sebab itulah maka peruntukan tambahan sebanyak \$8,850,000 telah diminta untuk tahun ini bagi membesarkan dan memperbaiki parit-parit

dan sungai yang ada bagi mengatasi masalah banjir dan banjir-banjir kilat itu.

Berhubung dengan perkara perumahan, rumah murah dan rumah panjang yang kurang kemudahan asas, sebagaimana yang Ahli Yang Berhormat telah sebutkan tadi, sukalah saya menyatakan bahawa peruntukan sebanyak \$7,767,680 iaitu peruntukan tambahan adalah diperlukan untuk tahun ini bagi memperbaiki kemudahan-kemudahan yang boleh diberikan kepada kawasan-kawasan di mana rumah-rumah seperti rumah panjang itu akan diadakan.

Berhubung dengan Jambatan Lintas juga memanglah Kementerian Wilayah Persekutuan melalui Dewan Bandaraya merancang hendak membina 8 lagi Jambatan Lintas dalam Wilayah Persekutuan dan ini adalah termasuk di tempat yang telah disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar itu.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$490,660 untuk Maksud B. 69 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual; dan wang sebanyak \$41,654,020 untuk Maksud P. 22 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979.

Tuan Pengerusi: Sekarang saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan mengemukakan Anggaran Perbelanjaannya.

Maksud B. 20 dan B. 70 (Jadual)—

Maksud P. 15, P. 17, P. 18, P. 19 dan P. 20 (Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979)—

8.52 mlm.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Dato' Haji Ramli bin Omar): Tuan Pengerusi, saya mohon izin mengemukakan Anggaran Mengurus Tambahan dan Anggaran Pembangunan Tambahan. Jumlah yang dipohon untuk Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan dan jabatan-jabatan di bawah tanggungjawab Kementerian saya ialah sebanyak \$89,883,255 iaitu sebanyak \$4,235,812 untuk Anggaran Mengurus Tambahan Kedua tahun 1978. Keterangan lanjut

dan butiran-butirannya seperti di dalam Kertas Perintah No. 3/79 di muka 35, 36, 37 dan 38, dan sebanyak \$85,647,443 Anggaran Pembangunan. Keterangan lanjut Anggaran Pembangunan Tambahan Pertama 1979 seperti dalam Kertas Perintah 6/1979 muka surat 7, 8, 9 dan 10.

Tuan Pengerusi, saya mohon supaya Perbelanjaan Mengurus Tambahan Kedua tahun 1978 dan Perbelanjaan Pembangunan Tambahan Pertama 1979 diluluskan sebagai Anggaran Perbelanjaan.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, usul ini terbuka untuk perbahasan sekarang. Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar.

8.54 mlm.

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Pengerusi, saya ingin menyentuh satu perkara dan ini ialah mengenai perkhidmatan bomba di muka surat 9 dalam Kertas Perintah No. 6/79.

Sungguhpun perkhidmatan bomba di bandaraya Kuala Lumpur jika dibandingkan dengan perkhidmatan bomba yang ada di lain-lain bandar di negara kita adalah agak baik sedikit akan tetapi pada hemat saya masih ada beberapa kekurangan yang boleh dan harus diatasi. Kekurangan itu adalah ternyata apabila perkhidmatan bomba dikehendaki memadamkan kebakaran yang ada pada bangunan-bangunan yang tinggi atau bertingkat-tingkat di bandaraya Kuala Lumpur. Dengan berlakunya kebakaran di Kompleks Beli-belah Campbell dua tahun yang lalu, penduduk-penduduk di bandaraya berasa bimbang sama ada Jabatan Bomba kita mempunyai kemampuan dan keupayaan untuk memadamkan kebakaran yang berlaku di bangunan bertingkat-tingkat. Sungguhpun ahli-ahli bomba kita pada masa ini boleh memadamkan kebakaran di bangunan bertingkat-tingkat hingga 10 tingkat dengan kegunaan Simons-Snorkel tetapi sekiranya satu kebakaran berlaku di bangunan-bangunan yang melebihi 10 tingkat ahli-ahli bomba kita akan menghadapi kesukaran untuk memadamkan kebakaran itu. Oleh yang demikian, saya rasa bahawa Kerajaan harus mengambil perhatian yang berat terhadap hal ini dan juga terhadap peristiwa Kompleks

Campbell dan mengambil langkah-langkah yang sewajar untuk memperbaiki perkhidmatan bomba.

Di sini suka saya mencadangkan bahawa Kerajaan patutlah mengadakan undang-undang yang mewajibkan semua bangunan-bangunan bertingkat-tingkat mengadakan kawasan pendaratan helikopter atau helipad supaya helikopter dapat digunakan untuk memadamkan kebakaran yang berlaku di bangunan-bangunan yang bertingkat-tingkat.

Salah satu syor saya ialah Jabatan Bomba selalu membuat pemeriksaan atas hydrants air untuk menentukan bahawa hydrants air ini tidak rosak dan mempunyai air yang cukup untuk memadamkan kebakaran yang mungkin berlaku di mana-mana tempat. Salah satu sebab di mana kebakaran di Salak South Baru dapat merebak ialah oleh kerana hydrants air di situ tidak cukup air dan dapat berfungsi dengan begitu berkesan.

8.58 mlm.

Dato Haji Ramli bin Omar: Tuan Pengerusi, masalah bomba ini dia tidak bergantung kepada Jabatan Bomba sahaja tetapi sebagaimana soalan No. 8 Ahli Yang Berhormat itu tadi telah dijawab dengan jelas dan terang berhubung dengan cara Kementerian hendak mengatasi dan di dalam proses bagi hendak prevent api atau hendak mengelakkan keadaan api supaya mengurangkan kadar kebakaran sekarang.

Mengenai soalan helikopter untuk diberi tempat di bangunan high-rise building, ini memang kita suka menyatakan di sini, dia hendaklah tempat-tempat yang selamat bukan sahaja kebakaran di situ tetapi helikopter yang hendak turun untuk memadamkan api itu pun hendak kena juga tempat yang selamat. Walau bagaimanapun apa yang telah disarankan oleh Ahli Yang Berhormat itu kita ambil ingatan dan kita cubalah pada masa yang akan datang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$1,203,312 untuk Maksud B. 20 dan \$3,032,500 untuk Maksud B. 70 diperintahkan jadi sebahagian daripada

Jadual; dan wang sebanyak \$75,364,433 untuk Maksud P. 15, \$3,600,010 untuk Maksud P. 17, \$208,000 untuk Maksud P. 18, \$1,800,000 untuk Maksud P. 19 dan \$4,675,000 untuk Maksud P. 20 disetujukan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Tamb.) (Bil. 1), 1979.

Fasal 1 dan 2 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Diputuskan,

Dewan ini membuat ketetapan bahawa jumlah sebanyak \$3,424,521,783 diperuntukkan daripada Kumpulanwang Pembangunan.

(1) Bagi tahun kewangan 1978—

Untuk membiayai sejumlah \$469,861,383 yang telah dibelanjakan untuk maksud-maksud dan butiran-butiran (projek) seperti yang dinyatakan dalam ruangan pertama dan kedua penyata yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 4 tahun 1979 dan yang disenaraikan di sebelah maksud-maksud dan butiran-butiran (projek) dalam ruangan sepuluh dan sebelas;

(2) Bagi tahun kewangan 1979—

Untuk membiayai sejumlah \$2,954,660,400 yang telah dibelanjakan atau yang dicadang untuk dibelanjakan untuk maksud-maksud dan butiran-butiran (projek) seperti yang dinyatakan dalam ruangan pertama dan kedua penyata yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 6 tahun 1979 yang disenaraikan di sebelah maksud-maksud dan butiran-butiran (projek) dalam ruangan sepuluh dan sebelas;

Majlis Mesyuarat bersidang semula

Bacaan Kali Yang Ketiga

Timbalan Menteri Kewangan (Datin Paduka Rafidah Aziz): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon memaklumkan bahawa Rang

Undang-undang Perbekalan Tambahan (1978) telah ditimbangkan dalam Jawatankuasa dan telah disetujukan tanpa pindaan. Saya mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Dato' Haji Ramli bin Omar): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

Datin Paduka Rafidah Aziz: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon memaklumkan iaitu Jawatankuasa telah menimbangkan Usul yang diedarkan kepadanya dan bersetuju dengan usul itu. Saya mencadangkan supaya Usul di atas nama Menteri Kewangan dalam Aturan Urusan Mesyuarat yang berbunyi:

“Dewan ini membuat ketetapan bahawa jumlah sebanyak \$3,424,521,783 diperuntukkan daripada Kumpulanwang Pembangunan.

(1) Bagi tahun kewangan 1978—

Untuk membiayai sejumlah \$469,861,383 yang telah dibelanjakan untuk maksud-maksud dan butiran-butiran (projek) seperti yang dinyatakan dalam ruangan pertama dan kedua penyata yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 4 tahun 1979 dan yang disenaraikan di sebelah maksud-maksud dan butiran-butiran (projek) dalam ruangan sepuluh dan sebelas;

(2) Bagi tahun kewangan 1979—

Untuk membiayai sejumlah \$2,954,660,400 yang telah dibelanjakan atau yang dicadang untuk dibelanjakan untuk maksud-maksud dan butiran-butiran (projek) seperti yang dinyatakan dalam ruangan pertama dan kedua penyata yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 6 tahun 1979 yang disenaraikan di sebelah maksud-maksud dan

butiran-butiran (projek) dalam ruangan sepuluh dan sebelas." di setujui.

Dato' Haji Ramli bin Omar: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan di-

Diputuskan,

Dewan ini membuat ketetapan bahawa jumlah sebanyak \$3,424,521,783 diperuntukkan daripada Kumpulanwang Pembangunan.

(1) Bagi tahun kewangan 1978—

Untuk membiayai sejumlah \$469,861,383 yang telah dibelanjakan untuk maksud-maksud dan butiran-butiran (projek) seperti yang dinyatakan dalam ruangan pertama dan kedua penyata yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 4 tahun 1979 dan yang disenaraikan di sebelah maksud-maksud dan butiran-butiran (projek) dalam ruangan sepuluh dan sebelas;

(2) Bagi tahun kewangan 1979—

Untuk membiayai sejumlah \$2,954,660,400 yang telah dibelanjakan atau yang dicadang untuk dibelanjakan untuk maksud-maksud dan butiran-butiran (projek) seperti yang dinyatakan dalam ruangan pertama dan kedua penyata yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 6 tahun 1979 yang disenaraikan di sebelah maksud-maksud dan butiran-butiran (projek) dalam ruangan sepuluh dan sebelas.

AKTA KASTAM, 1967

- (i) Perintah Duti Kastam (Pindaan) (No. 22) 1978
- (ii) Perintah Duti Kastam (Pindaan) (No. 23) 1978
- (iii) Perintah Duti Kastam (Pindaan) 1979
- (iv) Perintah Duti Kastam (Pindaan) (No. 2) 1979

Timbalan Menteri Kewangan (Dato' Dr Neo Yee Pan): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan, iaitu menurut kuasa-kuasa yang diberikan kepadanya oleh Seksyen-kecil (2) dalam Seksyen 11, Akta Kastam, 1967 perintah-perintah berikut:

- (i) Perintah Duti Kastam (Pindaan) (No. 22) 1978
- (ii) Perintah Duti Kastam (Pindaan) (No. 23) 1978
- (iii) Perintah Duti Kastam (Pindaan) 1979
- (iv) Perintah Duti Kastam (Pindaan) (No. 2) 1979

yang telah dibentangkan di hadapan Majlis ini sebagai Kertas-kertas Statut Bil. 20, 21, 22 dan 23 tahun 1979 disahkan.

Butir-butir lanjutan boleh didapati di dalam Kertas-kertas Statut tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Dato' Haji Ramli bin Omar: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

Bahawa Majlis ini mengambil ketetapan, iaitu menurut kuasa-kuasa yang diberi kepadanya oleh Seksyen-kecil (2) dalam Seksyen 11, Akta Kastam, 1967 perintah-perintah berikut:

- (i) Perintah Duti Kastam (Pindaan) (No. 22) 1978
- (ii) Perintah Duti Kastam (Pindaan) (No. 23) 1978
- (iii) Perintah Duti Kastam (Pindaan) 1979
- (iv) Perintah Duti Kastam (Pindaan) (No. 2) 1979

yang telah dibentangkan di hadapan Majlis ini sebagai Kertas-kertas Statut Bil. 20, 21, 22 dan 23 tahun 1979 disahkan.

Tuan Yang di-Pertua: Dewan ditangguhkan hingga satu masa yang tidak ditetapkan.

Dewan ditangguhkan pada pukul 9.05 malam.